

ΚΙΝΑ

Βελτίωση συνθηκών εργασίας

Λίγες ημέρες αφότου μίλησε για αλλαγή πολιτικής με στόχο την «κοινή ευημερία», όπως την προσηγγίζει προ ημερών ο Κινέζος πρόεδρος, το Πεκίνο παρουσίασε νέο σχέδιό του που προβλέπει τη δημιουργία 55 εκατ. θέσεων εργασίας σε αστικά κέντρα μέχρι το 2025, κατοχύρωση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος. **Σελ. 10**

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

Η ΕΚΤ δεν θα αφήσει έξω την Ελλάδα

Διπλή πίεση κινδυνεύει να δεχθεί η Ελλάδα το 2022, με την ΕΚΤ να αποσύρει το έκτακτο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων και την Ε.Ε. να αίρει τη «ρήτρα γενικής διαφυγής» και να επιστρέψει σε κανόνες δημοσιονομικής πειθαρχίας. Ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας Γ. Στουρνάρας είπε ότι αν ακολουθηθεί ορθή οικονομική πολιτική η ΕΚΤ δεν θα αφήσει έξω τη χώρα. **Σελ. 18**

ΓΑΛΛΙΑ - ΙΣΠΑΝΙΑ

Αυξάνουν τον κατώτατο μισθό

Την ώρα που ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη ενισχύεται εξαιτίας της ανόδου των τιμών ενέργειας και των βασικών ειδών, Γαλλία και Ισπανία προωθούν αύξηση του κατώτατου μισθού, ώστε να μπορούν οι εργαζόμενοι να αντεπεξέλθουν μερικώς στο κόστος ζωής. Ο Γάλλος ΥΠΟΙΚ δήλωσε ότι προτιμά την αύξηση των απασχολούμενων από την αύξηση του μισθού. **Σελ. 8**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

ΚΑΙΡΙΟ ΠΛΗΓΜΑ

Χρέη 340 δισ. δολάρια έχουν οι αεροπορικές

Μεγάλο χρέος έχουν συσσωρεύσει οι αεροπορικές εταιρείες, καθώς η πανδημία ανάγκασε εκατομμύρια επιβάτες να ακυρώσουν ή να αναβάλουν τα ταξίδια τους, επιφέροντας σημαντικό πλήγμα στον κλάδο των αερομεταφορών. Η αεροπορική βιομηχανία είδε το χρέος να γιγαντώνεται κατά 23% από το 2020 και να διαμορφώνεται στα 340 δισ. δολάρια. **Σελ. 8**

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΜΙΣΙΟΝ

Οκτώβριο η έκδοση πράσινου ομολόγου

Την υιοθέτηση του πλαισίου για την έκδοση πράσινων ομολόγων ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Γνωστοποίησε ότι στοχεύει στην άντληση 250 δισ. ευρώ -σχεδόν το 1/3 των συνολικών πόρων- του Ταμείου Ανάκαμψης μέσω πράσινων ομολόγων. Η έκδοση των πρώτων πράσινων ομολόγων από την Κομισιόν τοποθετείται εντός του Οκτωβρίου. **Σελ. 9**

ΑΙΣΙΟΔΟΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Ανάπτυξη 8% βλέπουν οι οίκοι για την Ελλάδα

Οι επικεφαλές οίκων αξιολόγησης που μίλησαν στην «Κ» εκτιμούν πως η ανάπτυξη φέτος μπορεί να ξεπεράσει το 7% ή το 8%, στηρίζοντας την αναθεώρηση των πολύ συντηρητικών εκτιμήσεων που έχει δώσει η ελληνική κυβέρνηση για ρυθμούς της τάξης του 3,6%, ενώ διαμνύουν ότι θα «ανεβάσουν» τις τρέχουσες προβλέψεις τους το επόμενο διάστημα. **Σελ. 24**

5 1291296 000378

Με δανεισμό έξι επενδύσεις και δύο μεταρρυθμίσεις έως το 2026

Σε ποιους τομείς θα διατεθούν τα 200 εκατ. από το 1,2 δισ. ευρώ του Ταμείου Ανάκαμψης

Σε δύο μεταρρυθμίσεις και έξι επενδύσεις έχει συμφωνήσει η Κύπρος να προχωρήσει μέσω δανεισμού από το συμφωνηθέν πλάνο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με ορίζοντα υλοποίησης το έτος 2026. Η Κύπρος έχει εξα-

σφαλίσει μέσω του Μηχανισμού 1,2 δισ. ευρώ, με το ποσό ύψους 1 δισ. να έχει συμφωνηθεί να δοθεί ως κορηγία και 200 εκατ. ευρώ ως δάνειο. Η λίστα των επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνεται στις συνολικά 216 σελίδες

του επίσημου κειμένου που ενέκρινε το Συμβούλιο της Ε.Ε., περιλαμβάνει δέσμη 133 παρεμβάσεων, 58 μεταρρυθμίσεων και 75 επενδύσεων. Η εκταμίευση των 1,2 δισ. ευρώ θα γίνει μόνο αν επιτευχθούν οι 271 στόχοι του Ταμείου Ανάκαμψης,

που συνδέονται για την κάθε μία από τις επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που υπάρχει στο πλάνο. Η «Κ» παρουσιάζει τις οκτώ μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που θα πρέπει να επιτευχθούν μέσω δανεισμού και τις λεπτομέρειες. **Σελ. 4**

ΕΛΛΑΔΑ

Κερδισμένοι και χαμένοι από διεθνές ράλι τιμών

Υπό πίεση βρίσκεται η πλειονότητα των ελληνικών επιχειρήσεων από τις αυξήσεις τιμών στην ενέργεια, στις πρώτες ύλες και στο μεταφορικό κόστος. Οι αλευροβιομηχανίες, για παράδειγμα, πληρώνουν σε διπλάσια τιμή σε σχέση με πέρυσι το σιτάρι, ενώ οι λιανέμποροι έχουν ενημερωθεί για αυξήσεις έως 30% σε 15 βασικές κατηγορίες προϊόντων. Πρόβλημα έχουν και οι ενεργειακοί πάροχοι. Υπάρχουν εταιρείες, ωστόσο, που βγαίνουν ωφελημένες από το ράλι των τιμών. Οι βιομηχανίες μετάλλου είναι κάποιες από αυτές, καθώς οι τιμές αλουμινίου, χάλυβα και χαλκού αυξάνονται. Ακόμη και η κλωστοϋφαντουργία διαβλέπει ευκαιρίες, αφού η άνοδος του μεταφορικού κόστους μειώνει την ανταγωνιστικότητα των Κινέζων. **Σελ. 14, 15**

Κατεβαίνει με πράσινο λίφτινγκ ο Πεδιαίος

Εξυπνα συστήματα παρακολούθησης, δίκτυο οπτικών ινών, σύστημα φωτισμού με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, νέοι ποδηλατόδρομοι, κέντρο διαχείρισης κρίσεων, 14 νέες γέφυρες, αισθητήρες πυρκαγιάς και πλημμύρας είναι, μεταξύ άλλων, τα νέα στοιχεία που αναμένεται να εμπλουτίσουν το γραμμικό πάρκο Πεδιαίου στο πλαίσιο της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης Δήμων Λευκοσίας, Στροβόλου, Λακατάμειας, Έγκωμης, Αγίου Δομετίου, Αγλαντζιάς. Πρόκειται για έργο με εκτιμώμενο κόστος τα 24,5 εκατ. ευρώ, που θα συγχρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης, το Ταμείο συνοχής της ΕΕ, και τον μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ε.Ε. **Σελ. 3**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ο πληθωρισμός ως προϋπόθεση

Η πορεία της ευρωπαϊκής οικονομίας βρίσκεται σε κατάσταση θετικής αναταραχής και επιχειρήσεις εμφανίζονται αισιόδοξοι για το μέλλον. Ήδη, τα στοιχεία του Αυγούστου για τον δείκτη οικονομικής συγκυρίας που δημοσιεύει η Κομισιόν, δείχνουν ότι «σκαρφάλωσε» σε νέα επίπεδα ρεκόρ. Τη θετική εικόνα ήρθε να επιβεβαιώσει η ΕΚΤ με την πρόσφατη απόφασή της να φρενάρει τον ρυθμό με τον οποίο γίνονται οι μηνιαίες αγορές στοιχείων του ενεργητικού, στηριζόμενη στην εκτίμηση ότι το μέγεθος της οικονομίας στο τέλος του έτους θα προσεγγίσει τα προ πανδημίας επίπεδα.

Καθώς η ευρωπαϊκή οικονομία ανακάμπτει και η αισιοδοξία επανέρχεται,

παρατηρείται από επιχειρήσεις και νοικοκυριά αύξηση των τιμών, η οποία σε αρκετές περιπτώσεις καταγράφεται πιο επιθετικά από το αναμενόμενο. Ενδεικτική είναι η περίπτωση της Γερμανίας, στην οποία ο δείκτη τιμών καταναλωτή ανήλθε τον Αύγουστο στο 3,4% καταγράφοντας υψηλό δεκαετιών ετών. Προς το παρόν όσοι ανησυχούν εστιάζουν τους προβληματισμούς τους γύρω από τη φύση αυτής της ανόδου προκειμένου να εκτιμήσουν τη διάρκεια. Πλέον, στις δυο πλευρές του Ατλαντικού καταγράφεται διάσταση απόψεων αναφορικά με το κατά πόσον αυτή είναι μια παροδική διόρθωση των τιμών προς τα πάνω ή αν έχουμε εισέλθει σε μια παρατεταμένη περίοδο ακρίβειας. Στον βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, η αγοραστική δύ-

ναμη των καταναλωτών πλύνεται, επίσης, από τα μηδενικά και, σε κάποιες περιπτώσεις, αρνητικά επιτόκια καταθέσεων. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΚΤ, το ποσοστό των καταθέσεων ι-διωτών που βρίσκονται σε αρνητικό επιτόκιο είναι στο χαμηλό προς το παρόν 9%, σε σχέση με 43% που είναι το ποσοστό για τις επιχειρήσεις.

Στη συζήτηση για την παρούσα αύξηση των τιμών σημαντική είναι και η θέση που εκφράζουν στελέχη της ΕΚΤ, με το σκεπτικό ότι υπάρχει και η θετική πλευρά της ιστορίας που θα πρέπει να αποτυπωθεί. Στην εξίσωση αυτής της συζήτησης υπεισέρχεται η αγορά εργασίας και ο τρόπος που έχει επηρεαστεί αρνητικά, λόγω της παρατεταμένης περιόδου χαμηλού πληθωρισμού. Γίνεται,

συνεπώς, μια προσπάθεια για να ανατραπουν οι ανησυχίες και να σημειωθεί ότι η παρούσα αύξηση των τιμών είναι σε κάποιο βαθμό ευπρόσδεκτη, αν είναι η ευρωζώνη να καταφέρει να «ξεκολλήσει» από μια κατάσταση πραγματών χαμηλών προσδοκιών και χαμηλών τιμών. Το μήνυμα είναι ξεκάθαρο και συνοψίζεται στο ότι αν είναι να έχουμε μια περίοδο υψηλών ρυθμών ανάπτυξης και βελτίωσης των συνθηκών στην απασχόληση, θα πρέπει να ανέβουν οι τιμές.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η συζήτηση γύρω από τα επιτόκια καθώς εκφράζεται η άποψη ότι το διατηρησιμο κομμάτι της ανάκαμψης δεν θα μπορέσει να επιτευχθεί με τα επιτόκια στα υφιστάμενα μηδενικά επίπεδα. Από

την πλευρά της, πάντως, η ΕΚΤ εμφανίζεται έτοιμη να ξεκινήσει μια νέα αναθεώρηση των επιτοκίων προς τα πάνω, αρκεί να το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες. Και σε αυτήν την περίπτωση, όμως, όλοι γνωρίζουν ότι αυτό που θα πρέπει να προηγηθεί είναι η σταθεροποίηση του πληθωρισμού γύρω από τον κεντρικό στόχο που για την ευρωζώνη βρίσκεται στο 2%. Αυτό το σενάριο, για να έχει καλές πιθανότητες επιτυχίας, θα πρέπει να συνοδεύεται από τη διατήρηση των θετικών προσδοκιών στις αγορές, την πρόωθηση των δομικών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων που υποστηρίζει το ταμείο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και τη συνέχιση της ομαλής λειτουργίας της οικονομίας αποφεύγοντας νέα lockdowns.

Το Metropolis Mall δίνει νέα πνοή στο λιανικό της Λάρνακας

Αύριο η επίσημη πρεμιέρα

Νέα σελίδα για το λιανικό εμπόριο της Λάρνακας γράφεται αύριο με την λειτουργία του Metropolis Mall. Σε συνέντευξη στην «Κ» ο γενικός διευθυντής του Mall Δημήτρης Θωμά αναφέρει ότι το ενδιαφέρον επιχειρήσεων για να δραστηριοποιηθούν στο Mall της Λάρνακας συνεχίζεται και αναμένονται νέες συνεργασίες. Στους στόχους της διεύθυνσης τα 4,5 εκατ. επισκέπτες σε ετήσια βάση. **Σελ. 6**

Η Δέλτα δεν έκανε διακοπές τον Αυγουστο

Εκτόξευση των θανάτων

Η μετάλλαξη Δέλτα εκτόξευσε τους θανάτους τον Αύγουστο. Ο συνολικός αριθμός θανάτων του Δεκεμβρίου 2020 (85) και Ιανουαρίου 2021 (86). Η συντριπτική πλειοψηφία των σοβαρών περιστατικών νοσηλείας που κατέληξαν ήταν ανεμβολίαστοι. Η μετάλλαξη Δέλτα φαίνεται να έχει διαφοροποιήσει και τα δεδομένα νοσηλείας αυξάνοντας την χρονική διάρκεια στις ΜΕΘ. **Σελ. 5**

Η Ελλάδα επιδοτεί λογαριασμούς του ηλεκτρισμού

Ανάσα για τους καταναλωτές

Στην επιδότηση με το ποσό των 30 ευρώ/μεγαβάτώρα για τις πρώτες 300 κιλοβατώρες κατανάλωσης κάθε μήνα προχωράει η ελληνική κυβέρνηση. Το όφελος εκτιμάται στα 9 ευρώ για τον καταναλωτή και σύμφωνα με τον πρωτοπουργό θα απορροφήσει το 80% των αυξήσεων για καταναλωτές από 300 έως 600 κιλοβατώρες τον μήνα. **Σελ. 16**

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΗΣ

Τι δείχνουν
τα διδύμα αλμυρά

Την τελευταία 10ετία, με θυσίες κυρίως των πιο αδύναμων κοινωνικών στρωμάτων, η οικονομία επώλησε αρκετές από τις πηγές που είχε ανοίξει ο εκτροχιασμός της φαύλης τριετίας 2007-09, έγινε μια μοναδικά στα διεθνή χρονικά δημοσιονομική προσαρμογή, ενισχύθηκε η παραγωγή διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων-υπηρεσιών, βελτιώθηκε η ανταγωνιστικότητα (κυρίως χάρη στη φθηνή μισθωτή εργασία...) και, μετά τα μέτρα της κυβέρνησης Παπαδήμου (2012), ξανάρχισε η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Εγιναν αλλαγές, χωρίς, όμως, να αλλάξει ο παρασπτικός χαρακτήρας του παραδοσιακού οικονομικού μοντέλου. Τέτοια αλλαγή δεν έχει γίνει. Οι βασικοί αριθμοί της ελ-

νει ότι με την ανάκτηση του ΑΕΠ ανακτήθηκαν και οι δομικές αδυναμίες του. Η χαμηλή παραγωγικότητα του οικονομικού μοντέλου είναι αυτή που «μεταφράζεται» σε χαμηλή ανταγωνιστικότητα και, εξ αυτής, διευρύνεται το εμπορικό έλλειμμα.

Δεν άλλαξε, άλλωστε, κάτι επί της ουσίας. Από τις 16,2 μονάδες της αύξησης –υπολογίζει η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών της Alpha Bank– οι 9 προήλθαν από την ιδιωτική κατανάλωση (η αύξηση της οποίας, όπως και του ΑΕΠ, είναι αποτέλεσμα βάσης, αφού είχε καταρρεύσει το αντίστοιχο τρίμηνο το 2020...) και 1,4 από τη δημόσια κατανάλωση (μέτρα στήριξης). Συνολικά, 10,4 μονάδες από την κατανάλωση και 1,5 μονάδα από τις επενδύσεις.

Κάτι ακόμα μας υπενθυμίζει το πρόβλημα του παρασπτικού μοντέλου. Λέγεται χρέος, είναι το υψηλότερο στην Ευρώπη και δεν λέει να μειωθεί, αλλά δεν πολυμάλυμε γι' αυτό. Κάποιοι, μάλιστα, το βλέπουν, λες, από τη «θετική» πλευρά του: Πόσο φτηνά –θαυμάζουν– δανειζόμαστε! Αλλά, αν κατέβουμε από τα ροζ σύννεφα, αυτό συμβαίνει επειδή το 75% του χρέους μας διακρατείται από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς (είναι εκτός αγοράς...) και τελεί σε συνθήκες θερμοκηπίου: Οποίος αγοράζει ελληνικά ομόλογα, παρότι είναι στην κατηγορία «σκουπίδια», δεν παίρνει ρίσκο. Γιατί ανά πάσα στιγμή μπορεί να τα ξεφορτώσει στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα – όπερ και συμβαίνει.

Θα πείτε: Εντάξει, αλλά τώρα έχουμε την ευκαιρία, αξιοποιώντας 110 δισ. ευρώ μέσα στα επόμενα χρόνια, από Ταμείο Ανάκαμψης, ΕΣΠΑ και νέα ΚΑΠ, να ξανακτίσουμε την οικονομία, να αλλάξουμε το μοντέλο της. Πράγματι, είναι το μεγάλο στοίχημα. Αν κερδηθεί, η χώρα θα αλλάξει τροχιά. Αν χαθεί, μετά 2-3 χρόνια ευφορίας, όπου όλοι θα προσδοκούν ότι κάτι θα πάρουν από τα 110 δισ., θα βρεθούμε με κάποιες αξιόλογες επενδύσεις μέσα στο ίδιο, παρακμιακό μοντέλο, με ψηφιοποιημένο πελατειακό κράτος, μεγαλύτερες ανισότητες και οξύ κοινωνικό και πολιτικό πρόβλημα. Ιδωμεν.

Θα πει κάποιος: Μα, δεν είναι εύλογο η ανάπτυξη να προκαλεί διευρυνση του ελλείμματος στην αρχή; Ισως. Αλλά κάθε διευρυνση του εμπορικού ελλείμματος δεν υποδηλώνει ανάπτυξη. Αντίθετος, το γεγονός ότι η ταχύτερη επάνοδος του ΑΕΠ στα προ κρίσης COVID-19 επίπεδα συνοδεύτηκε από μία ακόμη μεγαλύτερη εκτόξευση του εμπορικού ελλείμματος, υποδηλώ-

kallitsiskostas@yahoo.com

Το πιο σύντομο ανέκδοτο

Επιβεβαιώθηκε ξανά χθες ότι το πιο σύντομο ανέκδοτο στην κοινοβουλευτική ζωή της Κύπρου αποτελείται από μόνο δύο λέξεις: «Πόθεν Έσχες». Οι δηλώσεις των βουλευτών που δημοσιοποιήθηκαν και προκάλεσαν τόσο ενδιαφέρον που έριξαν την ιστοσελίδα της Βουλής, για άλλη μια φορά λειτουργήσαν ψυχαγωγικά. Αναγνώστηκαν όπως γίνεται με τα ζώδια στις σελίδες των εφημερίδων και των περιοδικών. Μόνο για ψυχαγωγία και χωρίς να τα λαμβάνει κανείς στα σοβαρά. Διότι όλοι γνωρίζουν ότι δεν λένε αλήθεια. Ότι μπορεί και να ισχύουν μπορεί και όχι. Πώς να πιστέψεις ας πούμε την δήλωση πόθεν έσχες ενός βουλευτή, οικογενειάρχη, με σύζυγο και παιδιά όταν δηλώνει πως δεν έχει περιουσία στο όνομά του; Ούτε του ανήκει κάποιο αυτοκίνητο ή έστω μια μοτοσυκλέτα ή ένα ποδήλατο; Και διερωτάσαι, το πολυτέλες σπίτι που διαμένει σε ποιον ανήκει; Με ποιο μέσο διακινείται για τις πολλές του υποχρεώσεις; Μήπως τα έχει δανεικά από τη σύζυγο ή τα παιδιά του; Και αυτοί πώς τα απέκτησαν; Μήπως τους τα δώρισε μαζί με πολλά άλλα για να μην φαίνονται στο πόθεν έσχες του; Υποτίθεται ότι το πόθεν έσχες θεσπίστηκε για να ελέγχονται οι βουλευτές αλλά και άλλα ΠΕΠ για το ενδεχόμενο αθέμιτου πλουτισμού ενώ βρίσκονται εκλεγμένοι ή διορισμένοι σε θέσεις εξουσίας. Ε, μόνο αυτό δεν κατοχυρώνει η διαδικασία που ακολουθείται. Και το παραδέχονται και οι ίδιοι. Το είπε επανειλημμένα και ο Αδάμου, που στη σύντομη θητεία του στην προεδρία της Βουλής προσπάθησε να αλλάξει κάπως τα πράγματα. Το λένε και αρκετοί βουλευτές σε κατ' ιδίαν συναντήσεις. Ελάχιστοι το είπαν και δημόσια. Για ποιο λόγο να υπάρχει ένα πόθεν έσχες το οποίο κανένας δεν εμπιστεύεται και όλοι γνωρίζουν πως κανένας δεν κινδυνεύει να αποκαλυφθεί εάν δήλωσε ψέματα στη δήλωσή του; Αν για παράδειγμα κάποιος έχει μεταβιβάσει όλη την μεγάλη περιουσία του στα παιδιά του ή στη σύζυγό του, ποιος θα τον ασκοκλύψει, αφού εν γνώσει όλων ο νόμος απαγορεύει τον έλεγχο των περιουσιακών στοιχείων των οικείων του; Επιπλέον, ποιος μπορεί να λάβει στα σοβαρά βουλευτές που οι ίδιοι ελέγχουν τα περιουσιακά που υποβάλλουν αυτοί και οι συνάδελφοί τους; Έχει άδικο ο Θεμιστοκλέους να τους τρολάρει δηλώνοντας τον τάφο του στα περιουσιακά του στοιχεία; Ας είναι καλά όλοι τους. Γελάσαμε και σήμερα.

• • • •

Έλειψα λίγες μέρες και διέλυσαν τα πάντα.

Τι θα πει ο Στέφανος
στους συντρόφους;

Στην Αθήνα μεταβαίνει σήμερα ο Στέφανος Στεφάνου, πρώτη φορά ως ΓΓ του ΑΚΕΛ, συνοδευόμενος από αντιπροσωπεία του κόμματος για επαφές με πολιτειακούς και πολιτικούς αξιωματούχους. Μεταξύ άλλων θα συναντήσει την Πρόεδρο Σακελλαροπούλου, τον Πρωθυπουργό Μητσοτάκη, τον ΥΠΕΞ Δένδια, τον πρόεδρο του ΣΥΡΙΖΑ Τσίπρα, την πρόεδρο του ΚΙΝΑΛ Γεννηματά αλλά και τον σύμβουλο ΓΓ του ΚΚΕ, Κουτσούμπα. Ειδικά με τον τελευταίο ίσως θα είναι καλύτερα να μην αρχίσουν συζήτηση για την ουσία του κυπριακού και την λύση ΔΔΟ για να μην χαλάσουν τις σχέσεις τους εξ αρχής. Γιατί τον Στεφάνου θα συνοδεύει μαζί με τον Πολυκάρπου και ο Τσελεπής.

Ος γνωστόν το ΚΚΕ τάσσεται ξεκάθαρα κατά της λύσης ομοσπονδίας στην Κύπρο και η Κεντρική του Επιτροπή έχει από το 2016 λάβει απόφαση με την οποία αποκήρυξε την ΔΔΟ ως μια ρατσιστική και συνομοσπονδιακή λύση. «Σήμερα περισσότερο από πριν, οδηγούν ταχύτατα στη δικτοποίηση και τη δημιουργία ουσιαστικά δύο κρατών, σχεδιασμός που προϋπάρχει εδώ και πολλά χρόνια και απεφεύχθη προσωρινά το 2004 με την καταψήφιση του «σχεδίου Ανάν», που περιέκλειε αυτήν την εξέλιξη. Το ΚΚΕ ήταν η μοναδική πολιτική δύναμη στην Ελλάδα που καταδίκασε αποφασιστικά και καθαρά το συνομοσπονδιακό, διχοτομικό «σχέδιο Ανάν» και στήριξε το ΟΧΙ του κυπριακού λαού στο σχετικό δημοψήφισμα τον Απρίλη του 2004. Ηταν το μόνο κόμμα στο ελληνικό Κοινοβούλιο που οργάνωσε κινητοποίηση κατά του σχεδίου αυτού και κά-

τω από τη δική του πίεση αποτράπηκε κοινό ανακοινωθέν υπέρ του «σχεδίου Ανάν» στη σύσκεψη υπό τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας στην Ελλάδα» αναφέρει η απόφαση του 2016...

• • • •

ΚΟΝΙΖ: Τι θα κάνει τώρα ο Σιζόπουλος που η Επιτροπή Επιλογής ομόφωνα αποφάσισε ότι ο Χρίστος του ΕΛΑΜ δικαιούται να παρευρίσκεται όπως κάθε βουλευτής στην κοινοβουλευτική επιτροπή Άμυνας; Έχω μεγάλη αγωνία να τους δω μαζί στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής την Πέμπτη. Θα του απευθύνει τον λόγο; Θα του κρατά μούτρα; Θα του ρίχνει μπιρχντές; Δεν θα του δίνει τα έγγραφα; Πολύ ψυχαγωγική την βρίσκω φέτος τη Βουλή. Έχω να δω και τη συνέχεια του νέου σπριαλ Θεμιστοκλέους Vs εσάνθου!

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Κύπρια 2021: Monsieur Doumani «Pissourin»

Στο πλαίσιο των «Κυπρίων» 2021 παρουσιάζεται ο νέος δίσκος των Monsieur Doumani «Pissourin». Πρόκειται για έναν θεματικό δίσκο που πραγματεύεται τη νύχτα στις διάφορες εκφάνσεις της, μέσα από ένα υπαρξιακό/φιλοσοφικό πρίσμα. Ένας κόσμος που αγγίζει τα όρια του σουρεαλισμού που συναντά κανείς στο φάσμα των ονείρων, τον οποίο οι Monsieur Doumani ντύνουν μουσικά με έναν πολύ ιδιαίτερο τρόπο, με στοιχεία ψυχεδέλειας, έντονες παραφορές στον ήχο και ανοίγματα σε διαφορετικά μουσικά στυλ και διαθέσεις.

Οι Monsieur Doumani είναι ένα μουσικό τρίο από τη Λευκωσία που ξεκίνησε την πορεία του το 2012 με πειραματισμό

πάνω στην κυπριακή παραδοσιακή μουσική, όπως και με τη σύνθεση αυθεντικών κομματιών με βάση τη μουσική αυτή. Έχουν κυκλοφορήσει τέσσερις δίσκους, οι οποίοι έτυχαν αναγνώρισης και βραβεύτηκαν ανά το παγκόσμιο. Το γκρουπ έχει παρουσιάσει τη δουλειά του σε σημαντικά μουσικά φεστιβάλ στην Κύπρο και το εξωτερικό, όπως τα WOMEX, WOMAD, Sziget, Rudolstadt, Sur Jahan India, Havana World Music. Έχει επίσης διακριθεί σε σημαντικούς θεσμούς: Αναδείχθηκε το «Καλύτερο Γκρουπ» στα μουσικά βραβεία του βρετανικού περιοδικού Songlines (2019), βραβεύθηκε με τέσσερα βραβεία, συμπεριλαμβανομένου και του Critics Award, στα Andrea

Parodi Music Awards (2018), ενώ ο προηγούμενός τους δίσκος, Αγκάθιν, κέρδισε το German Records Critics Award.

• **Παραστάσεις:** Πάφος - Τάλα: Παρασκευή 17 Σεπτεμβρίου 2021, Δημοτικό Αμφιθέατρο Τάλας, 20:30
Λεμεσός - Μουταγιάνκα: Σάββατο 18 Σεπτεμβρίου 2021, Υπαίθριο Θέατρο Μουταγιάνκα, 20:30
Δερόνεια: Κυριακή 19 Σεπτεμβρίου 2021, Δημοτικό Αμφιθέατρο Δερόνειας, 20:30
Είσοδος ελεύθερη - Απαραίτητη η προκράτηση www.ticketthou.com/ / 77777040

Το «Pissourin» πραγματεύεται τη νύχτα στις διάφορες εκφάνσεις της, μέσα από ένα υπαρξιακό/φιλοσοφικό πρίσμα.

Οι Σαντούτο στο FANEROMENI 21
«Της καρκιάς το παραθύρι»

Στη μεγαλύτερη αulή της παλιάς Πόλης, στο Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου οι Σαντούτο προσκαλούν όλες και όλους να κοπάσουν για να ανοίξουν όλοι μαζί της καρκιάς το παραθύρι, να φκουν που μέσα μουσικές τζιαι τραούθκια της αγάπης, του καμμού τζιαι της ξενιτιάς. Να πούμε για τον Διγενή, να πούμε για τη λυερά, να πούμε για τις όμορφες τζιαι για την

Παναγία. Να τραουδήσουμε τη χαρά, το γλέντι τζιαι τον πόνο, να τραουδήσουμε του μωρού να τζοιμηθεί τζιαι του γέρου να χορέψει. Ελάτε να γνωρίσουμε τον τόπο μας με τις σιπλίες ομορφιές του. Συντελεστές: Βερόνικα Αλωνεύτου – Σαντούρι, Γιώργος Λάμπρου – Βιολί, Χαράλαμπος Παντελή – Λαούτο και Κωνσταντίνος Ξενοφώντος – Φωνή.

• **Πέμπτη**, 16 Σεπτεμβρίου, ώρα 9:00 μ.μ. Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, Φανερωμένης 86-90, 1011 Λευκωσία. Πληροφορίες: 22128157
Τα βράδια των εκδηλώσεων του φεστιβάλ Faneromeni21, τα μουσεία και οι εκθέσεις του Πολιτιστικού Ιδρύματος θα είναι ανοικτά μέχρι τα μεσάνυχτα. Είσοδος ελεύθερη.

Η Ελλάδα ελεύθερη: Αναγνώριση
και σύναψη διπλωματικών
και προξενικών σχέσεων

Στο πλαίσιο των εορτασμών για τα 200 χρόνια από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης, το Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου διοργανώνει, σε συνεργασία με την πρεσβεία της Ελλάδας στην Κύπρο και την Υπηρεσία Διπλωματικού και Ιστορικού Αρχείου του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδας, την έκθεση «Η Ελλάδα ελεύθερη: Αναγνώριση και σύναψη διπλωματικών και προξενικών σχέσεων». Προς επίτευξη της ανεξαρτησίας, δεν αρκούσαν οι νίκες στο πεδίο της μάχης. Η αναγνώριση από τα υπόλοιπα κράτη και η σύναψη διπλωματικών και προξενικών σχέσεων με αυτά, ήταν απαραίτητες προϋποθέσεις για να καταστεί η Ελλάδα πραγματικά ανεξάρτητη. Στην έκθεση παρουσιάζονται έγγραφα από την αρχαική συλλογή της Υπηρεσίας Διπλωματικού και Ιστορικού Αρχείου του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδας, τα οποία περιγράφουν την πορεία της αναγνώρισης του νέου ελληνικού κράτους από τα υπόλοιπα κράτη κατά τη διάρκεια του Αγώνα και τα πρώτα χρόνια μετά, τη σύναψη διπλωματικών και προξενικών σχέσεων με αυτά και τη δημιουργία προξενικού δικτύου. Τα έγ-

Έκθεση στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου στη Λευκωσία για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση.

γραφα που παρουσιάζονται καλύπτουν την περίοδο περίπου έως το 1840. Θα ανακοινωθούν, επίσης, παράπλευρες δράσεις που θα πλαισιώσουν την έκθεση.

Χώρος έκθεσης: Αίθουσα Περιοδικών Εκθέσεων (ισόγειο), Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου. Διάρκεια έκθεσης έως 10 Ιανουαρίου 2022

• **Μάθε** περισσότερα στην ιστοσελίδα του Πολιτιστικού Ιδρύματος www.boccc.org και στις επίσημες σελίδες του Ιδρύματος στο Facebook & στο Instagram (@bocccf) και στο τηλεφωνό 22128157.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥΝίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντές: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Το επίπεδο φωτισμού θα ανεβαίνει στο 80% τις απογευματινές ώρες αυξημένης επισκεψιμότητας και από τις 12 το βράδυ το επίπεδο φωτισμού θα πέφτει ξανά στο 20%.

Ετοιμάζεται για πράσινο λήφτινγκ ο Πεδιαίος

Στα 25,5 εκατ. ευρώ το κόστος αναβάθμισης, solar pavements, νέες γέφυρες και πλατείες στα πλάνα του δήμου Στροβόλου

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Έξυπνα συστήματα παρακολούθησης, δίκτυο οπτικών ινών, σύστημα φωτισμού με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), νέοι ποδηλατόδρομοι, κέντρο διαχείρισης κρίσεων, 14 νέες γέφυρες, αισθητήρες πυρκαγιάς και πλημμύρας είναι μεταξύ άλλων τα νέα στοιχεία που αναμένεται να εμπλουτίσουν το γραμμικό πάρκο Πεδιαίου στο πλαίσιο της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης Δήμων Λευκωσίας, Στροβόλου, Λακατάμιας, Έγκωμης, Αγίου Δομετίου, Αγλαντζιάς. Πρόκειται για έργο με εκτιμώμενο κόστος τα 24,5 εκατ. ευρώ, ποσό το οποίο θα συγχρηματοδοτηθεί από χρηματοδοτικά εργαλεία : Ευρωπαϊκό ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), Ταμείο συνοχής (ΤΣ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Th Recovery and Resilience Facility) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως τονίζει ο δήμαρχος Στροβόλου Ανδρέας Παπαχαράλαμπος, στόχος είναι να αποτελέσει ο Πεδιαίος ποταμός «πράσινο» άξονα πάνω στον οποίο θα βασιστεί η ανάπτυξη των εμπλεκόμενων δήμων και να αποτελεί παράδειγμα βιώσιμης αστικής ανάπτυξης τόσο σε εθνικό όσο και περιφερειακό επίπεδο. Το έργο περιλαμβάνεται στην προγραμματική

Όσοι χώροι στάθμευσης γίνουν εκατέρωθεν του Πεδιαίου θα γίνουν με υδατοπερατά και φιλικά στο περιβάλλον υλικά.

Εφόσον ληφθούν οι απαραίτητες εγκρίσεις και αρχίσουν οι εργασίες εντός του 2022, μια πρώτη εκτίμηση για το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του έργου είναι το 2025.

περίοδο 2021-2027. Εφόσον οριστικοποιηθούν τα πλάνα, υποβληθούν οι περιβαλλοντικές μελέτες, ληφθούν οι απαραίτητες εγκρίσεις και αρχίσουν οι εργασίες εντός του 2022, μια πρώτη εκτίμηση για το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του έργου, είναι δυναμικά το 2025.

Κέντρο διαχείρισης κρίσεων
Στις σημαντικότερες επικείμενες καινοτομίες, είναι η δημιουργία κέντρου διαχείρισης κρίσεων για το γραμμικό πάρκο Πεδιαίου, το οποίο σύμφωνα με τον δήμαρχο Στροβόλου, θα λειτουργεί στο δεύτερο κτήριο της ΣΠΕ Στροβόλου. Η επικοινωνία με το κέντρο διαχείρισης κρίσεων θα γίνεται επί 24ωρου βάσης, ώστε να υπάρχει συνεχής ενημέρωση και παροχή βοήθειας για θέματα παραβατικών συμπεριφορών, τραυματισμού, πλημμύρας ή πυρκαγιάς. Η προσπάθεια επιτήρησης της κατάστασης θα ενισχυεται με την λειτουργία καμερών, οι οποίες θα τοποθετηθούν κατά μήκος του πάρκου καθώς επίσης και της χρήσης του δικτύου wi - fi. Κατόπιν εισήγησης της τεχνοκρατικής ομάδας υποστήριξης του έργου, ο σχεδιασμός περιλαμβάνει και την εγκατάσταση δικτύου οπτικών ινών σε μήκος 2,5 χιλιομέτρων.

Φωτισμός με ΑΠΕ
Το υφιστάμενο σύστημα φωτισμού θα αλλάξει σε LED και LEM (light management system). Αυτό σημαίνει ότι αναλόγως της κίνησης που υπάρχει στο γραμμικό πάρκο, θα ρυθμίζεται και το επίπεδο φωτισμού. Δηλαδή από το 20%, θα ανεβαίνει στο 80% τις απογευματινές ώρες αυξημένης επισκεψιμότητας και από τις 12 το βράδυ το επίπεδο φωτισμού θα πέφτει ξανά στο 20%. Στους σχεδιασμούς περιλαμβάνεται

Βάσει των σχεδιασμών του δήμου, θα ανοίξει για το κοινό μεγαλύτερο μέρος του ποταμού, θα γίνουν 14 νέες γέφυρες για πεζούς και ποδηλάτες σε όλο το μήκος του Πεδιαίου, ενώ θα γίνουν νέες πορείες για ποδηλατόδρομους.

και η αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Αναμένεται να τοποθετηθούν πιεσομετρικά πιλακάκια, από τα οποία θα παράγεται ρεύμα ανάλογο της περιπατικής κίνησης. Θα τοποθετηθούν επίσης φωτοβολταϊκά υλικά τα οποία θα αξιοποιούν την ηλιακή ενέργεια. Η κινητική ενέργεια

θα αξιοποιηθεί και στον υπαίθριο χώρο εκγύμνασης, που θα είναι τύπου energy play ground - η κινητική ενέργεια που θα δημιουργείται θα μετατρέπεται σε δυναμική και θα παράγει ρεύμα. «Θα μπορείς να δεις και πόσα κιλοβάτ δημιουργήσες», αναφέρει ο κ. Παπαχαράλαμπος και ε-

πισμαίνει ότι αυτή η ενέργεια που θα παράγεται θα διοχετεύεται για τον φωτισμό του Πεδιαίου.

Περισσότεροι ποδηλατόδρομοι
Αυτό φυσικά σημαίνει ότι χρειάζεται ενίσχυση της επισκεψιμότητας στην πε-

Τι θα περιλαμβάνει

- Κέντρο διαχείρισης κρίσεων, το οποίο θα στεγάζεται μαζί με άλλες υπηρεσίες στο κτήριο της ΣΠΕ Στροβόλου
- Έξυπνα συστήματα παρακολούθησης
- Δίκτυο οπτικών ινών
- Solar pavements- kinetic pavements (χρησιμοποιούν τον ήλιο ή την κίνηση όσων περπατούν πάνω για παραγωγή ενέργειας, χωρίς ρύπου)
- Info points & περιβαλλοντικό κέντρο
- Δίκτυο κάδων ανακύκλωσης
- Νέες φυτεύσεις
- Θεραπευτικούς κήπους - πάρκο σκύλων- nature play ground, παιδικές χαρές & γήπεδο, εκθεσιακοί χώροι τέχνης, νέες γέφυρες και νέες πλατείες
- Οικολογικό διάδρομο και ενίσχυση της οικονομίας (Βιολογική γεωργία - καλλιέργεια μέλισσας, βοτανικά αρωματικά φυτά, Θεραπευτικοί κήποι, Θεματικές Παιδικές Χαρές, Διαχείριση υδάτων, Διαχείριση απορριμμάτων - σταθμοί ανακύκλωσης, Κάδοι ανακύκλωσης οργανικών απορριμμάτων για παραγωγή κομπόστ, Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Φωτισμός με ΦΒ, Playground για παραγωγή ενέργειας με ποδήλατο
- Περίπτερα εναρμονισμένα με το περιβάλλον, για προώθηση τοπικών προϊόντων
- Χώρους άθλησης και άσκησης
- Σημεία πληροφόρησης

ριοχή πεζών και ποδηλατιστών. Σύμφωνα με ενημέρωση από τον δήμο, βάσει σχεδιασμού, θα γίνουν 14 νέες γέφυρες για πεζούς και ποδηλάτες σε όλο το μήκος του Πεδιαίου, οι περισσότερες σε Λακατάμεια και Στροβόλο, ενώ θα χαραχθούν νέες πορείες για ποδηλατόδρομους. Προς ενίσχυση της επισκεψιμότητας και η πρόταση για δημιουργία θεραπευτικών κήπων, πάρκων για σκύλους, παιδικές χαρές, γήπεδα και πλατείες. Ο χώρος θα εμπλουτιστεί από νέες φυτεύσεις ενδημικών ειδών τα οποία ήδη ευδοκούν στον Πεδιαίο. Επιπλέον, κάθε 400 μέτρα θα υπάρχει διαλογή στην πηγή για τα απορρίμματα που πετάει ο επισκέπτης-τέσσερις κάδοι για απορρίμματα PMD, γυαλί, χαρτί και σύμμικτα.

Στην λίμνη του Μαγκλή
Βάσει σχεδιασμών, στην Λακατάμεια προγραμματίζεται η δημιουργία περιβαλλοντικού κέντρου και μουσείου. Επιπλέον, χώρος γύρω από την λίμνη του Μαγκλή θα αξιοποιηθεί για τις ανάγκες πάρκου ποδηλατιστών. Θα δημιουργηθεί πάρκο σκύλων, ενώ θα υπάρχουν σημεία φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων. Όπως σημειώνουν από τον δήμο Στροβόλου, όσοι χώροι στάθμευσης γίνουν ένθεν και ένθεν του Πεδιαίου θα γίνουν με υδατοπερατά υλικά, φιλικά στο περιβάλλον,

Στους σχεδιασμούς και η 24ωρη λειτουργία κέντρου διαχείρισης κρίσεων στην περιοχή του Πεδιαίου, η τοποθέτηση καμερών και η δημιουργία πρόσθετων χώρων στάθμευσης.

χωρίς άσφαλτο, φυτεμένα σημεία, δάπεδα με υδατοπερατό υλικό για να παίρνουν τα νερά και να ποτίζεται ο υδροφόρος ορίζοντας.

Και για πλημμύρες
Μείζον θέμα για την περιοχή Στροβόλου είναι βεβαίως ο υπερχειλισμένος Πεδιαίος και οι πλημμύρες που θέτουν σε κίνδυνο και ταλαιπωρούν σούς επιχειρήσουν να διασχίσουν την γέφυρα μετά από κάθε έντονη βροχοπτώση. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της αναβάθμισης του Πεδιαίου ποταμού θα γίνει προσπάθεια εξεύρεσης λύσεων. Σύμφωνα με πληροφορίες, στις δράσεις περιλαμβάνεται η ορθότερη διαχείριση της κοίτης του ποταμού και ο καθαρισμός του Πεδιαίου. Θα γίνουν επίσης μικρά αναχώματα, ώστε να υπάρχει καλύτερη ροή του νερού, ενώ μελετάται και το ενδεχόμενο εκβάθυνσης του ποταμού. Πέραν τούτων, σύμφωνα με τον κ. Παπαχαράλαμπος θα πρέπει να προωθηθεί το έργο της νέας γέφυρας Αλεξανδρουπόλεως ούτως ώστε να μειωθεί ο όγκος των οχημάτων στον Πεδιαίο. Το συγκεκριμένο έργο θα συνδέει τη Λεωφόρο Στροβόλου με τη Λεωφόρο Αρχαγγέλου και περιλαμβάνει την κατεδάφιση του παλιού υφιστάμενου γεφυριού της οδού Αλεξανδρουπόλεως παρά το δημαρχείο Στροβόλου, τη δημιουργία δύο νέων γεφυρών σε σημεία της κοίτης του Πεδιαίου ποταμού. Η μια χωροθετείται στο τμήμα του δρόμου μεταξύ της Λεωφόρου Στροβόλου και της οδού Ελαιώνων και θα έχει μήκος 60 μ. και πλάτος 23,60μ., ενώ η άλλη χωροθετείται νοτιότερα της οδού Αλεξανδρουπόλεως, μεταξύ της Λεωφόρου Στροβόλου και την οδού Βοσπόρου, που θα έχει μήκος 30 μ. και πλάτος 17 μ.

Μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις μέσω δανεισμού

Σε ποιους τομείς θα διατεθούν τα 200 εκατ. ευρώ από τα 1,2 δισ. του Ταμείου Ανάκαμψης με ορίζοντα υλοποίησης το 2026

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Σε οκτώ συνολικά μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις έχει συμφωνήσει η Κύπρος πως θα προχωρήσει μέσω δανεισμού από το συμφωνηθέν πλάνο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με ορίζοντα υλοποίησης το έτος 2026. Συγκεκριμένα, έξι θα είναι οι επενδύσεις που θα σχετίζονται με δανεισμό και δύο οι μεταρρυθμίσεις. Η Κύπρος έχει εξασφαλίσει μέσω του Μηχανισμού 1,2 δισ. ευρώ, με το ποσό ύψους 1 δισ. να έχει συμφωνηθεί να δοθεί ως χορηγία και 200 εκατ. ευρώ ως δάναιο. Η λίστα των επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνεται στις συνολικά 216 σελίδες του επίσημου κειμένου που ενέκρινε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου, το Σχέδιο Ανθεκτικότητας της Κύπρου περιλαμβάνει δέσμη 133 παρεμβάσεων, 58 μεταρρυθμίσεων και 75 επενδύσεων. Η εκταμίευση όλου του ποσού των 1,2 δισ. ευρώ θα γίνει μόνο αν επιτευχθούν στην ώρα τους οι 271 στόχοι του Ταμείου Ανάκαμψης, που συνδέονται για την κάθε μία από τις επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που υπάρχει στο πλάνο. Οι επενδύσεις, οι μεταρρυθμίσεις, τα σχέδια και οι δράσεις που εμπίπτουν στους πέντε βασικούς πυλώνες πολιτικής του Σχεδίου και για την κατανομή των πόρων ύψους 1,2 δισ. ευρώ αφορούν 74 εκατ. ευρώ στην δημόσια υγεία και πολιτική προστασία, 448 εκατ. ευρώ στην ταχεία μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία, 422 εκατ. ευρώ στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας και ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, 89 εκατ. ευρώ προς μια ψηφιακή εποχή, 173 εκατ. ευρώ για την ασφάλιση, εκπαίδευση και ανθρώπινο δυναμικό. Για την υλοποίηση του σχεδίου χρησιμοποιείται ειδικό σύστημα πληροφοριών παρακολούθησης από τη Διεύθυνση Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης, όπως αναφέρεται στο επίσημο έγγραφο των 216 σελίδων. Οι βασικές λειτουργίες του, ή ένα ενδεχόμενο σύστημα αποθετηρίου με τις απαιτούμενες λειτουργίες, θα έχουν τηθεί σε λειτουργία, όπως πιστοποιείται από έκθεση ελέγχου, έως τις 31 Μαρτίου 2022. Όσον αφορά τις απαιτούμενες λειτουργίες, το σύστημα αποθετηρίου καταγράφει και αποθηκεύει τα σχετικά δεδομένα που σχετίζονται με την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ιδίως όσον αφορά την επίτευξη των οροσήμων και των στόχων, τα δεδομένα για τους τελικούς αποδέκτες, τους αναδόχους, τους υπεργολάβους και τους πραγματικούς δικαιούχους, έως την πρώτη αίτηση πληρωμής. Μετά την ολοκλήρωση των σχετικών συμφωνημένων οροσμήων και στόχων, η Κύπρος υποβάλλει στην Επιτροπή δεόντως αιτιολογημένο αίτημα για την καταβολή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς και του δανείου. Η Κύπρος διασφαλίζει ότι, κατόπιν αιτήματος, η Επιτροπή έχει πλήρη πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα τεκμηρίωσης που υποστηρίζουν τη δέουσα αιτιολόγηση της αίτησης πληρωμής, τόσο για την αξιολόγηση του αιτήματος καταβολής, όσο και για σκοπούς λογιστικών και λοιπών ελέγχων. Η «κ» παρυσιάζει τις οκτώ συνολικά μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που θα πρέπει να επιτευχθούν μέσω δανεισμού, αλλά και τις λεπτομέρειες αυτών.

Το Σχέδιο Ανθεκτικότητας της Κύπρου περιλαμβάνει δέσμη 133 παρεμβάσεων, 58 μεταρρυθμίσεων και 75 επενδύσεων.

Τι περιλαμβάνουν οι έξι επενδύσεις

Το κεφάλαιο των επενδύσεων που θα «εξελιχθούν» μόνο μέσω δανεισμού, αφορά τη βελτίωση, τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των δημόσιων νοσηλευτηρίων της Κύπρου. Στόχος της επένδυσης αυτής είναι η βελτίωση, ο εκσυγχρονισμός και/ή η αναβάθμιση των κρατικών νοσοκομείων της Κύπρου, ώστε να μπορούν να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις με τον ιδιωτικό τομέα, παράλληλα με τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων στον τομέα της υγείας στα δημόσια νοσοκομεία. Το μέτρο αυτό θα συνίσταται στις ακόλουθες δράσεις για τη βελτίωση, τον εκσυγχρονισμό και/ή την αναβάθμιση των κρατικών νοσοκομείων: 1) ενίσχυση του Μακάριου Νοσοκομείου για να προσφέρει πλήρη θεραπεία σε παιδιά για όλες τις περιπτώσεις· 2) κατασκευή και/ή επέκταση μονάδας αιμοκάθαρσης στα Νοσοκομεία Πάφου και Λεμεσού· 3) κατασκευή Νοσοκομείου Ψυχικής Υγείας· 4) ενίσχυση του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού· 5) ενίσχυση των τμημάτων Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών σε όλα τα δημόσια νοσοκομεία της Κύπρου. 6) ενίσχυση του Γενικού Νοσοκομείου Πάφου· 7) επέκταση του τμήματος Επεμβατικής Ακτινολογίας, συμπεριλαμβανομένου ιατρικού εξοπλισμού (όπως η μονάδα αγγειογραφίας)· 8) κατασκευή μονάδας

Μετά την ολοκλήρωση των σχετικών συμφωνημένων οροσμήων και στόχων, η Κύπρος υποβάλλει στην Επιτροπή δεόντως αιτιολογημένο αίτημα για την καταβολή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς και του δανείου.

COVID-19 στο Νοσοκομείο Αμμοχώστου· και 9) δημιουργία μονάδας μεταδοτικών ασθενειών στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού. Οι ανακαινίσεις κτηρίων θα αποσκοπούν στην επίτευξη μείωσης της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας κατά τουλάχιστον 30 % κατά μέσο όρο. Η μονάδα αιμοκάθαρσης του Νοσοκομείου Πάφου θα έχει ζήτηση πρωτογενούς ενέργειας τουλάχιστον κατά 20 % χαμηλότερη από την οριζόμενη στην απαίτηση των κτηρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας (ΚΣΜΚΕ). Η υλοποίηση της επένδυσης θα ολοκληρωθεί έως τις 30 Ιουνίου 2026.

Η δεύτερη επένδυση που θα πραγματοποιηθεί μέσω δανεισμού, ανήκει στο κεφάλαιο «κλιματική ουδετερότητα, ε-

νεργειακή απόδοση και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας». Συγκεκριμένα αφορά στον τερματισμό της ενεργειακής απομόνωσης, και είναι έργο κοινού ενδιαφέροντος «EuroAsia Interconnector». Στόχος του μέτρου είναι να διασφαλίσει την ασφάλεια του εφοδιασμού και ανταγωνιστικότερες τιμές χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και να καταστήσει δυνατή την αυξημένη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας από καθαρότερες πηγές, ιδίως από ανανεώσιμες πηγές, μέσω της σύνδεσης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου με το πειρατικό σύστημα της ΕΕ.

Η επένδυση θα αφορά την ολοκλήρωση και θέση σε λειτουργία του έργου κοινού ενδιαφέροντος PCI 3.10.2 για τη διασύνδεση μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας, που θα περιλαμβάνει σταθμό μετατροπής συνεχούς ρεύματος 1000 MW στην Κύπρο και σχετικές υποδομές στην Κύπρο και στην Κρήτη, που θα συνδέονται με υποβρύχια καλώδια συνεχούς ρεύματος υψηλής τάσης (HVDC) μήκους 898 km και ισχύος 1000 MW. Το έργο αυτό αναμένεται να αποτελέσει μέρος ευρύτερης επένδυσης για την κατασκευή διασυνοριακού αγωγού διασύνδεσης συνολικού μήκους 1208 km μεταξύ Κρήτης, Κύπρου και Ισραήλ. Διάφορα μέρη του έργου αναμένεται να λάβουν χρηματοδότηση από διαφορετικές πηγές, και συγκεκριμένα από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας,

τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη», δάναιο από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, εμπορικά δάνεια και ίδια κεφάλαια. Το μέτρο αυτό δεν αναμένεται να βλάψει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, λαμβανομένης υπόψη της περιγραφής του μέτρου, καθώς και των μέτρων μετριασμού που προβλέπονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με την τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικών βλάβης» (2021/C 58/01). Ειδικότερα, τα μέτρα μετριασμού που στοχεύουν στη διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος θα τηρούνται δεόντως κατά την υλοποίηση του έργου, όπως ορίζεται στην εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και στην οικοδομική άδεια. Όλα τα μέτρα που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της ΕΠΕ και της εκτίμησης βάσει της οδηγίας 2000/60/ΕΚ ως αναγκαία για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με την τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (2021/C 58/01) θα ενσωματωθούν στο έργο και θα τηρηθούν κατά τα στάδια της κατασκευής, της λειτουργίας και του παραπλοισμού της υποδομής. Η υλοποίηση της επένδυσης θα ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

Οι δύο μεταρρυθμίσεις

Μία από τις μεταρρυθμίσεις αφορά τη σταδιακή μεταστροφή του πλαισίου παροχής υγειονομικής περίθαλψης και επιστροφής εξόδων προς μοντέλα με βάση την αξία, για να δημιουργηθεί ένα ανθεκτικό και αποτελεσματικό σύστημα υγείας και ενίσχυση της πολιτικής προστασίας. Όπως καταγράφεται στο επίσημο έγγραφο των 216 σελίδων, στόχος της μεταρρύθμισης είναι η εισαγωγή και σταδιακή μετάβαση σε μοντέλα υγειονομικής περίθαλψης με βάση την αξία προς συμπλήρωση των υφιστάμενων μοντέλων υγειονομικής περίθαλψης με βάση τον όγκο, με στόχο τη βελτίωση των αποτελεσμάτων στον τομέα της υγείας και τον περιορισμό του κόστους. Θα περιλαμβάνει, αφενός, την ανάπτυξη κατάλληλων μοντέλων με βάση την αξία και σχετικών πρωτοβουλιών, με αντίστοιχους μηχανισμούς παρακολούθησης για τη μέτρηση και την παρακολούθηση της επιτυχίας της μεταρρύθμισης και, αφετέρου, την εισαγωγή μοντέλων με βάση την αξία στην απόφαση επιστροφής εξόδων για πρωτοβάθμια και ενδονοσοκομειακή περίθαλψη σύμφωνα με τη νομοθεσία περί Γενικού Συστήματος Υγείας. Η υλοποίηση της μεταρρύθμισης θα ολοκληρωθεί έως τις 31 Μαρτίου 2023. Η δεύτερη μεταρρύθμιση αφορά αυτή του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων και αναδιάρθρωση των υπηρεσιών κοινωνικών ασφαλίσεων. Οι στόχοι της μεταρρύθμισης είναι η διευκρίνιση της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία και η βελτίωση της λειτουργικής αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών κοινωνικής ασφάλισης. Ειδικότερα, η μεταρρύθμιση επεκτείνει και βελτιώνει την κάλυψη των παροχών, όπως το επίδομα ανεργίας, το επίδομα εργατικού ατυχήματος και το επίδομα επαγγελματικής ασθένειας, ιδίως για τους αυτοασφαχολούμενους και τα άτομα που εργάζονται με συμβάσεις ή τις νέες μορφές απασχόλησης (όπως οι εργαζόμενοι σε πλατφόρμες). Επιπλέον, η μεταρρύθμιση βελτιώνει την έγκαιρη υποβολή και την ακρίβεια των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες και ελαχιστοποιεί την απάτη και τα σφάλματα μέσω της α-νάλυσης κινδύνων και των μηχανισμών ποιοτικού ελέγχου. Η μεταρρύθμιση συνίσταται στα εξής: i) αναθεώρηση της νομοθεσίας για το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, η οποία θα περιλαμβάνει την επέκταση της κάλυψης κοινωνικής ασφάλισης στους αυτοασφαχολούμενους και τις άτυπες μορφές απασχόλησης, όπως η εργασία σε πλατφόρμα, και ii) τον ανασχεδιασμό των επιχειρηματικών διαδικασιών, την κατάργηση του προσωπικού, τη δημιουργία ικανότητας ανάλυσης δεδομένων και την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών, καθώς και (iii) τη σταδιακή αναβάθμιση των υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων σε ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα. Η υλοποίηση της μεταρρύθμισης θα ολοκληρωθεί έως τις 30 Ιουνίου 2026.

Εστιασμένα στο νέο μοντέλο ανάπτυξης της οικονομίας

Ένα μεγάλο κεφάλαιο στο Ταμείο Ανάκαμψης αφορά στο νέο μοντέλο ανάπτυξης και διαφοροποίησης της οικονομίας της Κύπρου. Η επένδυση που θα χρειαστεί δανεισμό, αφορά στη βελτίωση και επέκταση του παγκύπριου Δικτύου Πράσινων Σημείων και δημιουργία δικτύου σημείων συλλογής και ανακύκλωσης. Οι στόχοι του μέτρου είναι η βελτίωση της διαχείρισης στερεών αποβλήτων, η προστασία του περιβάλλοντος και η δημόσια υγεία. Το μέτρο αποσκοπεί στον μετριασμό της ανεξέλεγκτης και παράνομης απόρριψης αποβλήτων σε δημόσιους χώρους, στην αύξηση του ποσοστού ανάκτησης και ανακύκλωσης υλικών, καθώς και στην ευαισθητοποίηση των χρηστών σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κυκλική οικονομία.

Η επένδυση προβλέπει την κατασκευή δεκαεπτά Πράσινων Σημείων που θα καλύπτουν έκταση τουλάχιστον 50.500 m² για την εξυπηρέτηση των πολιτών και των τοπικών αρχών που θα μπορούν να εναποθέτουν εκεί συγκεκριμένα ρεύματα οικιακών και αστικών αποβλήτων. Εκτός από τη δημιουργία νέων Πράσινων Σημείων, στο πλαίσιο της επένδυσης προβλέπεται η κατασκευή δικτύου γωνιών ανακύκλωσης και δικτύου σημείων συλλογής, στα οποία θα μπορούν να έχουν πρόσβαση οι πολίτες αγροτικών κοινοτήτων για τη διάθεση των αποβλήτων τους. Η υλοποίηση της επένδυσης θα ολοκληρωθεί έως τις Τρίτη, 30 Ιουνίου 2026.

Ακόμα μία επένδυση που θα χρειαστεί

Μία επένδυση που θα χρειαστεί δάναιο και δεν θα γίνει μέσω χορηγίας αφορά στη δημιουργία μονάδας στην Ορούντα για τη διαχείριση κτηνοτροφικών αποβλήτων και ζωικών υποπροϊόντων.

δάναιο και δεν θα γίνει μέσω χορηγίας αφορά στη δημιουργία μονάδας στην Ορούντα για τη διαχείριση κτηνοτροφικών αποβλήτων και ζωικών υποπροϊόντων. Στόχος του μέτρου είναι η ανάπτυξη περιφερειακής μονάδας διαχείρισης κτηνοτροφικών αποβλήτων, που θα εξυπηρετεί τις εκμεταλλεύσεις της ευρύτερης περιοχής του οικισμού Ορούντα και θα παρέχει ολοκληρωμένη λύση για την αποτελεσματική διαχείριση των οργανικών αποβλήτων που παράγονται κυρίως από χοιροστάσια και εκμεταλλεύσεις πουλερικών, αιγοπροβάτων και βοοειδών. Για τις κοινότητες αυτές, η επένδυση αποσκοπεί στην επίτευξη λειτουργίας κλειστού βρόχου, στην ελαχιστοποίηση των εξωτερικών παραγόντων και στην ανάκτηση των θρεπτικών ουσιών για τη βελτίωση του εδάφους, καθώς και στη μείωση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Στο πλαίσιο της επένδυσης προβλέπεται

Η επένδυση που θα χρειαστεί δανεισμό, αφορά στη βελτίωση και επέκταση του παγκύπριου Δικτύου Πράσινων Σημείων και δημιουργία δικτύου σημείων συλλογής και ανακύκλωσης.

η κατασκευή μονάδας επεξεργασίας λυμάτων, συν-κομποστοποίησης και αναερόβιας χώνευσης, ώστε να καταστεί δυνατή η επεξεργασία των μεγάλων ποσοτήτων κτηνοτροφικών αποβλήτων που παράγονται στην περιοχή, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από bioαέριο, η καταπολέμηση της απερίμενης σε τοπικό επίπεδο, η μείωση της οσφρητικής όχλησης των τοπικών κοινοτήτων σε λιγότερο από το 10

% της διάρκειας της ημέρας, η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και η παραγωγή νερού για άρδευση. Η υλοποίηση της επένδυσης θα ολοκληρωθεί έως τις Τρίτη, 30 Ιουνίου 2026. Το μέτρο αυτό δεν αναμένεται να βλάψει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, λαμβανομένης υπόψη της περιγραφής του μέτρου, καθώς και των

μέτρων μετριασμού που προβλέπονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με την τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (2021/C 58/01). Ειδικότερα, το μέτρο θα υποβληθεί σε εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά το πρώτο έτος εφαρμογής και η απαίτηση για τήρηση της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» θα περιλαμβάνεται σε όλες τις διαδικασίες συναφείς συμβάσεων.

Δανεισμός θα χρειαστεί και για να γίνει ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα για τον Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παράληπτη. Στόχος του μέτρου είναι ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη, η υλοποίηση, η διατήρηση και η λειτουργία ολοκληρωμένης λύσης πλατφόρμας μπρώου για την υποστήριξη των διαδικασιών και των υπηρεσιών του κλάδου εταιρειών και του κλάδου πνευματικής και διανοητικής ιδιοκτησίας του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παράληπτη, κατά τρόπο ώστε να προωθείται ο ψηφιακός μετασχηματισμός των δύο προαναφερθέντων κλάδων προκειμένου να καταστούν πρωτοπόροι όσον αφορά την ψηφιακή παρουσία, τις διαδικτυακές δυνατότητες και την άριστη εξυπηρέτηση πελατών μέσω αποτελεσματικών εσωτερικών διαδικασιών και υποστηριζόμενων από ευέλικτα συστήματα IT.

Η επένδυση συνίσταται στην εγκατάσταση του υλικού και του λογισμικού του συστήματος, στην ολοκλήρωση της υπο-

δομής δικτύου και στην κατάρτιση του προσωπικού όσον αφορά το νέο σύστημα. Η υλοποίηση της επένδυσης θα ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

Η καταπολέμηση της διαφθοράς

Η εν λόγω συνιστάσα του κυπριακού σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που θα επιτευχθεί μέσω δανεισμού, αντιπεριφέρει χρόνιες προκλήσεις όσον αφορά τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, τόσο σε κεντρικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, του δικαστικού συστήματος και του πλαισίου καταπολέμησης της διαφθοράς. Συγκεκριμένα αναφέρεται ως «σχέδιο χορηγιών για την πιστοποίηση κατά ISO 37001 (καταπολέμηση της δωροδοκίας) του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα». Στόχος της επένδυσης είναι να συμβάλει στην καταπολέμηση της διαφθοράς μέσω της εισαγωγής στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα τις πιστοποιήσεις κατά ISO 37001, η οποία θα βοηθήσει στην ενίσχυση της διαφάνειας, την πάταξη της δωροδοκίας και τη διαμόρφωση κουλτούρας δεοντολογικής επιχειρηματικής συμπεριφοράς.

Η επένδυση συνίσταται στην παροχή χρηματοδότησης με επικαρχήγηση στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, συμπεριλαμβανομένης της τοπικής αυτοδιοίκησης, για συμβουλευτικές υπηρεσίες και πιστοποίηση κατά τις δωροδοκίας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 37001. Η υλοποίηση της επένδυσης θα ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

Η Δέλτα εκτόξευσε τους θανάτους τον Αύγουστο

Τι δείχνουν τα επιδημιολογικά δεδομένα δυο μηνών για τα σοβαρά περιστατικά που κατέληξαν στις ΜΕΘ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Με το σύστημα υγείας να βγάζει αντοχές και στη νέα πίεση της μετάλλαξης Δέλτα του COVID-19 την καλοκαιρινή περίοδο έξαρσης της πανδημίας, ένα από τα ζητούμενα για την ομάδα αξιολόγησης των επιδημιολογικών δεδομένων είναι οι ιδιαίτερα υψηλοί αριθμοί θανάτων κατά τον μήνα Αύγουστο. Η αποκρυπτογράφηση των δεδομένων, σοβαρών περιστατικών που κατέληξαν σε κάποιο νοσοκομείο την προηγούμενη περίοδο, δίνει στους επιστήμονες σημαντικά εφόδια για τους σχεδιασμούς αποτελεσματικότερης αντιμετώπισης της πανδημίας αλλά και οργάνωσης του πλάνου προστασίας του πληθυσμού. Ένα από τα σημαντικά στοιχεία που έχουν εξαχθεί αφορούν την περίοδο μόνυσης στην οποία αντιστοιχούν τα περιστατικά που κατέληξαν κατά τον μήνα Αύγουστο. Λαμβάνοντας υπόψη τη νοπή γραμμή εξέλιξης των νέων κρουσμάτων μόλυνσης (αριθμό μολύνσεων, νοσηλείες, ΜΕΘ, θάνατοι) οι ειδικοί έχουν καταλήξει πως οι 83 θάνατοι ασθενών τον Αύγουστο πρόκειται για περιστατικά του μηνός Ιουλίου. Σε επιστημονικό επίπεδο ο υψηλός αριθμός θανάτων αποδίδεται στα επιθετικά χαρακτηριστικά της μετάλλαξης Δέλτα που είχε ως αποκορύφωμα, το δεύτερο μισό του μήνα Ιουλίου, αρχές Αυγούστου.

Η συντριπτική πλειοψηφία των σοβαρών περιστατικών νοσηλείας που κατέληξαν ήταν ανεμβολίαστοι. Η μετάλλαξη Δέλτα φαίνεται να έχει διαφοροποιήσει και τα δεδομένα νοσηλείας αυξάνοντας την χρονική διάρκεια στις ΜΕΘ.

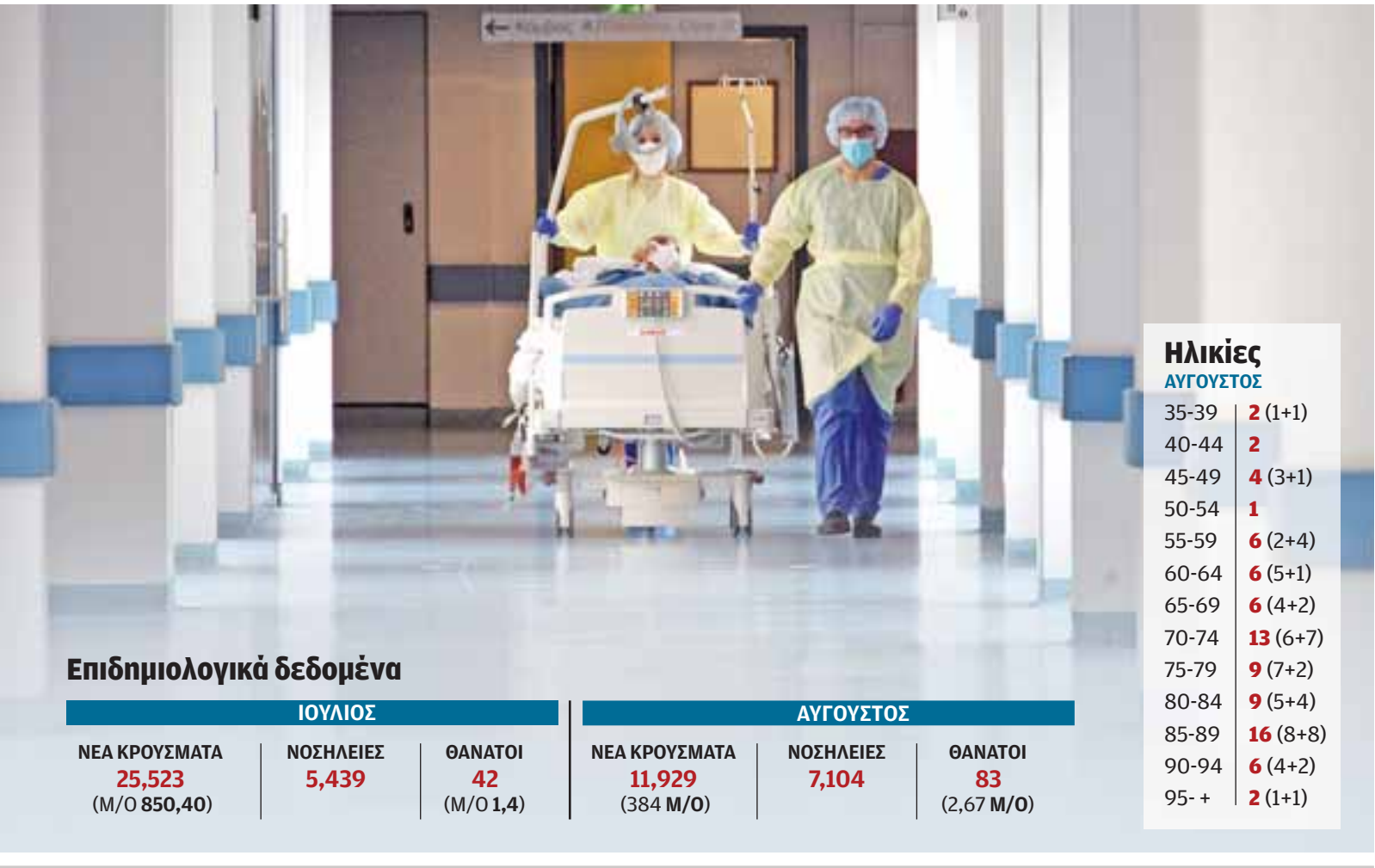
Πέρα από τους αριθμούς θανάτων οι ειδικοί δίνουν ιδιαίτερη προσοχή αν έχει διαφοροποιηθεί το συνολικό ποσοστό περιστατικών που κατέληξαν με την απάντηση που δίνεται, για την παρούσα φάση, να είναι αρνητική. Τα στοιχεία που δείχνουν πως η συντριπτική πλειοψηφία των περιστατικών που κατέληξαν ήταν ανεμβολίαστοι είναι ένας συνδυαστικός παράγοντας για τους ειδικούς που συνέβαλε στην εκτόξευση των θανάτων.

Οι αριθμοί

Οι εκτιμήσεις των ειδικών είναι ευδιάκριτες από μια προσεκτική παρατήρηση των επιδημιολογικών δεδομένων των νέων περιστατικών, των νοσηλείων και των θανάτων που αφορούν τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και το πρώτο μισό του Σεπτεμβρίου. Λαμβάνοντας υπόψη τη μεθοδολογία αξιολόγησης των επιδημιολογικών δεδομένων από τους ειδικούς, αυτό που χρήζει προσοχής είναι ο αριθμός των νέων περιστατικών, των νοσηλείων, και των περιστατικών που κατέληξαν τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Όπως φαίνεται και στον πίνακα με επίστημα στοιχεία του υπουργείου Υγείας, τα νέα περιστατικά και οι θάνατοι είναι αντιστρόφως ανάλογοι τους δυο μήνες, κάτι που ουσιαστικά συνάδει με την επιστημονική ερμηνεία πως ο υψηλός αριθμός θανάτων του μήνα Αυγούστου αντιστοιχεί στον ιδιαίτερα υψηλό αριθμό νέων περιστατικών μολύνσεων του μήνα Ιουλίου. Συγκεκριμένα ο μήνας Ιούλιος εμφανίζεται ως το αποκορύφωμα της τελευταίας έξαρσης της πανδημίας, με συνολικά 25.523 κρούσματα και με μέσο όρο ημερησίων 850 κρούσματα. Στην αντίστοιχη κατηγορία ο μήνας Αύγουστος δείχνει την πτώση που καταγράφκε

με τα νέα κρούσματα να υποχωρούν στις 11.929, στο σύνολο και κατά μέσο όρο, τα ημερήσια, στα 384. Εκεί όπου δεν υπάρχει συμμετρία στα δεδομένα των δυο μηνών είναι στην κατηγορία των θανάτων. Τον Ιούλιο με διπλάσιο αριθμό νέων περιστατικών από τον Αύγουστο, ο αριθμός των θανάτων είναι 42. Τον Αύγουστο με τα μισά νέα περιστατικά του Ιουλίου, τα περιστατικά που κατέληξαν εκτοξεύθηκαν στα 83. Δυσαναλογία παρατηρείται και στις νοσηλείες. Τον Ιούλιο ανήλθαν στις 5.439 και τον Αύγουστο αυξήθηκαν στις 7.104.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα στοιχεία των περιστατικών που κατέληξαν σε κάποια ΜΕΘ κατά τον μήνα Αύγουστο. Ο συνολικός αριθμός έφτασε στα ίδια επίπεδα με τον αριθμό θανάτων του Δεκεμβρίου 2020 (85) και Ιανουαρίου 2021 (86).

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου

Apple Pay

Από την αρχή της πανδημίας μέχρι σήμερα το ποσοστό για τους τρεις μήνες με τα υψηλότερα νοήμερα, φτάνει στο 43% του συνολικού αριθμού θανάτων. Ακολουθεί ο Απρίλιος 2021 με ποσοστό 11% (66), ο Μάιος 2021 με ποσοστό 10% (58) και ο Ιούλιος με ποσοστό 8% (42). Ιδιαίτερα υψηλά είναι τα ποσοστά των ανεμβολιάστων που νόσπσαν σοβαρά και κατέληξαν. Σε σταθερή ημερήσια βάση οι ανεμβολίαστοι που νόσπσαν και κατέληξαν κινούνται πάνω από 80%.

Στην κατηγορία των περιστατικών που κατέληξαν με βάση την ηλικία, στην κορυφή της λίστας βρίσκονται οι άνω των 85 έως 89 ετών άνδρες και γυναίκες με 8 περιστατικά ανά φύλο. Ακολουθούν οι ηλικίες από 70 έως 79 και οι 80 έως 84. Στα επιδημιολογικά δεδομένα για τον μήνα Αύγουστο συγκαταλέγονται και περιστατικά που κατέληξαν και αφορούν ηλικίες από 35 ετών και άνω. Συγκεκριμένα καταγράφηκαν 2 περιστατικά θανάτου που αφορούσαν ασθενείς από 35 έως 39 ετών, 2 περιστατικά 40 έως 44, 4 περιστατικά από 45 έως 49, 1 από 50 έως 54, 6 από 55 έως 59, 6 περιστατικά από 60 έως 64 και άλλα 6 περιστατικά θανάτου που αφορούσαν ασθενείς από 65 έως 69 ετών.

Το πλάνο των ΜΕΘ κατά τον μήνα Αύγουστο

Εκτός από τις απόψεις των ειδικών ένα ζήτημα που έτυχε ευρείας συζήτησης σε επίπεδο ειδικών το προηγούμενο διάστημα, ήταν το κατά πόσο οι ιδιόρρυθμες εργασιακές συνθήκες κατά το μήνα Αύγουστο άφησαν το αποτύπωμά τους, στην εξέλιξη των περιστατικών που νόσπσαν σοβαρά. Ανεπίσημα από πηγές στο χώρο της ομάδας αξιολόγησης αυτές οι απόψεις απορρίπτονται κατηγορηματικά. Συγκεκριμένα όπως μας εξηγήθηκε από πηγή με γνώση του προγραμματισμού που γίνεται στις υποδομές COVID, μέσα στον Αύγουστο και λόγω των καλοκαιρινών διακοπών έγινε ειδικός προγραμματισμός προκειμένου η αναλογία των διαθεσίμων κλινών με νοσηλευτικό προσωπικό να μην διασαλευθεί. Και λόγω των καλοκαιρινών διακοπών οι νέες ρυθμίσεις που έγιναν αφορούσαν το κλείσιμο άλλων ιατρικών υπηρεσιών προκειμένου να συμπληρωθούν τα κενά όπου υπήρχαν. Συγκεκριμένα όπως μας λέχθηκε στη Λευκωσία από τα 10 χειρουργεία λειτουργούσαν τα 4. Παράλληλα μετακινήθηκε προσωπικό από τη Λάρνακα, ενώ μειώθηκαν οι διαθέσιμες κλινές σε μια κλινική COVID από 47 σε 30, με το προσωπικό να μετακινείται στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας.

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Σεβασμός και αύξηση αποδόσεων

Με την κάθοδο του φθινοπώρου συνάθως μεγαλώνει και η επενδυτική μας όρεξη. Και είναι απόλυτα φυσιολογικό - το main focus του καλοκαιριού είναι οι διακοπές, η απορρόφηση όσο το δυνατόν περισσότερης ενέργειας από τον ήλιο, η απόλαυση των όσων ομορφιών μας χάρισε απλόχερα η φύση και να ζήσουμε στιγμές χαλάρωσης με την οικογένειά μας και κάποιους εκλεκτούς φίλους. Δεν λέω, και το φετινό καλοκαίρι, όπως και το περσινό, ήταν διαφορετικό λόγω της πανδημίας, αλλά με τον ένα ή τον άλλο τρόπο βρήκαμε τις οδούς να μεγιστοποιήσουμε την ωφέλεια αυτής της περιόδου.

Τώρα μπαίνουμε στη νέα φάση της ρουτίνας μας και, όπως ανέφερα και πιο πάνω, ιστορικά τουλάχιστον φαίνεται πως αποτελεί και μια περίοδο αυξημένης δραστηριότητας σε ακίνητα. Η δραστηριότητα δεν περιορίζεται μόνο σε αγορά νέων ακινήτων. Αποτελεί και μια περίοδο επένδυσης σε υφιστάμενα ακίνητα που κατέχουμε. As μην ξεκνάμε πως υπάρχουν πάντα τρόποι να αυξήσουμε την αξία της επένδυσής μας προβαίνοντας σε αναβαθμίσεις. Απλά, η απόφαση πάντα έχει να κάνει με την απάντηση των ερωτήματος κατά πόσον μια τέτοια επένδυση εξυπηρετεί τις ανάγκες και τις επιδιώξεις μας.

Παρόλο που κανονικά θα πρέπει να διαχωρίσουμε τα ακίνητα σε δύο κατα-

Πολύ πιο εύκολα θα ελκύσετε έναν ενοικιαστή αν του προσφέρετε έναν ζεστό και ζωντανό χώρο, παρά έναν μουντό χώρο με φθαρμένα και ασυνδύαστα έπιπλα.

γορίες, δηλαδή αυτά που μας αποφέρουν εισόδημα και αυτά που τα χρησιμοποιούμε για ιδιοκατοίκηση, δεν παύει από το να υπάρχει κάποιο κοινό έδαφος στο τι πρέπει ή μπορούμε να κάνουμε για να ανεβεί η απόδοσή τους προς εμάς που να αποτιμμάται είτε σε χρήμα ή και σε ανεβαμένη ψυχική διάθεση.

Στο πρώτο κομμάτι αναφέρω το προφανές, ότι δηλαδή αυτή η περίοδος είναι η τελευταία περίοδος μαζικής έλκυσης ενοικιαστών. Οι φοιτητές επιστρέφουν στα πανεπιστήμια με φυσική παρουσία, όπως επίσης και πολλοί νεαροί επαγγελματίες, καθώς οι επιχειρήσεις μεταβαίνουν σε ένα υβριδικό μοντέλο που συνδυάζει την φυσική παρουσία με την εξ αποστάσεως εργασία.

Άρα το να έχω ένα διαμέρισμα που ανταγωνίζεται εκατοντάδες άλλα όμοια του, δεν μου αφήνει ιδιαίτερα περιθώρια

Αν θέλω να αυξήσω τις πιθανότητες επιτυχίας έλκυσης ενός ψηλότερου ενοικίου, θα πρέπει κατ'ελάχιστον να προβώ σε ένα φρεσκάρισμα του χώρου που να περιλαμβάνει την καλαίσθητη μίξη χρωμάτων σε επιφάνειες τοίχων και ταβανιών και το ταίριασμά τους με επίπλο, λειτουργικά για τον χώρο, εργονομικά και γουστόζικα έπιπλα.

«απαίτησης» και λήψης ενός ενοικίου που να είναι μεγαλύτερο από τον μέσο όρο. Αν θέλω να αυξήσω τις πιθανότητες επιτυχίας έλκυσης ενός ψηλότερου ενο-

κίου, θα πρέπει να προσφέρω κάτι που να το δικαιολογεί.

Γι' αυτό θα πρέπει κατ'ελάχιστον να προβώ σε ένα φρεσκάρισμα του χώρου

που να περιλαμβάνει την καλαίσθητη μίξη χρωμάτων σε επιφάνειες τοίχων και ταβανιών και το ταίριασμά τους με επίπλο, λειτουργικά για τον χώρο, εργονομικά και γουστόζικα έπιπλα. Πολύ πιο εύκολα θα ελκύσετε έναν ενοικιαστή αν του προσφέρετε έναν «ζεστό» και «ζωντανό» χώρο, παρά έναν «μουντό» χώρο με φθαρμένα και ασυνδύαστα έπιπλα που δηλώνουν με ευκολία ότι σας προσεψαν κατά καιρούς από τη δική σας διαδρομή. Το πρώτο που θα δείξετε στον επιδοχο ενοικιαστή είναι ότι τον σέβεστε και αυτός με τη σειρά του θα σας εκτιμήσει σαν σπιτονοικοκύρη.

Ο μέσος ενοικιαστής αυτού του βελνεκού δεν έχει βαθύ πορτοφόλι. Όμως, πιο εύκολα θα αποφασίσει να δώσει ένα 5% ή 10% περισσότερο στο μηνιαίο του ενοίκιο, αν πέραν των πιο πάνω του δώσετε την ευκαιρία να μειώσει τα μηνιαία του έξοδα που χαλάει σε βασικές υπηρεσίες, όπως είναι το ηλεκτρικό ρεύμα το οποίο, όπως αποδεικνύεται εσχάτως, είναι...killer. Για το σκοπό αυτό είναι καλό να επενδύσετε σε κάποιες απαραίτητες αναβαθμίσεις, όπως αλλαγή των λαμπτήρων σε LED και όλων των συσκευών σε κατηγορία ενεργειακής απόδοσης τουλάχιστον «Α». Αν δει ότι το ψυγείο χρονολογείται από τον καιρό της γιαγιάς σας, ή ότι το γκαζι θυμίζει κυρίως σκετς του 1970 ή ότι το κλίμα-

τιστικό ψυχομαχεί σε βαθμό που η τσέπη του θα αιμορραγεί, δεν θα σας προτιμήσει. Μην διστάζετε, μια τέτοια αναβάθμιση συσκευών κάθε καμιά δεκαριά χρόνια δεν σας παίρνει πίσω οικονομικά. Αντίθετα σας ανταμείβει με το παραπάνω.

Αν η δική σας προσέγγιση σαν ιδιοκτήτης είναι, «εγώ αυτά προσφέρω, τζιαι εν καλά τους...», τότε και αυτοί θα πουν κάτι ανάλογο που θα λειτουργήσει εναντίον των συμφερόντων σας. Η υποτίμηση του ενοικιαστή οδηγεί σε διαχρονική διολίσθηση του προσφερόμενου προϊόντος - τόσο στην φυσική του μορφή, όσο και στην επενδυτική του μορφή. Από την άλλη, ο σεβασμός προς τον ενοικιαστή οδηγεί σε ακριβώς αντίθετο αποτέλεσμα: βελτίωση του επενδυτικού στοκ, ψηλότερες ενοικιαστικές και κεφαλαιουχικές αξίες και σαφώς λιγότερες εγκαταλείψεις ενοικιαστών και αθετήσεις συμβολαίων. Σε καμία περίπτωση δεν εισηγούμαι να τα παρακάνετε στα έξοδα. Αλλά θα πρέπει αναγκαστικά να συμπεριφέρεστε σαν σωστός επενδυτής αν θέλετε να επιβιώσετε. Και ο σωστός επενδυτής αγαπάει τις επενδύσεις του τόσο, όσο αυτές να μεγιστοποιούν τις αποδόσεις τους προς εσάς.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Γυρίζει σελίδα το λιανικό στη Λάρνακα

Επίσημη πρεμιέρα αύριο για το Metropolis Mall, ο στόχος για 4,5 εκατ. επισκέπτες και οι προοπτικές της αγοράς

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Αύριο Πέμπτη, θα υποδεχτεί τελικά τους πρώτους του πελάτες το Metropolis Mall στην Λάρνακα. Της τελικής ημερομηνίας προηγήθηκαν πολλές άλλες, αρχής γενομένης από τον Νοέμβριο του 2020, οι οποίες τελικά αναθεωρήθηκαν. Οι σχεδιασμοί ανατράπηκαν ένεκα πανδημίας, όπως εξηγεί ο γενικός διευθυντής του Mall Δημήτρης Θωμάς, σε συνέντευξη στην «Κ», λίγο πριν από την επίσημη πρεμιέρα. Εκφράζει επίσης την εκτίμησή ότι οι αντικειμενικές δυσκολίες που η πανδημία προκάλεσε στον τομέα του λιανικού, δεν θα ανακόψουν την επιτυχή λειτουργία του εμπορικού κέντρου. Πάντως, το ενδιαφέρον επιχειρήσεων για να δραστηριοποιηθούν στο Mall της Λάρνακας συνεχίζεται και αναμένονται νέες συνεργασίες και μετά το άνοιγμά του. Στους στόχους της διεύθυνσης τα 4,5 εκατ. επισκέπτες σε ετήσια βάση με σταδιακή αύξηση στην συνέχεια.

- Την Πέμπτη, 16 Σεπτεμβρίου, είναι τελικά η επίσημη πρώτη του Metropolis Mall, μετά από πολλές αναβολές. Ποιοι ήταν οι λόγοι της καθυστέρησης;

- Ναι, επιτέλους η μέρα των εγκαινίων μας έφτασε. Ήταν ένα πολύ ενδιαφέρον ταξίδι, με ποικίλες προκλήσεις, κυρίως λόγω της πανδημίας του Covid-19 και

«Έχουμε ακόμα μερικά καταστήματα διαθέσιμα, με τα οποία συζητάμε με μια σειρά συγκροτημάτων, μερικά από τα οποία δεν εκπροσωπούνται ακόμη στην Κύπρο».

των περιοριστικών μέτρων, την επίδρασή τους στον κατασκευαστικό τομέα και την πορεία των εργασιών και κατ'επίκταση στην ολοκλήρωση των καταστημάτων των tenants. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, αποφασίσαμε να αναβάλουμε το άνοιγμά μας.

-Πρόκειται για soft opening του εμπορικού κέντρου ή θα είναι έτοιμα όλα τα καταστήματα κατά την αυριανή πρεμιέρα;

- Παρά το γεγονός ότι υπήρχε αναβολή στην ημερομηνία του επίσημου ανοίγματος, υπάρχουν ακόμα αριθμός καταστημάτων που δεν θα είναι έτοιμα στις 16 Σεπτεμβρίου και θα ανοίξουν αργότερα.

- Μπορείτε να μας δώσετε το προφίλ των καταστημάτων; Τι άλλες υπηρεσίες βρίσκουμε εντός του Mall;

«Το εμπορικό κέντρο είναι καταλύτης για μελλοντικές επενδύσεις στη Λάρνακα και έχει δημιουργήσει επίσης περίπου 1.000 νέες μόνιμες θέσεις εργασίας», επισημαίνει ο γεν. Διευθυντής Δημήτρης Θωμάς.

Επένδυση 85 εκατ.

Από το 2016 άρχισαν οι σκέψεις για την δημιουργία εμπορικού κέντρου στην Λάρνακα και τελικά οι διαδικασίες έγκρισης προχώρησαν το 2017. Το Metropolis Mall βρίσκεται σε τεμάχιο γης της Μητροπόλης Λάρνακας και γειτνιάζει με το στρατόπεδο ΚΕΝ Λάρνακας και το στάδιο ΓΣΖ. Το κόστος κατασκευής του έργου σε συνδυασμό με τις αλλαγές στο οδικό δίκτυο τις οποίες ανέλαβε η ιδιοκτήτρια εταιρεία Acsion, ανέρχεται γύρω στα 85 εκατ. ευρώ. Το εμπορικό κέντρο περιλαμβάνει 135 καταστήματα και 1450 χώρους στάθμευσης. Το εμβαδόν του εμπορικού κέντρου ανέρχεται στα 68 χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα ενώ συνολικά ο χώρος λιανικής πώλησης ανέρχεται στα 30 χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα.

- Το Metropolis Mall αποτελείται από 135 καταστήματα και ο συνολικός χώρος λιανικής πώλησης ανέρχεται στα 30 χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα. Σε αυτό το χώρο περιλαμβάνεται ένα τελικό μίγμα ενοικιαστών, αποτελούμενο από το AL-FAMEGA, το Public (το μεγαλύτερο στην Κύπρο, με χώρο λιανικής 2.800 τ.μ.) καταστήματα αθλητικών ειδών, ειδών ένδυσης και υπόδησης, παιδικά είδη καθώς και ένα μεγάλο τμήμα εστιασης με τέσσερα εστιατόρια και τρεις καφετέριες. Ένας από τους βασικούς παράγοντες διαφοροποίησης του Metropolis Mall είναι οι μεγάλοι εξωτερικοί παιδότοποι, οι οποίοι περιλαμβάνουν πράσινο, σιντριβάνια, δέντρα και εξοπλισμό παιχνιδιού.

Νέα brands και μετά το άνοιγμα -Επιλέγете να ανοίξετε σε μια περίοδο με σημαντικές προκλήσεις για το λιανικό εμπόριο και την οικονομία γενικότερα. Πώς διασφαλίζεται η επιτυχία του εμπορικού κέντρου;

-Είναι πράγματι μια ενδιαφέρουσα και προκλητική περίοδος για το άνοιγμα του Metropolis Mall, με τα μέτρα και τους περιορισμούς του COVID, αλλά αισθανόμαστε βέβαιοι ότι θα είναι μεγάλη επιτυχία, καθώς διασφαλίσαμε ότι πληρούνται οι βασικές αρχές ανάπτυξης του εμπορικού κέντρου. Συγκεκριμένα, κεντρική τοποθεσία, εξαιρετική προσβασιμότητα, σχεδιασμός ενιαίου επιπέδου, άφθονος χώρος στάθμευσης, ποικιλία καταστημάτων και ενοικιαστών και κάποια στοιχεία που εξυπηρετούν το life style οικογενειών.

- Έχουν ήδη ανακοινωθεί τα Brands. Υπάρχει ωστόσο ενδεχόμενο να δούμε περισσότερες προσθήκες στα brands

του mall από τους πρώτους μήνες λειτουργίας του;

-Ναι, σίγουρα, καθώς έχουμε ακόμα μερικά καταστήματα διαθέσιμα, με τα οποία συζητάμε με μια σειρά από brands, κάποια από τα οποία δεν εκπροσωπούνται ακόμη στην Κύπρο.

Οι στόχοι

- Πρόκειται για σημαντική επένδυση πολλών εκατομμυρίων στην επαρχία Λάρνακας. Τι σημαίνει αυτό επί της ουσίας για την τοπική κοινωνία;

-Πιστεύω ότι το Metropolis Mall είναι εξαιρετικά ωφέλιμο για την Λάρνακα, ενώ είναι ήδη εμφανής η αυξημένη αξία των ακινήτων στην περιοχή του εμπορικού κέντρου. Το Metropolis Mall θα προσελκύσει σημαντικές λιανικές δαπάνες στη Λάρνακα από περιοχές όπως η Αιμώκωστος και η Λευκωσία, και θα αποτρέψει επίσης την εκροή λιανικών δαπανών που διοχετεύονταν μέχρι τώρα στη Λευκωσία ή τη Λεμεσό. Το εμπορικό κέντρο είναι καταλύτης για μελλοντικές επενδύσεις στη Λάρνακα και έχει δημιουργήσει επίσης περίπου 1.000 νέες μόνιμες θέσεις εργασίας.

- Είναι το μέγεθος της αγοράς της Λάρνακας αρκετό για να εγγυηθεί την βιωσιμότητα ενός Mall;

- Η ομορφιά και το μυστικό πίσω από την επιτυχία του Metropolis Mall είναι η ιδανική τοποθεσία, όπως επίσης και η πολύ καλή προσβασιμότητα των οχημάτων για τους πελάτες όλων των περιοχών, από όποια κατεύθυνση και να έρχονται, αφού υπάρχουν τρεις νέοι κυκλικό κόμβοι και ένας νέος δημόσιος δρόμος τον οποίο δημιουργήσαμε. Ως εκ τούτου, το Metropolis Mall δεν θα εξυπηρετεί μόνο την πόλη της Λάρνακας αλλά επίσης και τα χωριά μεταξύ Λάρνακας και Λευκωσίας, όπως επίσης και τις περιοχές της ελεύθερης Αιμώκωστου- Παραλίμνι, Πρωταρά και Αγία Νάπα. Εκτιμάται επίσης ότι λόγω της γύψτης του με το αεροδρόμιο Λάρνακας θα προσελκύει και αριθμό τουριστών.

- Σε ποιο κοινό απευθύνεται το εμπορικό κέντρο;

-Το προφίλ των επισκεπτών στους οποίους απευθύνεται το Mall δεν περιρίζεται σε ένα συγκεκριμένο. Λόγω της τοποθεσίας του εμπορικού κέντρου, τους διαφόρους ενοικιαστές και του σχεδιασμού του, μπορούμε να πούμε ότι απευθυνόμαστε σε ένα ευρύ φάσμα καταναλωτών, από οικογένειες μέχρι φοιτητές και τουρίστες.

- Ποιος ο στόχος όσον αφορά την επισκεψιμότητα του Mall;

-Εκτιμούμε ότι οι επισκέπτες του εμπορικού κέντρου θα φτάνουν περίπου τα 4,5 εκατ. τον χρόνο σε πρώτη φάση και ακολούθως αναμένουμε αύξηση στα πέντε εκατομμύρια, λόγω της εκτιμώμενης αύξησης της αγοράς της Λάρνακας.

ΑΡΘΡΟ / Της **Δρος ΕΛΕΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΥ**

Κυπριακή Δημοκρατία: Ο γεωπολιτικός άρχων της Ανατολικής Μεσογείου

Η από πολλού αναμενόμενη κατάσταση χάους στο Αφγανιστάν αναδεικνύει και επιβεβαιώνει ότι η Κυπριακή Δημοκρατία είναι ο γεωπολιτικός άρχων της Ανατολικής Μεσογείου και μαζί με την Ελλάδα και το Ισραήλ αποτελούν τον κύριο πύλώνα σταθερότητας στην πλέον ευαίσθητη περιοχή του πλανήτη. Βέβαια, ούτε το Ισραήλ, ούτε η Ελλάδα αλλά ούτε και η Αίγυπτος, θα μπορούσαν να συνδέουν και να προσπιζονται τη Δύση αλλά τις χώρες τους, από την κοχλάζουσα Ανατολή, αν δεν υπήρχε το αξιόπιστο μεσοδιάθερο των ευρωπαϊκών Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη διαπίστωση αυτή, που τείνει να εξελιχθεί σε στρατηγικό δόγμα, στηρίζεται και η σύνταξη των «τρίμερών συνεργασιών» μας, με την «υψηλή προστασία» των ΗΠΑ και της Ευρώπης, ως «στρατηγικών εταίρων», η αναπόσπαστος μελών της «Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας», (ΚΕΠΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ένεκα αυτών των δεδομένων, η «άλωση» της Κυπριακής Δημοκρατίας αποτελεί τον ύψιστο εθνικό στόχο της σύγχρονης Τουρκίας, από ιδρύσεώς της ως σήμερα. Η αντιμετώπιση αυτής της απειλής αποτελεί και την πεμπτούσια του κυπριακού ζητήματος. Σε αυτό το πλαίσιο και με αυτές τις παραδοχές, πρέπει να αναλυθεί το «ωστικό κύμα» της έκρηξης στο Αφγανιστάν.

Η Αμερική

Από τον Φεβρουάριο του 2020 οι ΗΠΑ είχαν υπογράψει ειρηνευτική συμφωνία με τους Ταλιμπάν που τελικά δεν προωθήθηκε στην πράξη. Ο λαός του Αφγανιστάν αποδείχθηκε ανώριμος να στηρίξει μία, κάποιου είδους, σύγχρονη Δημοκρατία, αλλά και ατίθασος, που δεν υποτάσσεται σε αλλοεθνείς και αλλόθρησκους εισβολείς, οποιωνδήποτε καλοπιστων προθέσεων. Πέραν αυτών αποδείχθηκε πως οι ένοπλες δυνάμεις που η Αμερική συγκρότησε και εκπαιδευσε, πολεμούσαν για την πρόσκτηση αποκώρυξης αυτοδιαλύθηκε και το έβαλε στα πόδια, ο αφγανικός στρατός βρέθηκε ακέφαλος και προ του εφιάλτη ενός γενικού εμφυλίου. Γι' αυτό επέλεξαν τη Λευκή Σημαία. Η Αμερική κατέληξε στην απόφαση

Ο λαός του Αφγανιστάν αποδείχθηκε ανώριμος να στηρίξει μία, κάποιου είδους, σύγχρονη Δημοκρατία, αλλά και ατίθασος, που δεν υποτάσσεται σε αλλοεθνείς και αλλόθρησκους εισβολείς, οποιωνδήποτε καλόπιστων προθέσεων.

αποχώρησης, με πλήρη επίγνωση των συνεπειών εις βάρος της αξιοπιστίας της. Προσωπική μου άποψη είναι ότι η Αμερική προσμέτρησε ότι η κάλυψη του «κενού ισχύος» που δημιουργήσε θα φέρει αντιμετώπιους πρωτίστως τη Ρωσία, την Κίνα, το Ιράν, την Τουρκία, το Πακιστάν, για σφαίρα ελέγχου και επιρροής εντός του ίδιου του νέου καθεστώτος στο Αφγανιστάν. Η ίδια η Αμερική θεωρώ ότι προσμέτρησε επίσης σφαιρικά και τις αρνητικές συνέπειες της απόφασης της έναντι του Ισραήλ, της Ελλάδας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΝΑΤΟ, των φιλικών αραβικών χωρών και της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Την εκτίμησή μου αυτή στηρίζω και στο γεγονός της «ήπιας κατάρδας» του Μπάιντεν προς τον αυθάδη Ερντογάν για τους S-400, όταν ο Τούρκος προσφέρθηκε να επιμολογήσει τη λειτουργία και ασφάλεια του αεροδρομίου της Καμπούλ, για να διευκολύνει την εκκένωση των Αμερικανών. Το τραύμα στην αξιοπιστία της υπερδύναμης, το δεύτερο μετά την εγκατάλειψη των γενναίων Κούρδων της Συρίας, αποτυπώνεται και στην κάθετη πτώση της δημοφιλίας του Μπάιντεν μεταξύ των Αμερικανών. Το δραστήριο ελληνικό λόμπι στην Αμερική και ο υπέρμαχος των ελληνικών δικαιών γεροισλαμίστ Μενέντζ, αποτελούν σταθερούς μοχλούς προώθησης των δικαιών Ελλάδας-Κύπρου.

Ο Άξονας Ρωσίας-Ιράν-Τουρκίας

Ο Άξονας αυτός, που γεννήθηκε και λειτουργεί κατά και, κυρίως μετά, τον όλεθρο της

Συρίας, επανέρχεται με συγκεκριμένους εθνικούς στόχους.

Η Τουρκία ως προστάτιδα των ομόθρησκων Ταλιμπάν, είναι πρόθυμη να φιλοξενήσει και να εργαλειοποιήσει πρόσφυγες αδελφούς προς τον παράδεισο της Ευρώπης. Εκτός από τα ευρωπαϊκά κέρδη, ελπίζει να εδραιωθεί και ως μεγάλη διεθνής δύναμη, με ουσιαστική παρουσία από τα ευρωπαϊκά Βαλκάνια, την Αφρική, την Ανατολική Μεσόγειο, την Ευρασία και την Κίνα (Το Αφγανιστάν έχει κάποιο σύνορο και με την Κίνα).

Το Ιράν, αν και είναι η κοιτίδα του Σιιτικού Ισλάμ, αποτελεί φιλόξενο καταφύγιο Αφγανών προσφύγων. Επιχαίρει, βέβαια, για την εκκένωση των Αμερικανών, οι οποίοι έχουν καταγγείλει και αποχωρήσει από τη Συμφωνία του Ιράν με την Ευρώπη και τη Ρωσία, για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Ελπίζουν ότι θα βρουν τρόπο να εισπράξουν ευρωπαϊκά κονδύλια για τους πρόσφυγες. Το Ιράν θα κληθεί να αποφασίσει εάν θα ελέγχει τη διοίκηση των προσφύγων στα σύνορά του με την Τουρκία και εκείθεν προς την Ευρώπη μέσω Ελλάδας - Κύπρου ή θα τους κρατά στο έδαφός του. Επιπλέον, θα επιμολοθούν, πιστεύω, μεγάλες ευθύνες για να μην κατηγορηθούν για συνεργασία με τους Ταλιμπάν εναντίον του Ισραήλ ή άλλων δυτικών συμφερόντων. Σημαντικό για την Κύπρο είναι το γεγονός ότι οι σχέσεις μας με το Ιράν είναι παραγωγικές και φιλικές.

Από την άποψη αυτή, το Ισραήλ θα αναθεωρήσει κάποια σχέδιά του, που, ίσως, να περιλαμβάνουν, γεωστρατηγικά και την εν γένει επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το τρίγωνο Τουρκία - Ταλιμπάν - Ιράν σίγουρα θα ανησυχεί τη Ρωσία, η οποία ποτέ δεν θα ήθελε να αιφνιδιασθεί από κάποια ανόητη, συλλογική ή μεμονωμένη πρωτοβουλία τους. Παράλληλα, θα διαδίδει σε όλα τα κενά και θα αυξάνει τον βαθμό επιρροής της και σε σχέση με την Κίνα, όπου, ως γνωστό πριν από λίγα χρόνια η Κίνα είχε καταστείλει την εξέγερση της μουσουλμανικής της μειονότητας (Χουέι).

Την Κίνα, την απασχολεί ειδικότερα ο έλεγχος των διεθνών συγκοινωνιών χερσαίων και ναείνων, που επηρεάζονται από το Αφγανιστάν. Η Ρωσία, πέραν των πολλών άλλων παραγόντων, ανησυχεί και για τυχόν νέα ενθάρρυνση των μουσουλμάνων

αποσχιστών στη ρωσική επαρχία της Τσετσενίας. Μας ενδιαφέρει ιδιαίτερα το ερώτημα εάν τα ρωσικά και τα τουρκικά συμφέροντα στο Αφγανιστάν θα επιπρεάσουν τις ευρύτερες σχέσεις Τουρκίας - Ρωσίας. Προσωπικά πιστεύω ότι η Ρωσία δυσφορεί έντονα για την εμπλοκή της Τουρκίας στο Αφγανιστάν. Οφείλουμε να το αξιολογήσουμε.

Σε σχέση με την Ευρώπη

Η Ευρώπη έχει τη δύναμη να θέσει τα πλαίσια και τους όρους της για όσα αφορούν τα κύματα προσφύγων από Αφγανιστάν. Διότι ο Ερντογάν, εκτός από κρήμα, θα απαιτήσει επιτακτικά να του δώσουν και την αναβάθμιση της τελωνειακής ένωσης, την κατάργηση της βίζας και να ξεχάσουν κάθε σκέψη κυρώσεων για το Βαράσι, το Αιγαίο, την ΑΟΖ κ.λπ. Η πρόγνωση των ελγών της Αγκυρας για να αξιοποιήσει εις βάρος μας τους πρόσφυγες, επιβάλλει την άμεση ανάληψη δράσης της FRONTEX για τον έλεγχο των παράλιων τουρκικών χώρων προώθησης των προσφυγικών ροών. Την ίδια ώρα πρέπει να συμπληρωθούν τα απαιτούμενα μέτρα και να αναγκαία έργα για να κλείσουμε τις διόδους διοικήσεως των προσφύγων από τα Κατεχόμενα στα ελεύθερα εδάφη μας. Οι θεσμοί της Ευρώπης έχουν, επιτέλους, της ευθύνη μιας έγκαιρης και αποτελεσματικής αποτροπής. Έζησα στο επίκεντρο της «μάχης» του Έβρου την κτηνώδη χρησιμοποίηση των προσφύγων ως όπλο επιθέσεως, κατά της Ελλάδας. Αποκαλύπτομαι, παράλληλα, στο μεγαλείο όχι μόνο της αδάμαστης θέλησης ηγεσίας και λαού αλλά και της μεθοδικής απόκρουσης με τα έργα, το τείχος και τις νικηφόρες αντεπιθέσεις της Ελλάδας. Η Τουρκία εξευτελίσθη διεθνώς.

Ο ΟΗΕ

Η κρίση στο Αφγανιστάν θα μπορούσε να έχει προβλέψιμη και αναίμακτη εξέλιξη. Αφέθηκε, όμως, στην τύχη της! Την ώρα που ο Γκουτέρες προσπαθεί να εξισώσει την Κυπριακή Δημοκρατία με την «ΤΑΒΚ», και να ασεβεί στις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας. Όταν αποκτιέσουμε επήγνωση της αζίας και των δυνάμεων μας θα μπορούμε να αντιμετωπίζουμε την κάθε απειλή.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥΛΑ**

Το κράτος του μέλλοντος

Ζούμε στην εποχή που η τεχνολογία έχει γίνει αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας μας γιατί διευκολύνει τον τρόπο που αλληλεπιδρούμε με τους γύρω μας και βελτιώνει την ποιότητα ζωής μας. Ένα σύγχρονο κράτος θα πρέπει να έχει ως στόχο την μετάβαση από το αναλογικό παρελθόν, στο ψηφιακό μέλλον. Ψηφιοποιώντας τις διαδικασίες, συμβάλλουμε σε ένα πιο διαφανές και λειτουργικό περιβάλλον όπου υπάρχει έλεγχος του πολίτη προς το κράτος. Ένα καλό παράδειγμα θα ήταν μια ενοποιημένη εφαρμογή που ο πολίτης θα μπορεί να ενημερώνει το κράτος σε όλα τα επίπεδα (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εξουσία) για τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζει. Έτσι θα υπάρχει πρόσβαση στα στοιχεία από διάφορους φορείς με αποτέλεσμα τη διαφανή αντιμετώπιση και επίλυση του προβλήματος. Οι πολίτες δεν γίνεται στην εποχή που ζούμε να σπίνονται στις ουρές, αλλά και ούτε να αφήνονται στην τύχη κάποιου δημόσιου υπαλλήλου που το αν θα γίνει η δουλειά τους. Πλέον, έχουμε τα εργαλεία για να καλύτερέψουμε τις ζωές όλων μας και να επιταχύνουμε τις διαδικασίες. Οι πόλεις μας πρέπει να γίνουν έξυπνες χρησιμοποιώντας όλη τη γνώση που έχουμε στη διάθεσή μας. Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα που μπορούμε να ακολουθήσουμε όπως για να πετύχουν, χρειάζεται μια κεντρική στρατηγική για να ενώσει όλα αυτά τα εκπληκτικά αλλά διαφορετικά στη λειτουργία τους εργαλεία. Με αυτόν τον τρόπο θα προσελκύσουμε νέες επενδύσεις, αλλά και ξένους που θα θέλουν να μείνουν στη χώρα μας για μεγάλο αν όχι μόνιμο χρονικό διάστημα. Η ψηφιακή επανάσταση έχει ήδη ξεκινήσει και πρέπει να βρεθούμε στις πρώτες θέσεις για να μπορούμε να διεκδικήσουμε ένα καλύτερο μέλλον για τις επόμενες γενιές αλλά και να καλύτερέσουμε το δικό μας παρόν. Το κράτος του μέλλοντος λοιπόν πρέπει να θέσει ως προτεραιότητα τρεις άξονες. Πρώτο, την έρευνα και την ανάπτυξη έργων στον τομέα της τεχνολογίας, δεύτερο, την εκπαίδευση των νέων στον ψηφιακό κόσμο και την διασύνδεσή τους με την αγορά εργασίας και τρίτο, την εφαρμογή πολιτικών συνδεόμενων με την τεχνολογία που θα διευκολύνουν την καθημερινότητά μας.

Ο κ. Γιάννης Γεωργιούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

16

SEPTEMBER

19:00 – 00:00

STASIKRATOUS STR.

STREET. FEST.

• NICOSIA 2021 •

ALL-NIGHT MUSIC WITH

ANTHONY
642

PUEBLO
FRANCO

BLANCO
MARIO

DJ
LEANDRO

DJ
COXY

- THE POTBELLY
- BURGER BY MOONDOGS
- BAR & GRILL
- PAPA FILIPOU ICE CREAM
- SERIAL GRILLER,
- BAR & GRILL
- MOSHI MOSHI SUSHI & MORE
- THAT'S Y ALL DAY BAR
- THE OLD SOULS
- DREADS & TATTS
- COCKTAIL BAR
- LEON BEER STATION
- CARLSBERG BEER
- STATION

ΕΙΣΟΔΟΣ ΜΟΝΟ ΜΕ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ
ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΟΣΗΣΗΣ #COVID19

SUPPORTED BY

HELLENIC BANK

Δήμος Λευκωσίας
Nicosia Municipality

#EPICSTREETFEST

Τα 340 δισ. δολάρια έφθασαν τα χρέη των αεροπορικών εταιρειών

Αυξήθηκαν κατά 23% το 2020 λόγω της εξάπλωσης της πανδημίας και των περιορισμών

Μεγάλο χρέος έχουν συσσωρεύσει οι αεροπορικές εταιρείες, καθώς η πανδημία ανάγκασε εκατομμύρια επιβάτες ανά τον κόσμο να ακυρώσουν ή να αναβάλουν τα ταξίδια τους, επιφέροντας σημαντικό πλήγμα στον κλάδο των αερομεταφορών. Στο σύνολό της η αεροπορική βιομηχανία είδε το χρέος να γιγαντώνεται κατά 23% από το 2020 και να διαμορφώνεται στα 340 δισ. δολάρια, ενώ μέχρι στιγμής οι αεροπορικές εταιρείες παντού στον κόσμο έχουν πουλήσει 63 δισ. δολ. σε ομόλογα και δάνεια. Οπως σχολιάζει το Bloomberg σε σχετικό δημοσίευμα, είναι σαφές πως η αεροπορική βιομηχανία έχει να αντιμετωπίσει κάποια εμπόδια, καθώς ακόμη επιβάλλονται ορισμένοι περιορισμοί στα σύνορα, ενώ οι καλοκαιρινές εξορμήσεις στην Αμερική και την Ευρώπη ολοκληρώνονται. Ηδη η easyJet αλλά και η Japan Airlines γνωστοποίησαν νωρίτερα μέσα στον μήνα τα σχέδια αύξησης κεφαλαίου προκειμένου να αντεπεξέλθουν στο περιβάλλον που έχει δημιουργήσει η πανδημία. «Η ταχύτητα μετάδοσης της μετάλλαξης «Δέλτα» μπορεί να εξαναγκάσει τις χώρες να επιβάλουν σκληρότερα περιοριστικά μέτρα στους ταξιδιώτες» επισήμανε στο Bloomberg η Σουζάνα Στρίτερ, επικεφαλής αναλύτρια επενδύσεων και αγορών στη

Η βιομηχανία αερομεταφορών σε όλο τον κόσμο έχει πουλήσει 63 δισ. δολ. σε ομόλογα και δάνεια.

Hargreaves Lansdown. Υπενθυμίζεται ότι μετά το ξόσπασμα της πανδημίας αρκετές αεροπορικές εταιρείες απευθύνθηκαν στην αγορά ομολόγων. Ο μεγάλος όγκος πωλήσεων ομολόγων καταδεικνύει ότι οι επενδυτές είναι ακόμη έτοιμοι και πρόθυμοι να διοχετεύσουν αρκετά κεφάλαια στη συγκεκριμένη βιομηχανία.

Ενδεικτικά, η easyJet συγκέντρωσε 400 εκατ. δολ. νέου χρέους, καθώς και 1,7 δισ. δολ. σε μετοχές. Η συγκεκριμένη χρηματοδότηση θα αποτελέσει στήριγμα για την εταιρεία προκειμένου να αντεπεξέλθει στον

EasyJet και Japan Airlines γνωστοποίησαν νωρίτερα μέσα στον μήνα τα σχέδια αύξησης κεφαλαίου προκειμένου να αντεπεξέλθουν στο περιβάλλον που έχει δημιουργήσει η πανδημία του κορωνοϊού.

δύσκολο χειμώνα, αλλά και να ανακάμψει στον κλάδο των ταξιδιών αναψυχής. Από την πλευρά της η Japan Airlines εξασφάλισε κεφάλαια ύψους 2,7 δισ. δολ. μέσω ομολόγων και δανείων, με αρκετά από αυτά να προορίζονται για την αναβάθμιση του στόλου της εταιρείας. Την ίδια στιγμή, η αυστραλιανή Qantas Airways ανακοίνωσε τα σχέδιά της για πώληση ομολόγου. Αξίζει να σημειωθεί πως η πώληση ομολόγων και η ανάκαμψη της αγοράς στην Ε.Ε. αναμένεται να οδηγήσει σε μεγάλη αύξηση των πωλήσεων αυτή την εβδομάδα από Ευρωπαίους αγοραστές.

Οι αεροπορικές εταιρείες βρίσκονται ήδη σε φάση ανασυγκρότησης στην προσπάθειά τους να ισχυροποιήσουν τη θέση τους στην εποχή μετά την πανδημία. Αυτό το μήνυμα εξέπεμψε και η πρόσφατη πρόταση εξαγοράς της easyJet από τη Wizz. Οι αερομεταφορείς κοιτάζουν πέρα από την πανδημία προετοιμάζοντας ένα νέο επιχειρηματικό περιβάλλον, επεσήμανε ο Ρος Χάρβεϊ—αναλυτής στην Davy Research—στον Financial Times, σημειώνοντας πως οι εταιρείες προετοιμάζουν το έδαφος για την εποχή μετά την πανδημία. Οπως αναφέρει το ρεπορτάζ, ο δι-

ευθύνων σύμβουλος της Wizz, Ζόζεφ Βαραντί, αλλά και ο επικεφαλής της Ryanair, Μάικλ Ο' Λίρι, εμφανίζονται περισσότερο αισιόδοχοι, επιθυμώντας να αναδειχθούν σε πιθανούς νικητές την περίοδο που θα ακολουθήσει μετά την πανδημία. Για τον κ. Βαραντί, ο οποίος ίδρυσε πριν από περίπου 20 χρόνια τον αερομεταφορέα Wizz, μετατρέποντάς τον από νεοφυή εταιρεία σε μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες χαμηλού κόστους στην Ευρώπη, η πανδημική κρίση αποτελεί ευκαιρία ενίσχυσης των δραστηριοτήτων της.

Δικαστική ήττα για Uber στην Ολλανδία

Οι οδηγοί της εταιρείας διαμοιρασμού μετακινήσεων Uber θα πρέπει να θεωρούνται κανονικοί υπάλληλοι και όχι συμβεβλημένοι συνεργάτες, αποφάσισε δικαστήριο στην Ολλανδία, απόφαση που συνιστά μια ακόμη νίκη των εργατικών σωματείων. Σημειώνεται πως είχε προηγηθεί παρόμοια απόφαση δικαστηρίου στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το περιφερειακό δικαστήριο του Άμστερνταμ δέχθηκε τα επιχειρήματα της ομοσπονδίας των Ολλανδικών Εμπορικών Ενώσεων (FNV) και αποφάνθηκε ότι επί της ουσίας οι οδηγοί είναι κανονικοί υπάλληλοι και ως εκ τούτου θα πρέπει να απολαμβάνουν τα προνόμια και να πληρώνονται όπως οι υπόλοιποι οδηγοί στον ίδιο κλάδο. Από την πλευρά της, η Uber δήλωσε ότι θα ασκήσει έφεση κατά της απόφασης και πως δεν

σχεδιάζει να προσλάβει προσωπικό στην Ολλανδία. «Είμαστε απογοητευμένοι με την απόφαση, διότι γνωρίζουμε ότι στη συντριπτική τους πλειονότητα οι οδηγοί επιθυμούν να παραμείνουν ανεξάρτητοι. Οι οδηγοί δεν θέλουν να απεμπολήσουν την ελευθερία να επιλέξουν αν, πότε και πού θα δουλέψουν», δήλωσε ο Μάουριτς Σόνφελντ, γενικός διευθυντής στην Uber για τη βόρεια Ευρώπη.

Σύμφωνα με την απόφαση του δικαστηρίου, οι οδηγοί που μεταφέρουν επιβάτες μέσω της εφαρμογής της Uber, καλύπτονται από τη συλλογική σύμβαση εργασίας για τις μεταφορές με ταξί. «Η νομική σχέση μεταξύ της εταιρείας και αυτών των οδηγών συμβαδίζει με τα χαρακτηριστικά μιας σύμβασης εργασίας», αναφέρεται στην ανακοίνωση της από-

Οι οδηγοί είναι κανονικοί εργαζόμενοι και όχι συνεργάτες, απεφάνθη το δικαστήριο του Άμστερνταμ.

φασης του δικαστηρίου. Η απόφαση έγινε δεκτή με ενθουσιασμό από την FNV, την οποία χαρακτήρισε τεράστια νίκη που θα τους αποφέρει καλύτερες αμοιβές και περισσότερα προνόμια. Σημειώνεται ότι τον περασμένο Μάρτιο η Uber δεσμεύτηκε να βελτιώσει τα δικαιώματα των εργαζομένων της στο Ηνωμένο Βασίλειο, μεταξύ άλλων και τον κατώτερο μισθό για τους περισσότερους από τους 70.000

οδηγούς της, μετά την απόφαση εις βάρος της του ανωτάτου δικαστηρίου ένα μήνα νωρίτερα.

Στο μεταξύ, σύμφωνα με σχετικά πρόσφατο δημοσίευμα του Bloomberg, στη Βρετανία οι οδηγοί εγκαταλείπουν την Uber εξαιτίας της υψηλής προμήθειας που κρώνει η εταιρεία. Ειδικότερα, σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγε η ίδια η εταιρεία με συμμετοχή 1.212 εργαζομένων, μέσα στους τελευταίους δεκαοκτώ μήνες το 49% των οδηγών μετακινήθηκε σε άλλες εταιρείες της ψηφιακής οικονομίας. Οδηγοί, οι οποίοι μίλησαν στο ειδησιογραφικό πρακτορείο του Bloomberg, είπαν ότι οι κρώσεις από 20% φθάνουν το 25% επί των εισπράξεων και έτσι αλλάζουν εργασία. Ορισμένοι μάλιστα στρέφονται σε ανταγωνίστριες

της Uber με χαμηλότερη προμήθεια, μία εξ αυτών είναι η Bolt Technology. Επί σειράν ετών η Uber, η καλιφορνέζικη εταιρεία υψηλής τεχνολογίας, δεχόταν σκληρή κριτική για τον τρόπο με τον οποίο συμπεριφερόταν στους εργαζομένους της.

Σήμερα βρίσκεται αντιμέτωπη με έλλειψη εργατικών χεριών σε διεθνή κλίμακα. Τον Απρίλιο είχε δηλώσει πως θα διαθέσει περί τα 250 εκατ. σε μπόνους και άλλα κίνητρα, αποσκοπώντας να προσελκύσει ενδιαφερόμενους οδηγούς στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αξίζει, βέβαια, να σημειωθεί πως οι ελλείψεις σε προσωπικό σε όλο τον κόσμο αυξήθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας, ενώ οι εργαζόμενοι ζητούν καλύτερα κίνητρα σήμερα για να επανέλθουν στην εργασία.

Σύμφωνα με την απόφαση του δικαστηρίου, οι οδηγοί που μεταφέρουν επιβάτες μέσω της εφαρμογής της Uber, καλύπτονται από τη συλλογική σύμβαση εργασίας για τις μεταφορές με ταξί.

Σε αύξηση κατώτατου μισθού προχωρούν Γαλλία και Ισπανία

Την ώρα που ο πληθωρισμός στην Ευρώπη ενισχύεται εξαιτίας της ανόδου των τιμών ενέργειας και των βασικών ειδών, σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια πρώτων υλών στη βιομηχανία, βαρύνοντας νοικοκυριά και επιχειρήσεις, η Γαλλία και η Ισπανία προωθούν την αύξηση του κατώτατου μισθού, ώστε να μπορούν οι εργαζόμενοι ως ένα βαθμό να αντεπεξέλθουν στο αυξημένο κόστος ζωής. Η κίνηση αυτή, ειδικά, από τη γαλλική κυβέρνηση του Εμανουέλ Μακρόν, τοποθετείται πιθανώς την 1η Οκτωβρίου. Οπως δήλωσε ο υπουργός Οικονομικών Μπρινό Λε Μερ, η άνοδος των τιμών είναι απόρροια της ισχυρής ανάκαμψης της Γαλλίας και όχι ένα δείγμα διαφθωτικού πληθωρισμού. Ο Μπρινό Λε Μερ επισήμανε, πάντως, ότι θα προτιμούσε να αυξηθεί ο αριθμός των απασχολούμενων και όχι ο κατώτατος μισθός, φοβούμενος πως θα δημιουργηθούν περαιτέρω πληθωριστικές πιέσεις. Υπενθυμίζεται πως οι αξιωματούχοι της ΕΚΤ παρατηρούν πως το φαινόμενο αυτό έχει παροδικό χαρακτήρα. Στην τελευταία συνεδρίαση της τράπεζας, η πρόεδρος της Κριστίν Λαγκάρντ επισήμανε ότι βραχυπρόθεσμα ο πληθωρισμός φαίνεται να υπερβαίνει την επισημοστόχο και φέτος αναμένεται να διαμορφωθεί στο 2,2% (έναντι εκτίμησης της ΕΚΤ για 1,9% τον Ιούλιο). Ωστόσο, όπως προσέθεσε, ο πληθωρισμός δείχνει πως κινείται κάτω από τον στόχο της ΕΚΤ σε

μεσομακροπρόθεσμο ορίζοντα. Στην περίπτωση της Ισπανίας, τώρα, ο δείκτης είναι σαφώς υψηλότερος, εντείνοντας τον προβληματισμό στους κόλπους των κυβερνήσεων του Πέδρο Σάντσεθ. Τον Αύγουστο ο πληθωρισμός εκτινάχθηκε σε υψηλό δεκαετίας στο 3,3% κυρίως εξαιτίας των ανόδου στις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας. Σε συνέντευξή του στην εφημερίδα El País, ο κ. Σάντσεθ δεσμεύθηκε να επαναφέρει τα τιμολόγια ηλεκτρικού στα επίπεδα του 2018, εκφράζοντας την πεποίθησή ότι μετά την πανδημία η ανάκαμψη θα είναι δίκαιη και επιμερισμένη. Εξ ου και εξετάζει το ενδεχόμενο να προχωρήσει σε αύξηση του κατώτατου μισθού, ώστε να περιορίσει τις ανισότητες και το εισο-

Η άνοδος του πληθωρισμού έχει ενισχύσει αισθητά το κόστος διαβίωσης.

δηματικό χάσμα. Και είναι χαρακτηριστικά τα όσα επισμαίνει η Νάντια Καλβίνο, υπουργός Οικονομίας της χώρας στο ειδησιογραφικό πρακτορείο Bloomberg: «Από τη στιγμή που γίναμε κυβέρνηση πριν από τρία χρόνια, η αύξηση του κατώτατου μισθού συγκαταλέγεται μεταξύ των οικονομικών προτεραιοτήτων μας». Το παρελθόν

Ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών Μπρινό Λε Μερ επισήμανε, πάντως, ότι θα προτιμούσε να αυξηθεί ο αριθμός των απασχολούμενων και όχι ο κατώτατος μισθός, φοβούμενος πως θα δημιουργηθούν περαιτέρω πληθωριστικές πιέσεις.

έτος η οικονομία της χώρας συρρικνώθηκε κατά 11%, ενώ φέτος εκτιμάται ότι θα εμφανίσει τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης από τη δεκαετία του 1970.

Ο Ισπανός πρωθυπουργός σχεδιάζει να αυξήσει τον κατώτατο μισθό των 950 ευρώ φέτος, αποπειρώμενος να θωρακίσει την αγοραστική δύναμη των εργαζομένων, ε-

νόςω το κόστος ζωής ανεβαίνει. Η Νάντια Καλβίνο θεωρεί, πάντως, ότι ο τόσο υψηλός πληθωρισμός σε επίπεδα-ρεκόρ 10ετίας είναι προσωρινός, όπως δήλωσε προσφάτως σε ομιλία της: «Η αναθερμάνση του πληθωρισμού δεν είναι δυνατόν να μας εκπλήσει, όταν έχουν προηγηθεί πολλά χρόνια με τον δείκτη να βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα, ενώ κατά τη διάρκεια της πανδημίας σημειώθηκε σταθερότητα τιμών». Και υπογράμμισε σε καθησυχαστικό ύφος η Ισπανίδα υπουργός Οικονομίας: «Οφείλουμε να αποφυγούμε τη μετατροπή του μεταβατικού πληθωρισμού σε διαρθρωτικό, αλλά η τόνωσή του πρέπει να θεωρηθεί φυσιολογική λόγω της πολύ δυναμικής ανάκαμψης, την οποία ζούμε». Στη διεθνή αγορά ενέργειας εντύπωση προκάλεσε η απόφαση της Κίνας να αποδεσμεύσει αργό από τα στρατηγικά της αποθέματα για να σταθεροποιήσει τις τιμές. Σύμφωνα με την ανακοίνωση από την Εθνική Διοίκηση Τροφίμων και Στρατηγικών Αποθεμάτων της Κίνας, «στόχος της κίνησης ήταν να αποκλιμακωθεί η πίεση στις ανοδικές τιμές των πρώτων υλών». Την Παρασκευή κατά τις μεσημβρινές συλλήψεις το αργό Νέας Υόρκης παράδοσης Οκτωβρίου ενισχύθηκε 1,21 δολάρια, στα 69,35 δολάρια το βαρέλι, και το πετρέλαιο τύπου Brent στο Λονδίνο ανήλθε 1,24 δολάρια, στα 72,69 δολάρια το βαρέλι. Ο τιφώνας «Αϊντα» έχει διακοπεί σε μεγάλο

βαθμό την παραγωγή στον Κόλπο του Μεξικού και τα αποθέματα των ΗΠΑ βαίνουν μειούμενα, δίνοντας κίνητρα για να αναπτυχθεί μεταξύ των επενδυτών αγοραστικό ενδιαφέρον, ενώ παράλληλα η πανδημία λειτουργεί αποτρεπτικά, όπως αναφέρει το ειδησιογραφικό πρακτορείο Bloomberg. Συγκεκριμένα, υπολογίζεται ότι το 77% της παραγωγής πετρελαίου στον Κόλπο της Μεξικού δεν έχει αποκατασταθεί, το οποίο μεταφράζεται σε σχεδόν 1,4 εκατ. βαρέλια ημερησίως. Με την απόφαση της να παρέμβει στην αγορά πετρελαίου, η Κίνα καθίσταται μία από τις ελάχιστες χώρες που χρησιμοποιούν ευθέως τα αποθέματά τους ως εργαλείο για να επηρεάσουν τις διεθνείς αγορές, ενώ ορισμένοι το ερμηνεύουν και ως επίδειξη ισχύος έναντι του ΟΠΕΚ.

Εκτός από το πετρέλαιο, εκτινάχτη στις τιμές παρατηρείται και στο φυσικό αέριο. Στην αμερικανική προθεσμιακή αγορά οι τιμές του εκτινάχθηκαν σε επίπεδα-ρεκόρ επτά ετών εξαιτίας των ανησυχιών ότι θα παρατηρηθούν ελλείψεις ενόψει της απαιτητικής χειμερινής περιόδου. Στα μέσα της εβδομάδας, ειδικότερα, το φυσικό αέριο παράδοσης Οκτωβρίου ανήλθε 8,8% στα 4,968 δολάρια ανά εκατομμύριο βρετανικών μονάδων θερμότητας (BTU) στην αγορά της Νέας Υόρκης, και αυτή ήταν και η υψηλότερη ενδοσυνεδριακή του τιμή από τον Φεβρουάριο του 2014. Η πο-

ρεία αυτή ουσιαστικά παρατείνει το ζωνρό αγοραστικό ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε λόγω των υψηλών θερμοκρασιών του καλοκαιριού σε πολλές χώρες, οι οποίες έκαναν αναγκαία τη συχνά πολυάωρη χρήση των κλιματιστικών. Η συνθήκη αυτή σε συνδυασμό με τη διατήρηση της αμερικανικής παραγωγής λόγω του τυφώνα «Αϊντα» ελάττωσε την οποία αύξηση είχε σημειωθεί στα αποθέματα. Εν τω μεταξύ, ήδη στη Γηραιά Ήπειρο οι τιμές του φυσικού αερίου έχουν εκτιναχθεί σε επίπεδα-ρεκόρ λόγω ανεπάρκειας προμηθειών, οι οποίες δεν θα αποκατασταθούν, έως ότου λειτουργήσει ο νέος αγωγός από τη Ρωσία, όπως αναφέρει το Bloomberg. Η τιμή αναφοράς ηλεκτρικής ενέργειας για παράδοση το 2022 στη Γαλλία ανήλθε 2,2% φτάνοντας στο ρεκόρ των 99,50 ευρώ η μεγαβάτώρα και στη Γερμανία έφθασε στα 96,10 ευρώ. Τέλος, στα υψηλότερα επίπεδα από το 2015 έχει εκτιναχθεί η τιμή του ουρανίου, ενός πολύτιμου κημιού στοιχείου, το οποίο χρησιμοποιείται από τα πυρηνικά εργοστάσια παραγωγής ενέργειας. Αυτό εν μέρει οφείλεται σε επενδυτικά κεφάλαια, τα οποία κυκλώνουν με επιθετικές κινήσεις την αγορά. Συγκεκριμένα, στην προθεσμιακή αγορά ουρανίου της Νέας Υόρκης παρατηρήθηκε την προηγούμενη εβδομάδα άνοδος 15%, επίδοση η οποία θεωρείται και η υψηλότερη σε διάστημα δέκα ετών και πλέον.

Διάσπαση της Alipay του ομίλου Alibaba επιδιώκει το Πεκίνο

Το γεγονός ότι ο όμιλος Alibaba βρίσκεται και πάλι στο στόχαστρο των κινεζικών Αρχών, οι οποίες επιδιώκουν να διασπάσουν τη μονάδα του Alipay, προκάλεσε χθες μεγάλη πτώση στην τιμή της μετοχής της πρώτης σε ποσοστό έως και 5%. Σύμφωνα με τους Financial Times, το Πεκίνο έχει στόχο να κατατμήσει την Alipay, η οποία ανήκει στον χρηματοπιστωτικό όμιλο της Ant και η Ant στην Alibaba. Η Alipay αυτήν τη στιγμή είναι η μεγαλύτερη εφαρμογή ψηφιακών πληρωμών στην Κίνα, διαθέτοντας περισσότερους από 1 δισεκατομμύριο χρήστες.

Σύμφωνα με τα όσα σχεδιάζονται, θα πρέπει να δημιουργηθεί μια ξεχωριστή πλατφόρμα, στο πλαίσιο της οποίας θα διεκπεραιώνεται και η κορήγηση πιστώσεων, μια ιδιαίτερα κερδοφόρα δραστηριότητα της Alipay, η οποία κάλυψε το 10% των καταναλωτικών και μη στεγαστικών δανείων της χώρας.

Παράλληλα, ο χρηματοπιστωτικός όμιλος της Ant (που κατέχει και την Alipay) ενδεχομένως να αναγκαστεί να παραδώσει τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών της, στα οποία και βασίζονται οι αποφάσεις για τις κορήσεις δανείων, με αποδέκτρια νέα εταιρεία πιστοληπτικής αξιολόγησης. Η τελευταία ενδέχεται να είναι εν μέρει κρατική.

Οπως γίνεται αντιληπτό, η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στη γενικευμένη εκστρατεία του Πεκίνου να περιορίσει την ισχύ και την επιρροή των μεγάλων επιχειρήσεων του κλάδου της υψηλής τεχνολογίας.

Αξίζει να υπενθυμίσουμε πως ο όμιλος Ant δεν βρίσκεται πρώτη φορά στο στόχαστρο των κινεζικών Αρχών. Από τα τέλη του 2020 ο ίδρυτής της Alibaba, ο μεγιστάνας Τζακ Μα, είχε εντοπιστεί από το ραντάρ του Πεκίνου όταν άσκησε δημοσίως κριτική στις εποπτικές υπηρεσίες, τονίζοντας πως παρεμποδίζουν την

καινοτομία. Η δήλωση έγινε πέρυσι τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο το Πεκίνο ακύρωσε την αρχική δημόσια έγγραφη για αρχική δημόσια διάθεση των μετοχών της Ant Group, που είχε αποτιμηθεί στα 37 δισ. δολάρια. Φέτος τον Απρίλιο, δε, επιβλήθηκε ένα πρόστιμο-μολούθ της τάξεως των 2,8 δισ. δολαρίων επί της Alibaba, διότι κρίθηκε πως ακολουθεί μονοπωλιακές τακτικές.

Πέραν όλων αυτών οι αρμόδιες Αρχές, κάνοντας ακόμα μία κίνηση για να χαλιναγωγήσουν τους τεχνολογικούς κολοσσούς,

Στόχος του, να περιορίσει την ισχύ των τεχνολογικών κολοσσών.

τους έδωσαν χθες εντολή να παύσουν μια συνθήη πρακτική τους και να μην μπλοκάρουν η μία τους συνδέσμους της άλλης στις πλατφόρμες τους. Ειδικά ως θα υπάρξουν συνέπειες, οι οποίες, ωστόσο, δεν διασαφηνίστηκαν. Τα σχετικά αναφέρθηκαν σε συνέντευξη Τύπου του υπουργείου Βιομηχανίας και Τεχνολογίας της Πληροφορίας.

Ο εκπρόσωπος του υπουργείου Ζάο Ζιγκούο επισήμανε πως «η παρεμπόδιση της πρόσβασης σε συνδέσμους χωρίς αποχρώντα λόγο επηρεάζει την εμπειρία των χρηστών, παραβιάζει τα δικαιώματά τους, κλονίζοντας και την τάξη της αγοράς». Επιπλέον προσέθεσε πως το υπουργείο είχε λάβει καταγγελίες για τέτοιες πρακτικές. Τέλος, αν και επισήμως δεν κατονομάσθηκαν οι εταιρείες που τους δόθηκε η εντολή να παύσουν την ανωτέρω πρακτική, η οικονομική εφημερίδα 21st Century Business Herald ανέφερε σε δημοσίευσμά της πως ανάμεσα τους συγκαταλέγονται οι Alibaba και Tencent.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Της CHARLOTTE RYAN / BLOOMBERG

Επιστρέφει η κίνηση
στο αεροδρόμιο
του Λονδίνου

Επανερχεται σταδιακά η ταξιδιωτική κίνηση στο αεροδρόμιο του Λονδίνου (London City Airport), ένα από τα αγαπημένα όσων ταξιδεύουν για επαγγελματικούς λόγους, αφού εταιρείες όπως η British Airways και η Deutsche Lufthansa επαναφέρουν πτήσεις προς μεγάλα οικονομικά κέντρα.

Όπως ανέφερε η επικεφαλής διοίκησης του αεροδρομίου, Άλison Φιτζζκέρλαντ, σε συνέντευξή της, πτήσεις προς τη Ζυρίχη, τη Φρανκφούρτη και το Ρότερνταμ ξεκινούν αυτό τον μήνα. «Έχουμε αρχίσει να παρατηρούμε κάποια καλά σημάδια και κάποιες πρώτες

συνήθως σε μικρότερα αεροσκάφη. Όπως εξηγεί και η κ. Φιτζζκέρλαντ, κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου και όταν τα περιοριστικά μέτρα για τη συγκράτηση της πανδημίας άρχισαν να αίρονται, πραγματοποιήθηκαν εντός του αεροδρομίου ταξίδια αναψυχής. Σύμφωνα με την ίδια, καθώς η ζήτηση για επαγγελματικά ταξίδια παραμένει αβέβαιη ακόμη και μετά την παρέλευση της πανδημίας, αρκετά στέλεχη αναζητούν ευκαιρίες να συναντήσουν από κοντά τους πελάτες τους. Παράλληλα, αρκετοί ψάχνουν να συνδυάσουν επαγγελματικά ταξίδια με ταξίδια αναψυχής.

Ενδεικτικά, η εταιρεία Lufthansa θα επαναφέρει τις πτήσεις για Φρανκφούρτη από τις 16 Σεπτεμβρίου, ενώ ελβετική αεροπορική εταιρεία, που ανήκει στον όμιλο, επανέφερε τις υπηρεσίες της προς τη Ζυρίχη την προηγούμενη εβδομάδα. Την ίδια στιγμή, η British Airways θα προσθέσει και το Ρότερνταμ, έδρα αρκετών πολυεθνικών εταιρειών, ανάμεσα στις οποίες οι Unilever, Royal Dutch Shell κ.ά. Οι πτήσεις θα πραγματοποιούνται από τις 20 Σεπτεμβρίου, ύστερα από την προσωρινή διακοπή των δρομολογίων εξαιτίας της εξάρσης της πανδημίας. Το Άμστερνταμ ήδη εξυπηρετείται από άλλον αερομεταφορέα, συγκεκριμένα την KLM, που αποτελεί τη μεγαλύτερη εταιρεία που έχει παρουσία στο αεροδρόμιο, μετά την British Airways.

Αξίζει να σημειωθεί πως έρευνα που διεξήγαγε το πρακτορείο Bloomberg, στην οποία συμμετείχαν 45 μεγάλες επιχειρήσεις σε Αμερική, Ευρώπη και Ασία, κατέδειξε πως το 84% σχεδιάζει να ξοδέψει λιγότερα σε ταξίδια την περίοδο που θα ακολουθήσει μετά την παρέλευση της πανδημίας. Μάλιστα, όπως υπογράμμισε στη συνέντευξή της η κ. Φιτζζκέρλαντ, η ζήτηση για ταξίδια διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα εξαιτίας και του γεγονότος ότι η βρετανική κυβέρνηση αλλάζει συνεχώς τους κανονισμούς. Αυτό καθιστά δυσκολότερο το άνοιγμα της δραστηριότητας των αερομεταφορέων, τόνισε η ίδια. «Πρόκειται για ένα προσεκτικό άνοιγμα, δεδομένου και του οικονομικού πλήγματος που υπέστησαν οι εταιρείες. Πρέπει να βεβαιωθούν πως η ζήτηση είναι εκεί». Υπενθυμίζεται πως ο κλάδος των αερομεταφορών επηρεάστηκε σημαντικά από την έξαρση της πανδημίας, ενώ αρκετές εταιρείες προσαποθούν σταδιακά να ανακάμψουν και να αναπληρώσουν το χαμένο έδαφος.

«Καμπανάκι» Ε.Ε. για τις σχέσεις
τραπεζών - φορολογικών παραδείσων

Παρά τις πιέσεις δεν έχουν αλλάξει πολιτική, αντλώντας κέρδη διο. από εκεί

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Πιότς στις σχέσεις εμπιστοσύνης που έχει οικοδομήσει με φορολογικούς παραδείσους φαίνεται ότι παραμένει ο ευρωπαϊκός τραπεζικός τομέας. Σύμφωνα με νέα έκθεση του νεότευκτου Παρατηρητηρίου της Ε.Ε. για τη Φορολογία, «παρά την αυξανόμενη προβολή αυτών των ζητημάτων στον δημόσιο διάλογο και στον χώρο της διαμόρφωσης πολιτικής, οι ευρωπαϊκές τράπεζες δεν έχουν μειώσει σημαντικά τη χρήση των φορολογικών παραδείσων από το 2014». Οι συντάκτες της έκθεσης σημειώνουν ότι για να αλλάξουν συμπεριφορά οι τράπεζες «μπορεί να είναι αναγκαίες πιο φιλόδοξες πρωτοβουλίες – όπως ένας παγκόσμιος ελάχιστος φορολογικός συντελεστής ύψους 25%».

Οι 36 συστημικές ευρωπαϊκές τράπεζες που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας για την έκθεση (μεταξύ των οποίων καμία ελληνική) αθροιστικά εγγράφουν 20 δισ. ευρώ σε κέρδη ετησίως (το 14% του συνόλου) σε 17 φορολογικούς παραδείσους, με το ποσοστό αυτό να παραμένει σταθερό το διάστημα 2014-2020. Το ποσοστό του προσωπικού τους που απασχολείται στους φορολογικούς αυτούς παραδείσους είναι μόλις

Σύμφωνα με έρευνα, 36 συστημικές ευρωπαϊκές τράπεζες, μεταξύ των οποίων καμία ελληνική, σημείωναν κέρδη 20 δισ. ετησίως το διάστημα 2014-2020.

4%. Συνολικά 16 τράπεζες μείωσαν την παρουσία τους σε φορολογικούς παραδείσους κατά την περίοδο υπό ανάλυση, κατά έναν μέσο όρο επτά ποσοστιαίων μονάδων. Αντίθετα, οκτώ τράπεζες ενίσχυσαν τη φορολογική παρουσία τους στις επίμαχες δικαιοδοσίες κατά έξι ποσοστιαίες μονάδες (μέσος όρος). Υπενθυμίζεται ότι το 2015 επιβλήθηκε για πρώτη φορά η υποχρέωση δημοσιοποίησης των δικαιοδοσιών όπου εγγράφονται τα κέρδη των τραπεζών (country-by-country reporting).

Εννέα τράπεζες δεν έκαναν καθόλου (ή σχεδόν καθόλου) χρήση φορολογικών παραδείσων για να μειώσουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Η πιο ένθερμη φίλη των φορολογικών παραδείσων στην περίοδο υπό ανάλυση ήταν η HSBC, που ενέγραψε το 58% των κερδών της εκεί. Ακολουθεί με 56% η πολύπαθη ιταλική Monte dei Paschi, που εθνικοποιήθηκε το 2017, ενώ τέταρτη με 28% είναι η Deutsche Bank.

Συνολικά, όπως αναφέρει η έκθεση, το 25% των κερδών των 36 συστημικών τραπεζών εγγράφηκε σε δικαιοδοσίες με φορολογικό συντελεστή χαμηλότερο του 15%. Ο πραγματικός φορολογικός συντελεστής επτά εκ των τραπεζών ήταν κάτω από 15%. Πρόκειται για τις: HSBC, Barclays, Royal

Η πιο ένθερμη φίλη των φορολογικών παραδείσων στην υπό ανάλυση περίοδο ήταν η HSBC, που ενέγραψε το 58% των κερδών της εκεί. Ακολουθεί με 56% η πολύπαθη ιταλική Monte dei Paschi, που εθνικοποιήθηκε το 2017, ενώ τέταρτη με 28% είναι η Deutsche Bank.

Bank of Scotland, Bayern L.B., Nord L.B., KBC, Intesa Sanpaolo.

Οι συντάκτες της έκθεσης υπολόγισαν πόσο θα αυξάνονταν τα φορολογικά έσοδα αν όλα τα κέρδη των τραπεζών φορολογούνταν στο επίπεδο του 15% – τον ελάχιστο συντελεστή για την εταιρική φορολογία στον οποίο συμφώνησαν περισσότερες από 130 χώρες τον περασμένο Ιούλιο. Σύμφωνα με την έκθεση, αν οι χώρες στις οποίες εδρεύουν οι τράπεζες συνέλεγαν τη διαφορά μεταξύ του φορολογικού συντελεστή που πληρώνουν οι τράπεζες στους φορολογικούς παραδείσους με τους οποίους συνεργάζονται

και του 15%, τα επιπλέον φορολογικά έσοδα ετησίως θα ήταν 3-5 δισ. ευρώ. Αν ο ελάχιστος συντελεστής ήταν 25%, τα επιπλέον έσοδα θα ήταν 10-13 δισ. ευρώ.

Οι 17 δικαιοδοσίες που χαρακτηρίζονται φορολογικοί παράδεισοι του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα, βάσει των συναλλαγών τους με τις 36 τράπεζες, περιλαμβάνουν τρία κράτη-μέλη της Ε.Ε. (Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Μάλτα), καθώς και τα Νησιά Κέιμαν, τις Βρετανικές Παρθένες Νήσους, το Γκέρνσι, το Χονγκ Κονγκ, τις Μπαχάμες, τη Βερμούδα, το Γιβραλτάρ, το Μακάο, το Κουβέιτ, τον Παναμά, το Κατάρ, το Τζέρσεϊ,

τη Νήσο του Μαν και τον Μαυρίκιο. Τα κέρδη ανά εργαζόμενο των τραπεζών στις δικαιοδοσίες αυτές είναι σημαντικά υψηλότερα από τον μέσο όρο στην εγχώρια αγορά και σε ξένες αγορές που δεν είναι φορολογικοί παράδεισοι, υποδηλώνοντας ότι η δηλωθείσα κερδοφορία σε αυτές δεν συνδέεται με πραγματική οικονομική δραστηριότητα.

Οι φορολογικοί συντελεστές στις δικαιοδοσίες αυτές κυμαίνονται από 15% (στο Λουξεμβούργο) έως μηδέν (Βερμούδα, Παναμάς, Βρετανικές Παρθένες Νήσοι, Νησιά Κέιμαν).

Τον Οκτώβριο η πρώτη έκδοση πράσινου ομολόγου από την Ε.Ε.

Του ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Την υποθήκη του πλαισίου για την έκδοση πράσινων ομολόγων ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η επιτροπή έχει γνωστοποιήσει ότι στοχεύει στην άντληση 250 δισ. ευρώ –σχεδόν το 1/3 των συνολικών πόρων– του Ταμείου Ανάκαμψης μέσω πράσινων ομολόγων. Το ποσό αυτό θα μπορούσε να αυξηθεί, δεδομένου ότι –όπως ανέφερε κοινοτικός αξιωματούχος– «περισσότερο από το 40% των δαπανών των εγκεκριμένων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας συνδέονται με την πράσινη μετάβαση».

Η Κομισιόν θα εκδώσει επιπλέον έως το τέλος της χρονιάς 80 δισ. ευρώ σε μακροπρόθεσμα ομόλογα.

Το πλαίσιο που υποθετήθηκε έχει σκοπό την παροχή εξασφαλίσεων στους επενδυτές που θα αγοράσουν τα ομόλογα αυτά, ότι τα χρήματα θα χρησιμοποιηθούν για πράσινα εγχειρήματα και ότι η Κομισιόν θα δίνει αναφορά για τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της χρήσης τους. Περιλαμβάνει εννέα κατηγορίες επενδύσεων οι οποίες μπορούν να χρηματοδοτηθούν από πράσινα ομόλογα (έρευνα για την πράσινη μετάβαση, ψηφιακές τεχνολογίες που στηρίζουν την πράσινη μετάβαση, ενεργειακή αποδοτικότητα, καθαρή ενέργεια, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, διαχείριση υδάτων και

απορριμμάτων, καθαρές μεταφορές, προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας κ.ά.).

Με την υποθήκη του πλαισίου ανοίγει ο δρόμος για την έκδοση των πρώτων πράσινων ομολόγων από την Κομισιόν εντός του Οκτωβρίου. Υπενθυμίζεται ότι όρος έγκρισης των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, που θα χρηματοδοτηθούν από το Recovery and Resilience Facility (RRF), είναι το 37% τουλάχιστον των επενδύσεων που περιλαμβάνονται σε αυτά να αφορά πράσινες δραστηριότητες.

Ο αρμόδιος επίτροπος Προϋπολογισμού, Γιοχάνες Χαν, δήλωσε σχετικά ότι με τις εκδόσεις που προβλέπονται θα μετατρέψουν την Ε.Ε. «στον μεγαλύτερο εκδότη πράσινων ομολόγων στον κόσμο». Η πρόθεση των κρατών - μελών να επενδύσουν στον πράσινο μετασχηματισμό των οικονομιών τους, υπογράμμισε ο Αυστριακός επίτροπος, συμβαδίζει με την αυξημένη ζήτηση για επενδυτικά εργαλεία που προωθούν τον ίδιο σκοπό, οδηγώντας σε «αξιοσημείωτη επέκταση της αγοράς πράσινων ομολόγων τα τελευταία χρόνια». Το πλαίσιο για τα πράσινα ομόλογα συστάθηκε, σύμφωνα με την Κομισιόν, βάσει των αρχών του International Capital Market Association (ICMA), που αποτελούν το κοινώς αποδεκτό πρότυπο για τη συγκεκριμένη αγορά. Το τελικό αποτέλεσμα αξιολογήθηκε από τη Vigeo Eiris (θυγατρική της Moody's ESG Solutions), η οποία έκρινε ότι το πλαίσιο συμμορφώνεται με τις αρχές για τα πράσινα ομόλογα του ICMA, ότι είναι συνεπές με τη στρατηγική της Ε.Ε. για το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση και ότι θα συμβάλει «οσθενά» (η δεύτερη

υψηλότερη βαθμίδα) στην αειφορία. Επιπλέον, το πλαίσιο ευθυγραμμίζεται – «στον βαθμό του εφικτού»– με τα στάνταρ της Ε.Ε. για τα πράσινα ομόλογα, όπως αποτυπώνονται στη σχετική πρόταση που κατέθεσε η επιτροπή τον περασμένο Ιούλιο. Η ευθυγράμμιση αυτή αντανάκλαται στο γεγονός ότι οι πράσινες επενδύσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το RRF έχουν ενσωματώσει τα τεχνικά κριτήρια του συστήματος πράσινων ταξινόμησης (taxonomy) της Ε.Ε. Το σύστημα αυτό, που ορίζει ποιες οικονομικές δραστηριότητες είναι περιβαλλοντικά βιώσιμες, δεν έχει οριστικοποιηθεί ακόμα (αν και ο σχετικός κανονισμός έχει εγκριθεί από τον Ιούνιο του 2020). Κοινοτικός αξιωματούχος επιβεβαίωσε πάντως χθες ότι το πλαίσιο δεν θα αλλάξει ανάλογα με την τελική μορφή της ταξινόμησης, συνεπώς τα πράσινα ομόλογα δεν θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για επενδύσεις που συνδέονται με την πυρηνική ενέργεια ή το φυσικό αέριο.

Επιπλέον, η επιτροπή επιβεβαίωσε χθες το ευρύτερο πρόγραμμα άντλησης πόρων για το Ταμείο Ανάκαμψης εντός του 2021. Η Κομισιόν θα εκδώσει φέτος άλλα 35 δισ. ευρώ σε μακροπρόθεσμα ομόλογα, σε τρεις εκδόσεις τον Σεπτέμβριο, τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο, φθάνοντας τα 80 δισ. έως το τέλος της χρονιάς. Σε αυτά θα προστεθούν 3,5-5 δισ. ευρώ τον μήνα μέσω βραχυπρόθεσμων –τρίμηνων και εξαμήνων– χρεογράφων (EU Bills). Τα χρεόγραφα αυτά θα διατίθενται αποκλειστικά μέσω δημοπρασιών ξεκινώντας από την επόμενη εβδομάδα (15 Σεπτεμβρίου). Θα διεξάγονται δύο δημοπρασίες τον μήνα, την πρώτη και την τρίτη Τετάρτη κάθε μηνός.

Ο αρμόδιος επίτροπος Προϋπολογισμού, Γιοχάνες Χαν, δήλωσε ότι οι εκδόσεις που προβλέπονται θα μετατρέψουν την Ε.Ε. «στον μεγαλύτερο εκδότη πράσινων ομολόγων στον κόσμο».

Αύξηση μισθών και βελτίωση συνθηκών εργασίας επιδιώκει το Πεκίνο

Σχέδιο για 55 εκατομμύρια νέες θέσεις έως το 2025 στις πόλεις

Περισσότερες από τέσσερις δεκαετίες από όταν άνοιξε την οικονομία της στην ελεύθερη αγορά, η Κίνα φαίνεται να επιχειρεί κάποιου είδους επιστροφή στα σοσιαλιστικά οράματα του παρελθόντος. Λίγες ημέρες αφότου μίλησε για αλλαγή πολιτικής με στόχο την «κοινή ευημερία», όπως την προανήγγειλε προ ημερών ο Κινέζος πρόεδρος, το Πεκίνο παρουσίασε νέο σχέδιο του που προβλέπει τη δημιουργία 55 εκατ. θέσεων εργασίας σε αστικά κέντρα μέχρι το 2025, κατοχύρωση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος και του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης.

Το Ανώτατο Δικαστήριο καταδίκασε το ωράριο εργασίας «996», δηλαδή από τις 9 το πρωί μέχρι τις 9 το βράδυ και για 6 ημέρες την εβδομάδα.

Σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg αναφέρεται στο λεπτομερές σχέδιο που έδωσε στη δημοσιότητα το Συμβούλιο του Κράτους, το πλησιέστερο ανάλογο του υπουργικού συμβουλίου. Στο εν λόγω σχέδιο τονίζει πως με τις νέες θέσεις εργασίας θα μειωθεί η ανεργία στο 5,5%, ενώ θα αυξηθεί η διάρκεια της περιόδου εκπαίδευσης των οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα των εργαζομένων, το σχέδιο δεσμεύεται να ασκεί εφεξής έλεγχο στις επιχειρήσεις

ώστε να διασφαλίσει πως θα υιοθετήσουν τα νόμιμα ωράρια εργασίας και ότι οι εργαζόμενοι θα έχουν τον αναγκαίο ελεύθερο χρόνο. Δεσμεύεται επίσης να αναλάβει δράση προκειμένου να καταργηθούν οι διακρίσεις στην αγορά εργασίας και να ενθαρρύνει τους εργοδότες ώστε να προσφέρουν στο προσωπικό τους ευέλικτες συνθήκες για να διευκολύνουν τη φροντίδα των παιδιών αλλά και να προσφέρουν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης σε γυναίκες που έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν την αγορά εργασίας για να αποκτήσουν παιδιά.

Οι ανακοινώσεις έπονται ανακοινώσεων που εξέδωσε το Ανώτατο Δικαστήριο της Κίνας με την οποία καταδίκασε απερίφραστα την πρακτική εκμετάλλευσης των εργαζομένων που έχει γίνει γνωστή ως «996», δηλαδή από τις 9 το πρωί μέχρι τις 9 το βράδυ και για 6 ημέρες την εβδομάδα.

Όπως σχολιάζει σχετικά ρεπορτάζ του CNN πρόκειται για συνήθη πρακτική των τεχνολογικών κολοσσών της Κίνας καθώς και των νεοφυών και πολλών ιδιωτικών επιχειρήσεων. Πρόκειται για ανακοίνωση την οποία εξέδωσε από κοινού με το υπουργείο Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στην οποία τονίζει πως οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα στην «ανάπαυση και στις διακοπές» και προσθέτει ότι «αποτελεί νομικά δεσμευτική υποχρέωση των εργοδωτών η τήρηση του ωραρίου εργασίας που ισχύει σε εθνικό επίπεδο».

Δεν παραλείπει, μάλιστα, να αναφέρει συγκεκριμένα παραδείγματα επιχειρήσεων σε διάφορους κλάδους της οικονομίας που παραβίασαν τα νόμιμα ωράρια εργασίας. Δεν είναι η πρώτη φορά που το

Το υπουργείο Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνικών Ασφαλίσεων τονίζει πως οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα στην «ανάπαυση και στις διακοπές» και προσθέτει ότι «αποτελεί νομικά δεσμευτική υποχρέωση των εργοδωτών η τήρηση του ωραρίου εργασίας που ισχύει σε εθνικό επίπεδο».

Πεκίνο τοποθετείται δημοσίως κατά αυτής της πρακτικής των υπερβολικών ωρών εργασίας.

Πριν από δύο χρόνια υπέστη δριμύτατη κριτική ο Τζακ Μα, ιδρυτής του κολοσσού του ηλεκτρονικού εμπορίου Alibaba, επειδή είχε χαρακτηρίσει «ευλογία» την πρακτική του «996». Και βέβαια δεν είναι τυχαίο ότι από τον Νοέμβριο του 2020 ο κλάδος των τεχνολογικών κολοσσών βρέθηκε στο στόχαστρο του Πεκίνου, που επιχειρεί τη γενικότερη αποδυνάμωσή του ξεκινώντας από τον Τζακ Μα.

Στο σχέδιο για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, και μια δέσμευση ότι θα αυξηθεί

το μερίδιο της οικονομίας που θα αντιπροσωπεύουν οι μισθοί των εργαζομένων, ώστε να αρχίσει να γεφυρώνεται σταδιακά το χάσμα της ανισότητας.

Η υπόθεση για αύξηση των μισθών συνοδεύεται πάντως και από προβλέψεις για την αύξηση της παραγωγικότητας, μεταξύ άλλων, με ειδικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης. Σύμφωνα με το νέο σχέδιο, η χρονική διάρκεια της βασικής εκπαίδευσης στη χώρα θα αυξηθεί στα 11,3 χρόνια από τα 10,8 χρόνια στα οποία ορίζεται τώρα. Την περασμένη εβδομάδα, άλλωστε, η φορολογική αρχή της Κίνας ανακοίνωσε ότι δεσμεύεται να εφαρμόσει τις κατευθυντήριες γραμμές

που έχει εκδώσει το Πεκίνο από τον Μάρτιο, οι οποίες προβλέπουν ενισχυμένους ελέγχους στα υψηλά εισοδήματα και στον μεγάλο πλούτο. Στην ανακοίνωσή της τονίζει, επίσης, ότι θα συνεχίσει την εκστρατεία πάταξης κάθε παράνομης πρακτικής φοροαποφυγής.

Όπως επισημαίνει σχετικό σχόλιο της Wall Street Journal, η Κίνα εδώ και πολλά χρόνια συγκαταλέγεται στις χώρες με τη μεγαλύτερη ανισότητα στον κόσμο, καθώς το πλουσιότερο 1% ελέγχει το 30,6% του πλούτου της χώρας, σύμφωνα με υπολογισμούς της Credit Suisse. Σύμφωνα με την αμερικανική εφημερίδα, ο συνδυασμός της πανδημίας με τη ραγδαία μείωση των

γεννήσεων ήταν αυτός που ανάγκασε το Πεκίνο να μην αδιαφορεί πλέον για την ανισότητα. Οι μονοπωλιακές τακτικές των τιτάνων της κινεζικής τεχνολογίας, όπως οι Alibaba και Tencent, προσφέρουν –σύμφωνα με την αμερικανική εφημερίδα– για να διοχετεύσει την οργή της κοινής γνώμης ο πρόεδρος Σι. Ως εκ τούτου δεν αποκλείεται να υποστούν περαιτέρω πιέσεις οι τεχνολογικοί κολοσσοί και οι βαθύπλουτοι της Κίνας για να προσφέρουν στην κοινωνία από τους πόρους τους τόσο μέσω δωρεών όσο και μέσω της αυξημένης φορολογίας που σχεδιάζει το Πεκίνο.

BLOOMBERG

Το κρυπτονόμισμα Ada έχει εκτιναχθεί 1.500% από τις αρχές του έτους

Υστερα από έντονες αναταράξεις προς τα τέλη της άνοιξης και τις αρχές του καλοκαιριού, η αγορά των κρυπτονομισμάτων έχει πάρει και πάλι τα πάνω της. Το Bitcoin, το Ether, το Dogecoin βρίσκονται σε τροχιά δυναμικής ανόδου. Υπάρχει όμως ένα κρυπτονόμισμα, του οποίου η άνοδος είναι πιο εντυπωσιακή από οποιοδήποτε άλλο.

Πρόκειται για το Ada, ένα ψηφιακό νόμισμα που στηρίζεται στην blockchain πλατφόρμα Cardano. Από τις αρχές του έτους έχει δει την αξία του να εκτινάσσεται σχεδόν 1.500%. Στο ίδιο διάστημα το Bitcoin καταγράφει κέρδη 67% και το Ether έχει ενισχυθεί 340%.

Η πλατφόρμα Cardano ιδρύθηκε το 2017 και διακρινόταν στους στόχους της είναι να προσφέρει ένα πιο βιώσιμο περιβαλλοντικό δίκτυο blockchain, που θα απαιτεί λιγότερες εξορύξεις, καθώς αυτές κατα-

Στο ίδιο διάστημα το Bitcoin καταγράφει κέρδη 67% και το Ether έχει ενισχυθεί 340%.

ναλώνουν τεράστιες ποσότητες ενέργειας.

Το Ada έχει πάρει το όνομά του από την Ada Lovelace, μαθηματικό του 19ου αιώνα, που θεωρείται η πρώτη προγραμματίστρια υπολογιστών. Ο ενθουσιασμός των τελευταίων μηνών γύρω από το συγκεκριμένο κρυπτονόμισμα έχει εν μέρει να κάνει με την επικείμενη αναβάθμιση της Cardano, που αναμένεται να ενισχύσει τη θέση της στον ανταγωνισμό έναντι του δικτύου Ethereum. Θα προσφέρει

Ο μεγαλοεπενδυτής Τζον Πόλσον δεν συνιστά σε κανέναν να επενδύσει σε κρυπτονομίσματα, καθώς εκτιμά ότι «τελικά θα αποδειχθούν άνευ αξίας».

τα λεγόμενα έξυπνα συμβόλαια, δηλαδή ψηφιακές συμφωνίες γραμμένες σε κώδικα, που θα μπορούν να εκτελούνται χωρίς διαμεσολαβητή, εφόσον τηρούνται ορισμένες προϋποθέσεις.

Μια βασική διαφορά της πλατφόρμας Cardano είναι ότι δεν χρειάζεται τόσο εντατικές «εξορύξεις» – τις ενεργοβόρες διαδικασίες για τις οποίες έχει επικριθεί έντονα το Bitcoin.

Εν μέσω της ανησυχίας για τον αντίκτυπο των κρυπτονομισμάτων στην κλιματική αλλαγή να εντείνεται, το Ada προβάλλει ως ελκυστική εναλλακτική και έχει δει την αξία του να υπερδιπλασιάζεται σε λιγότερο από έναν μήνα.

Την Παρασκευή έκλεισε στα 2,85 δολάρια, σύμφωνα με την CoinDesk, γεγονός που σημαίνει ότι έχει κεφαλαιοποιησά πάνω των 90 δισ. δολαρίων. Είναι έτσι το τρίτο μεγαλύτερο κρυπτονόμισμα, βάσει

χρηματιστηριακής αξίας, μένοντας πίσω μόνο από το Bitcoin και το Ether.

Την ίδια στιγμή ο Τζον Πόλσον, ιδρυτής του επενδυτικού fund Paulson & Co, μιλώντας στο Bloomberg τονίζει πως δεν θα συνιστούσε σε κανέναν να επενδύσει σε κρυπτονομίσματα, καθώς εκτιμά ότι αυτά «τελικά θα αποδειχθούν άνευ αξίας». Όπως υπογραμμίζει, «με τα κρυπτονομίσματα τα ποσά που μπορεί να χάσεις είναι απεριόριστα» και προσθέτει πως ακόμη κι αν πρόκειται να δικαιωθεί μόνον μακροπρόθεσμα, «σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα θα μπορούσα να χάσω τα πάντα». Επικαλείται τις μεγάλες διακυμάνσεις που παρουσιάζουν οι τιμές των κρυπτονομισμάτων, όπως του Bitcoin, που από τα 5.000 δολάρια εκτοξεύθηκε στα 45.000 και τα 60.000 δολάρια, για να υποχωρήσει στα 20.000 και να επανέλθει στα 50.000 δολάρια.

Αντίθετα, ο Πόλσον επιμένει να επενδύει στον χρυσό, καθώς εκτιμά ότι η μεγάλη επέκταση της προσφοράς χρήματος θα φέρει τον πληθωρισμό πολύ υψηλότερα από τις προβλέψεις και άρα θα ωφεληθεί το πολύτιμο μέταλλο.

Βέβαια, οι μέχρι στιγμής επενδύσεις του στον χρυσό δεν έχουν καταφέρει να αποφέρουν στον Πόλσον μεγάλα κέρδη. Με τα υπό διαχείριση κεφάλαια της Paulson & Co να πέφτουν από τα 38 δισ. δολάρια που ήταν το 2011 στα 9 δισ. δολάρια το 2019, ο διαχειριστής αποφάσισε να μετατρέψει το hedge fund του σε family office, δηλαδή εταιρεία διαχείρισης οικογενειακού πλούτου, που σημαίνει ότι πλέον ασχολείται μόνο με την επένδυση των δικών του χρημάτων και όχι πελατών. Όπως λέει, αυτό που ήθελε πάντα ήταν να επενδύει και όχι να ασχολείται με το επιχειρηματικό κομμάτι.

Σημάδια επιβράδυνσης στην Ευρωζώνη λόγω ελλείψεων στην εφοδιαστική αλυσίδα

Ενδείξεις επιβράδυνσης εμφανίζει η οικονομία της Ευρωζώνης, καθώς ο δείκτης οικονομικής εμπιστοσύνης υποχώρησε για πρώτη φορά μέσα στο 2021. Η επιδείνωση καταγράφεται εν μέσω των αναταράξεων στην εφοδιαστική αλυσίδα και του νέου, επιθετικού κύματος της πανδημίας και του ιδιαίτερα μεταδοτικού στελέχους «Δέλτα».

Ο ευρύτερος δείκτης υπηρεσιών, βιομηχανίας και κατανάλωσης της Κομισιόν διαμορφώθηκε στις 117,5 μονάδες τον Αύγουστο, υποχωρώντας από το ιστορικό υψηλό του Ιουλίου. Με την υποχώρησή του επιβεβαιώνεται η εικόνα επιδείνωσης που εμφανίζουν οι προοπτικές της ευ-

ρωπαϊκής οικονομίας. Η γενικότερη επιδείνωση είναι απότοκος μιας σειράς προκλήσεων, ανάμεσα στις οποίες οι κυριότερες είναι οι ελλείψεις βασικών αγαθών, η ραγδαία αύξηση του κόστους λειτουργίας των βιομηχανιών αλλά και των μεταφορών, τα εμπόδια στις μεταφορές και στα logistics και βέβαια η εξάπλωση της μετάλλαξης «Δέλτα», που εγκυμονεί την απειλή για νέα περιοριστικά μέτρα. Δεν είναι τυχαίο ότι, με βάση τα ίδια στοιχεία, οι βιομηχανικές παραγγελίες σημείωσαν πτώση τον Αύγουστο, ενώ οι προοπτικές του κλάδου υπηρεσιών έγιναν λιγότερο ευνοϊκες για το μέλλον. Την ίδια ώρα, οι καταναλωτές εκφράζουν ε-

Ο δείκτης οικονομικής εμπιστοσύνης υποχώρησε για πρώτη φορά μέσα στο 2021.

ντινόνμενη ανησυχία, με αποτέλεσμα να μειώνουν και πάλι τις δαπάνες τους.

Ενδεικτικά, το εργοστάσιο της Volkswagen στο Βόλφσμπουργκ, το οποίο αποτελεί τον μεγαλύτερο εργοδότη στην Ευρώπη με προσωπικό 60.000 υπαλλήλων, λειτουργεί πλέον με μόνο μία βάρδια. Αιτία, η ανεπάρκεια πρώτων υλών, μεταξύ των οποίων οι ελλείψεις μικροπεξεργα-

στών, που έχει πλήξει σημαντικά την παραγωγική δυνατότητα της εμβληματικής αυτοκινητοβιομηχανίας. Το ίδιο ισχύει και με την Audi, θυγατρική του γερμανικού ομίλου, που αναγκάστηκε να παρατείνει κατά μία εβδομάδα τις καλοκαιρινές άδειες στα δύο γερμανικά εργοστάσια.

Από την πλευρά της, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) παραμένει αισιόδοξη ότι οι ελλοχεύοντες κίνδυνοι δεν θα ανακόψουν την πορεία της ανάκαμψης, με τον επικεφαλής οικονομολόγο Φίλιπ Λέιν να διαβεβαιώνει ότι η Ευρωζώνη «δεν απέχει πολύ» από τον στόχο για ανάπτυξη 4,6% εντός το 2021.

Το εργοστάσιο της Volkswagen στο Βόλφσμπουργκ, το οποίο αποτελεί τον μεγαλύτερο εργοδότη στην Ευρώπη με προσωπικό 60.000 υπαλλήλων, λειτουργεί πλέον με μόνο μία βάρδια.

The New Equation.
Οι άνθρωποί μας αναζητούν & σας προσφέρουν καινοτόμες λύσεις.

Μάθετε περισσότερα στο www.pwc.com.cy/en/the-new-equation.html

ΑΝΑΛΥΣΗ
Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Η νέα κούρσα ανταγωνισμού για την πράσινη ενέργεια

Νέο πεδίο ανάπτυξης, ανταγωνισμού και ευμερίας δημιουργεί η προσπάθεια για την πράσινη ανάπτυξη, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Βέβαια, στην αρχική αυτή φάση η νέα αγορά προκαλεί ενochλητικά αλλά ουσιαστικά ερωτήματα: Η κλιματική αλλαγή μπορεί να πυροδοτήσει έντονη οικονομική κρίση; Η ειλικρινής απάντηση είναι ότι κανείς δεν ξέρει, αλλά και κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει το ενδεχόμενο.

Ωστόσο, είναι γνωστό ότι οι καταστροφές που οφείλονται σε μετεωρολογικά - κλιματικά φαινόμενα, πλημμύρες κ.λπ. αυξήθηκαν εντυπωσιακά. Μελέτη της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών, της κεντρικής τράπεζας Γαλλίας και της MunichRe καταλήγει σε αποκαλυπτικά συμπεράσματα. Τη δεκαετία 1980-89, το οικονομικό κόστος από τις φυσικές καταστροφές (χωρίς συνέπειες σεισμών) ήταν 359 δις. δολ. Τη δεκαετία 2010-19 το κόστος αυτό ξεπέρασε το 1,4 τρισ. δολ. Το πρόβλημα, όμως, δεν περιγράφεται πλήρως με το κόστος των καταστροφών. Αυτό σε τελική ανάλυση μπορούσε να είναι πρόβλημα ασφαλιστικών εταιρειών. Μία απότομη μετάβαση σε οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα θέτει σε κίνδυνο τη σταθερότητα του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ο κίνδυνος από τη μετάβαση μπορεί να ξεπεράσει κατά πολύ το ρίσκο από τις φυσικές καταστροφές για τις οποίες υπάρχει απειλή.

Τα περιουσιακά στοιχεία που συνδέονται με την «παλιά» οικονομία των εκπομπών αερίων είναι τεράστια και θεωρητικά θα μπορούσαν να προκαλέσουν κατάρρευση των αγορών αν οι επενδυτές αρχίσουν να πωλούν απελπισμένοι μετοχές, ομόλογα, δάνεια, ακίνητα που συνδέονται με δραστηριότητες χωρίς μέλλον. Στο «ταπεινό» Χρηματιστήριο Αθηνών, δεκάδες μετοχές ανήκουν σε εταιρείες που πλύνονται, ενώ άλλες έχουν συνένετες επειδή συνδέονται με τις προηγούμενες. Σε παγκόσμιο επίπεδο υπολογίζεται ότι μετοχές αξίας περίπου 18 τρισ. δολ. συνδέονται με δραστηριότητες που ενοχο-

ποιούνται για εκπομπή αερίων.

Οι εποπτικές αρχές άρχισαν ήδη μεγάλη προσπάθεια για να εκτιμήσουν ενδεχόμενες ζημιές «ουστημικών» οργανισμών, ενώ επιχειρείται να κλιμακωθούν στον χρόνο οι κινήσεις απεμπλοκής από δραστηριότητες που πλύνουν το περιβάλλον ώστε να υπάρχει χρόνος για ομαλή ενεργειακή μετάβαση.

Ουσιαστικά όμως απαιτείται νέα αντίληψη, που όπως συνοψίζεται από σχετικό μη κερδοσκοπικό οργανισμό (Carbon Tracker) η μεγάλη πρόκληση κρύβεται στην επιδίωξη η ενέργεια από σπάνια να γίνει άφθονη. Τον αιώνα που πέρασε, όλοι μάθαμε ότι η ανακάλυψη πηγών ενέργειας είναι ζήτημα τύχης, τώρα αντιλαμβάνομαστε ότι μπορεί να δημιουργείται από τους επιμελείς που αξιοποιούν νέες τεχνολογίες. Η ενέργεια φέρνει έως τώρα τεράστια πλούτη για λίγους τυχερούς, αλλά μπορεί να δημιουργήσει ευμερία για πολλούς.

Η διαφορετική αυτή αντίληψη των πραγμάτων ανοίγει νέο πεδίο ανταγωνισμού κρατών, εταιρειών που μπαίνουν σε κούρσα για την αξιοποίηση καινούργιων πλεονεκτημάτων. Ένας νέος, ανερχόμενος κόσμος ανταγωνίζεται για να «ανακαλύψει» πηγές ενέργειας που δεν είχαν αξιοποιηθεί, όπως η ηλιακή ενέργεια, η αιολική, μπαταρίες νέου τύπου, υδρογόνο, πράσινο χάλυβας.

Ο ανταγωνισμός για νέες πηγές ενέργειας γίνεται όπως η άναρχη έρευνα για πετρέλαιο το 1850. Όλοι θέλουν να πετύχουν πιο γρήγορα από τους άλλους, να ανακαλύψουν πετρελαιοπηγή με απόθεμα και είναι βέβαιο ότι θα γίνουν λάθη. Ήδη, τα φωτοβολταϊκά που πριν από λίγα χρόνια ήταν «χρυσή επένδυση» τώρα θεωρούνται χαμηλής απόδοσης. Ικανοποιητική απόδοση έχουν πλέον τα αιολικά πάρκα και άλλες πηγές όπως τα κύματα, το υδρογόνο, που όμως έχει δικά του προβλήματα.

Ο αγώνας για άφθονη, φθηνή ενέργεια, που δεν επιβαρύνει το περιβάλλον, μόλις άρχισε να επιταχύνεται και τελικά θα κερδίσουν όσοι μπορέσουν να συμμετάσχουν στην κούρσα πριν ωρμάσει η νέα αγορά.

Η Κίνα δεν κατάφερε να ανακόψει την αύξηση της τιμής πετρελαίου

Ανοδος 1,8% για το αργό, παρά την αποδέσμευση στρατηγικών αποθεμάτων

Στο κενό έπεσε η προσπάθεια του Πεκίνου να συγκρατήσει την άνοδο των τιμών του πετρελαίου, καθώς στις αγορές επικρατεί πυρετός ανατιμήσεων. Συγκεκριμένα, το Πεκίνο, σε μια κίνηση που πραγματοποιήσε για πρώτη φορά, ανακοίνωσε την αποδέσμευση στρατηγικών αποθεμάτων αργού πετρελαίου προκειμένου να σταθεροποιήσει τις τιμές, τόσο του «μαύρου χρυσού» όσο και των πρώτων υλών γενικότερα. Αν και υπό κανονικές συνθήκες μια τέτοια κίνηση από έναν τόσο ισχυρό παίκτη των διεθνών αγορών οδηγεί σε υποχώρηση των τιμών, οι αγορές θεώρησαν ότι η κίνηση αυτή θα οδηγήσει σύντομα σε αυξημένες αγορές πετρελαίου από την Κίνα, με αποτέλεσμα η τιμή του βαρέλιου να κινηθεί ανοδικά.

Την Παρασκευή, στην προθεσμιακή αγορά πετρελαίου της Νέας Υόρκης παρατηρήθηκε κατά τις απογευματινές συναλλαγές άνοδος 1,8% στην τιμή του αργού. Καλά πληροφορημένες πηγές τονίζουν ότι η κινεζική κυβέρνηση διοκτεύσει εκατομμύρια βαρέλια πετρελαίου στα κρατικά διυλιστήρια τον περασμένο Ιούλιο, αλλά η σχετική ανακοίνωση έγινε μόλις χθες.

Κατά τις εκτιμήσεις ορισμένων αναλυτών, η παρέμβαση της Κίνας προαναγγέλλει αυξημένες αγορές σε «μαύρο χρυσό» αργότερα,

Στην αμερικανική προθεσμιακή αγορά, οι τιμές του φυσικού αερίου εκτινάχθηκαν σε επίπεδα ρεκόρ επτά ετών.

για να καλυφθεί το κενό που δημιουργήθηκε. Σύμφωνα με την εταιρεία ανάλυσης δεδομένων Oilytics, «η αποδέσμευση κινεζικών αποθεμάτων για πρώτη φορά στην Ιστορία είναι μια δυναμική κίνηση, ενόσω προετοιμάζεσαι ως χώρα για την ενισχυμένη ζήτηση του τελευταιού τριμήνου της χρονιάς». Παρά την αβεβαιότητα που προκλήθηκε εξαιτίας της Κίνας, η τιμή του αργού Νέας Υόρκης παραμένει άνω των 65 δολαρίων από τα τέλη Αυγούστου. Χθες, κατά τις μεσημβρινές συναλλαγές, το αργό Νέας Υόρκης παράδοσης Οκτωβρίου ενισχύθηκε 1,21 δολ. στα 69,35 δολάρια το βαρέλι, και το πετρέλαιο τύπου Brent στο Λονδίνο ανήλθε 1,24 δολ. στα 72,69 δολάρια το βαρέλι, ενώ είχε απόλεια προηγούμενος κατά 1,6%. Αξίζει να επισημανθεί στο σημείο αυτό ότι η αγορά κινείται ακολουθώντας διαφορετικές κατευθύνσεις. Ο τυφώνας «Αϊντα» έχει διακόψει σε μεγάλο βαθμό την παραγωγή στον Κόλπο του Μεξικού και τα αποθέματα των ΗΠΑ βαίνουν μειού-

Ο τυφώνας «Αϊντα» έχει διακόψει σε μεγάλο βαθμό την παραγωγή στον Κόλπο του Μεξικού και τα αποθέματα των ΗΠΑ βαίνουν μειούμενα. Συγκεκριμένα, υπολογίζεται ότι το 77% της παραγωγής πετρελαίου στον Κόλπο του Μεξικού δεν έχει αποκατασταθεί, το οποίο μεταφράζεται σε σχεδόν 1,4 εκατ. βαρέλια σε ημερήσια βάση.

μενα, δίνοντας κίνητρα για αγοραστικό ενδιαφέρον, ενώ παράλληλα η πανδημία λειτουργεί αποτρεπτικά, όπως αναφέρει σε δημοσίευσμά του το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg. Συγκεκριμένα, υπολογίζεται ότι το 77% της παραγωγής πετρελαίου στον Κόλπο του Μεξικού δεν έχει αποκατασταθεί, το οποίο μεταφράζεται σε σχεδόν 1,4 εκατ. βαρέλια ημερησίως.

Με την απόφασή της να παρέμβει στην αγορά πετρελαίου, η Κίνα καθίσταται μία από τις ελάχιστες χώρες που χρησιμοποιούν ευθέως τα αποθέματά τους ως εργαλείο για να επηρεάσουν τις διεθνείς αγορές, ενώ ορισμένοι το ερμηνεύουν και ως επίδειξη ισχύος έναντι των κρατών-μελών του ΟΠΕΚ. Η Κίνα αποτελεί τη μεγαλύτερη εισαγωγή πετρελαίου παγκοσμίως και υπολογίζεται από αναλυτές πως έχει δημιουργήσει την τελευταία δεκαετία μια ποσότητα στρατηγικών αποθεμάτων που ανέρχεται σε 220 εκατ. βαρέλια αργού. Σε μια πρώτη εκτίμηση,

η κινεζική πρωτοβουλία δεν είχε σοβαρό αντίκτυπο στις διεθνείς τιμές, κυρίως διότι η αμερικανική παραγωγή παραμένει περιορισμένη λόγω του τυφώνα «Αϊντα».

Εκτός από το πετρέλαιο και την άνοδό του, που δημιουργεί νοκοκέφαλο σε κυβερνήσεις και νοικοκυριά, αντιμέτωπα με τα αυξημένα τιμολόγια και τον πληθωρισμό, εκτινάχτη στις τιμές παρατηρείται και στο φυσικό αέριο. Στην αμερικανική προθεσμιακή αγορά, οι τιμές του εμπορεύματος εκτινάχθηκαν σε επίπεδα ρεκόρ επτά ετών εξαιτίας των ανησυχιών ότι θα παρατηρηθούν ελλείψεις ενόψει της απαιτητικής χειμερινής περιόδους. Στα μέσα της εβδομάδας, ειδικότερα, το φυσικό αέριο παράδοσης Οκτωβρίου ανήλθε 8,8% στα 4,968 δολάρια ανά εκατομμύριο βρετανικών μονάδων θερμότητας (BTU) στην αγορά της Νέας Υόρκης και αυτή ήταν και η υψηλότερη ενδοσυνοδριακή τιμή του από τον Φεβρουάριο του 2014. Η πορεία αυτή ουσιαστικά παρατείνει το ζωνρό αγο-

ραστικό ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε λόγω των υψηλών θερμοκρασιών του καλοκαιριού σε πολλές χώρες, οι οποίες έκαναν αναγκαία τη συχνά πολύωρη χρήση των κλιματιστικών. Η συνθήκη αυτή σε συνδυασμό με τη διατάραξη της αμερικανικής παραγωγής λόγω του τυφώνα «Αϊντα» ελάττωσε την όλη αύξηση είχε σημειωθεί στα αποθέματα. Οι επενδυτές στη διεθνή αγορά εμπορευμάτων στοιχηματίζουν ότι το όλο πλαίσιο θα ευνοήσει το ζωνρό ενδιαφέρον για αγορές τον χειμώνα. Εν τω μεταξύ, ήδη στη Γηραιά Ηπειρο οι τιμές του φυσικού αερίου έχουν εκτινάχθει σε επίπεδα ρεκόρ λόγω ανεπάρκειας προμηθειών, οι οποίες δεν θα αποκατασταθούν έως ότου λειτουργήσει ο νέος αγωγός από τη Ρωσία. Η τιμή αναφοράς ηλεκτρικής ενέργειας για παράδοση το 2022 στη Γαλλία ανήλθε 2,2% στο ρεκόρ των 99,50 ευρώ η μεγαβατώρα και στη Γερμανία έφθασε τα 96,10 ευρώ.

BLOOMBERG

Δεν του έβγαλαν πιστωτική και έφτιαξε δική του εταιρεία

Η startup *Paidy* του Ράσελ Κάμερ αποτιμάται σήμερα άνω του 1 δις. δολ.

Ο Ράσελ Κάμερ εργαζόταν παλαιότερα στην Goldman Sachs στο Τόκιο και συγκεκριμένα στο τμήμα πιστωτικών καρτών της. Όταν όμως ο ίδιος προσπάθησε να λάβει πιστωτική κάρτα, το σχετικό αίτημά του δεν εγκρίθηκε. Οπότε, αποφάσισε να ιδρύσει μια νεοφυή εταιρεία στον κλάδο του «αγόρασε τώρα, πλήρωσε μετά» και να προσφέρει εναλλακτική. Πάντως, η εμπειρία του δεν είναι σπάνια στην Ιαπωνία, διότι οι νέοι άνθρωποι δεν έχουν ιστορικό ως δανειολήπτες, οπότε δυσκολεύονται να αποκτήσουν πιστωτική κάρτα.

Ο Ράσελ Κάμερ συνέστησε την Paidy, εταιρεία με χρηματοδότης μεταξύ άλλων

Μεταξύ των χρηματοδοτών συγκαταλέγονται ο οίκος διαχείρισης κεφαλαίων του Τζορτζ Σόρος και η Visa.

τον οίκο διαχείρισης κεφαλαίων του Τζορτζ Σόρος Soros Capital Management και τον κολοσσό πιστωτικών καρτών της Visa. Πρόκειται, δε, για μια νεοφυή επιχείρηση-μονόκερο, δηλαδή μία από τις λίγες της Ιαπωνίας που έχει αποτίμηση τουλάχιστον 1 δις. δολάρια. Επιπλέον, η Paidy θεωρείται μία από τις μεγάλες παίκτριες του κλάδου «αγόρασε τώρα, πλήρωσε αργότερα», που γνωρίζει διεθνή άνθηση. «Αποδείχθηκε πολύ δύσκολο να βγάλω την πρώτη μου πιστωτική κάρτα στην Ιαπωνία», λέει σήμερα ο 41χρονος Ράσελ Κάμερ και εκτελεστικός πρόεδρος της Paidy, σε ψηφιακή συνέντευξη. «Αποφασίσαμε στην εταιρεία να γίνουμε το αντίστοιχο της πι-

«Αποδείχθηκε πολύ δύσκολο να βγάλω την πρώτη μου πιστωτική κάρτα στην Ιαπωνία», λέει σήμερα ο 41χρονος Ράσελ Κάμερ, εκτελεστικός πρόεδρος της Paidy, σε ψηφιακή συνέντευξη. «Αποφασίσαμε στην εταιρεία να γίνουμε το αντίστοιχο της πιστωτικής κάρτας για όσους δεν μπορούν να έχουν μία».

στωτικής κάρτας για όσους δεν μπορούν να έχουν μία». Η λογική της καθυστέρησης στην πληρωμή είναι αυτή στην οποία βασίζεται το μοντέλο «αγόρασε τώρα, πλήρωσε αργότερα». Και έχει γίνει λόγω πανδημίας πολύ δημοφιλέστερο, αφού ευνοήθηκε ιδιαίτερα με τα μέτρα

περιορισμού και την έκρηξη του ηλεκτρονικού εμπορίου. Προβλέπει, δε, άτοκες δόσεις και έχει απήχηση ειδικά σε νεότερες ηλικίες. Τον Αύγουστο η εταιρεία Square εξαγόρασε την αυστραλιανή εταιρεία του κλάδου Afterpay αντί 29 δις. δολαρίων, ενώ η Apple αναζητεί

τρόπους να εγκαταστήσει ανάλογες υπηρεσίες στο πρόγραμμά της Apple Pay σε συνεργασία με την Goldman, σύμφωνα με πληροφορίες του Bloomberg News. Βέβαια, το εν λόγω μοντέλο έχει μπει στο μικροσκόπιο των αρμόδιων αρχών στη Βρετανία, οι οποίες επισημαίνουν ότι θα αρχίσουν να θέτουν περιορισμούς στον κλάδο «αγόρασε τώρα, πλήρωσε αργότερα», διότι παρακινεί τους ανθρώπους να ξεδεύουν υπεράνω των δυνατότητών τους.

Οι υπηρεσίες τις οποίες προσφέρει η εταιρεία του Ράσελ Κάμερ δίνουν την επιλογή να επιμερίσει κανείς την πληρωμή σε ορισμένες άτοκες δόσεις, όπως το κάνει και η Afterpay ή η άλλη ανταγωνίστρια, Klarna.

Όπως όμως επεξηγεί ο κ. Κάμερ, στην περίπτωση της Ιαπωνίας υπάρχει διαφορά, διότι συχνά οι καταναλωτές χρησιμοποιούν ρευστό ακόμα και για ψυφιακές αγορές με αντικαταβόλτα, φοβούμενοι τις διαδικτυακές απάτες. «Παραμένει πολύ έντονη η προτίμηση για ρευστό και οι μεγαλύτεροι έμποροι στην Ιαπωνία έχουν αντιληφθεί πως αυτό το πρόβλημα πρέπει να λυθεί», προσθέτει. Η εταιρεία του λειτουργεί ως ενδιάμεσος ανάμεσα σε καταναλωτές και εμπόρους, πληρώνοντας εκ των προτέρων τους τελευταίους και εισπράττοντας αργότερα από τους πρώτους τα χρήματα. Μπορούν οι υπηρεσίες της Paidy να χρησιμοποιηθούν σε ψηφιακά εμπορικά κέντρα, όπως οι ιαπωνικός ιστότοπος της Amazon, αλλά και για αγορές από την Apple στην Ιαπωνία. Τέλος, οι προμήθειες επί των συναλλαγών που καταβάλλουν οι έμποροι αποτελούν τον κύριο όγκο των εσόδων της Paidy και έπονται οι προμήθειες από τον διακανονισμό αποπληρωμής.

BLOOMBERG

Αύξηση του τζίρου ξενοδοχείων, εστίασης τον Ιούνιο στη Γερμανία

Καλά είναι τα νέα από τον χώρο του τουρισμού και της εστίασης στη Γερμανία, καθώς τυπικά η θερινή περίοδος τελειώνει. Με το που χαλάρωσαν τα ανασχετικά της καραντίνας μέτρα τον Μάιο, σημειώθηκε σημαντική αύξηση στα έσοδα των επιχειρήσεων της εστίασης και του τουρισμού.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που αφορούν την κίνηση του Ιουνίου, τα καφέ, τα εστιατόρια καθώς και τα ξενοδοχεία αύξησαν κατά 61,7% τα έσοδά τους σε σχέση με τον Μάιο. Οι επιχειρήσεις ωφελήθηκαν από τη σταδιακή χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού. Ωστόσο, ο τζίρος ήταν κατά 40,7% χαμηλότερος σε σχέση με τα επίπεδα του Φεβρουαρίου του 2020, τον μήνα πριν από την έξαρση της πανδημίας στη Γερμανία, όπως αναφέρει σχετικά σε δημοσίευσμά της η Deutsche Welle.

«Οι αριθμοί απεικονίζουν τις καταστροφικές επιπτώσεις της πανδημίας στον κλάδο της εστίασης και του τουρισμού», ανέφερε ο Γκίντι Τσέλιγκ, πρόεδρος της Ενωσης Dehoga, που εκπροσωπεί δεκάδες χιλιάδες επαγγελματίες του τουρισμού και της εστίασης. Οι επιχειρήσεις κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν τη σκληρή απαγόρευση της λειτουργίας τους μεταξύ Μαρτίου 2020 και Μαΐου 2021, για περίπου εννέα μήνες δηλαδή. «Οι πολιτικοί καλούνται τώρα να εξασφαλίσουν το άνοιγμα όλων των επιχειρήσεων», τόνισε ο κ. Γκίντι Τσέλιγκ. «Δεν πρέπει να υπάρξει νέο πλαίσιο εγκλεισμού», προσέθεσε.

Ωστόσο, μέσα στο πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους παρατηρήθηκε μια δυσμενής εξέλιξη. Οι εισπράξεις ήταν μειωμένες περισσότερο από ένα τρίτο σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020. Πάντως, εκείνοι οι οποίοι ευεργετήθηκαν ιδιαίτερα από τη χαλάρωση των μέτρων ήταν οι ξενοδόχοι, οι οποίοι αύξησαν σε σημαντικό βαθμό τον τζίρο

τους από τον Μάιο έως τον Ιούνιο: ούτε λίγο ούτε πολύ τον υπερδιπλασίασαν, καταγράφοντας 114,0% αύξηση. Και οι εστιατόρες όμως είδαν περισσότερα χρήματα στο ταμείο τους από ό,τι τον προηγούμενο μήνα. Ο τζίρος τους αυξήθηκε κατά 44,7%.

Πρέπει να επισημανθεί ότι μολονότι το καλοκαίρι θεωρείται ιδανική περίοδος κερδοφορίας για την εστίαση και τον τουρισμό, τα προβλήματα τους δεν έχουν λυθεί ακόμα. Τα δύσκολα δεν έχουν περάσει, όπως σχετικά αναφέρει η Deutsche Welle. Τον Ιούλιο οι επιχειρήσεις κατέγραψαν μείωση 11% στον τζίρο τους σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2019,

Οι εισπράξεις ήταν μειωμένες κατά περισσότερο από ένα τρίτο σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020.

την περίοδο δηλαδή πριν από την πανδημία. Τα στοιχεία προέρχονται από έρευνα που διενεργήθηκε κατόπιν εντολής της Ενωσης Dehoga και σε αυτήν συμμετείχαν 5.500 επιχειρήσεις. Συν τοις άλλοις, μία στις τρεις επιχειρήσεις εξέφρασε σοβαρές ανησυχίες για το εάν θα κατορθώσει να επιβιώσει. Παρ' όλα αυτά, η Ένωση αναμένει για τον Ιούλιο και τον Αύγουστο καλύτερα νούμερα. «Επιχειρήσεις σε τουριστικές περιοχές ανέφεραν ότι είχαν ικανοποιητική ζήτηση, ενώ η εμπορική αγορά έχει επηρεαστεί λιγότερο», δήλωσε ο Γκίντι Τσέλιγκ.

Η κατάσταση, τέλος, παραμένει δύσκολη όσον αφορά τη διοργάνωση μεγάλων εκδηλώσεων στα κλαμπ και στις ντισκοτέκ, καθώς και στο πλαίσιο του συνοδευτικού τουρισμού.

Σε σκληρή γραμμή για το Σύμφωνο Σταθερότητας οκτώ χώρες της Ε.Ε.

Ζητούν την επιστροφή του μετά το τέλος του 2022

Τον ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Η διαφαινόμενη ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας φέρνει μεν χαμόγελα στα χείλη των ιθυνόντων στις Βρυξέλλες, στο Λουξεμβούργο και στη Φρανκφούρτη. Παράλληλα, όμως, επαναφέρει στην επιφάνεια το χάσμα μεταξύ Βορρά και Νότου σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες, που φαίνεται ότι η εμπειρία της πανδημίας και οι επιταγές της πράσινης μετάβασης δεν πέτυχαν να γεφυρώσουν.

Με non paper τάσσονται κατά της προτροπής να ολοκληρωθεί η διαδικασία αναθεώρησης των δημοσιονομικών κανόνων προτού το Σύμφωνο τεθεί εκ νέου εν ισχύ.

Σε non paper που διένειμαν οκτώ βόρειες και ανατολικές χώρες με πρωτοβουλία της Αυστρίας (οι υπόλοιπες είναι η Ολλανδία, η Σουηδία, η Δανία, η Λετονία, η Σλοβακία, η Φινλανδία και η Τσεχία), υπογεγραμμένο από τους υπουργούς Οικονομικών τους, δίνεται έμφαση στην ανάγκη αποκατάστασης της δημοσιονομικής πειθαρχίας μετά την εκπνοή ισχύος στο τέλος του 2022 της Γενικής Ρήτρας Διαφυγής, με την οποία ανεστάλη το Σύμ-

φωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Όπως αναφέρεται στο έγγραφο, «η μείωση των υπερβολικών δεικτών χρέους πρέπει να παραμείνει κοινός στόχος» και «η Συνθήκη [της Ε.Ε.] υποχρεώνει όλα τα κράτη-μέλη να αποφεύγουν τα υπερβολικά ελλείμματα». Οι χώρες που το συνυπογράφουν δηλώνουν ανοιχτές σε αλλαγές στους κανόνες, που θα τους απλοποιήσουν και θα ευνοήσουν τη «συνεπή, διαφανή και καλύτερη εφαρμογή αλλά και επιβολή» τους.

Οι «8» επίσης τάσσονται κατά της προτροπής του Ευρωπαϊκού Δημοσιονομικού Συμβουλίου και άλλων να ολοκληρωθεί η διαδικασία αναθεώρησης των δημοσιονομικών κανόνων προτού τεθεί εκ νέου εν ισχύ το ΣΣΑ. «Δεν πρέπει να υπάρξει διασύνδεση μεταξύ της απενεργοποίησης της Γενικής Ρήτρας Διαφυγής και μιας πιθανής αναθεώρησης του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης», σημειώνεται. «Οι συζητήσεις για τη βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης απαιτούν άφθονο χρόνο και πρέπει να βασίζονται σε ευρείες διαβουλεύσεις από την Κομισιόν. Η ποιότητα είναι πιο σημαντική από την ταχύτητα».

Το non paper των «8» θα συζητηθεί σήμερα στο Ecofin στο πλαίσιο μιας πρώτης, άτυπης διαβούλευσης για τη διαδικασία αναθεώρησης. Στη χθεσινή συνέντευξη Τύπου μετά τη συνεδρίαση του Eurogroup, ο επίτροπος Οικονομίας Πάολο Τζεντιλόνι είπε ότι η Κομισιόν θα επανεκκινήσει τη διαδικασία «μέσα στο φθινόπωρο» (υπενθυμίζεται ότι είχε ξε-

Το non paper των «8» θα συζητηθεί σήμερα στο Ecofin στο πλαίσιο μιας πρώτης, άτυπης διαβούλευσης για τη διαδικασία αναθεώρησης.

κινήσει στις αρχές του 2020, αλλά είχε «παγώσει» λόγω του ξεσπάσματος της πανδημίας). Στην πράξη δεν αναμένεται να προχωρήσει σημαντικά έως ότου σχηματιστεί νέα κυβέρνηση στη Γερμανία.

Ο κ. Τζεντιλόνι, που υποστηρίζει τη χαλάρωση των κανόνων, παρότι συμφώνησε ότι η ποιότητα προέχει της ταχύτητας, τόνισε ότι οι διαβουλεύσεις δεν αποτελούν ένα νέο κεφάλαιο στη συζήτηση της περασμένης δεκαετίας. Πρέπει, αντιθέτως, όπως είπε, να γίνουν στο πλαίσιο που έχουν δημιουργήσει ο οικονομική ανάπτυξη στην πανδημία και οι απαι-

τήσεις των ευρωπαϊκών στόχων για την πράσινη μετάβαση. Σε ερώτηση για τα επίπεδα δημοσίου χρέους στην Ευρωζώνη (ο κανόνας του ΣΣΑ αναφέρεται σε μέγιστο επίπεδο 60% του ΑΕΠ), ο Ιταλός επίτροπος ανέφερε ότι ο μέσος όρος σήμερα στην Ευρωζώνη είναι 100% του ΑΕΠ, επίπεδο που είναι «βιώσιμο», προσθέτοντας ωστόσο ότι πρέπει να μειωθεί. Υπενθύμισε επίσης ότι η βιωσιμότητα δεν κρίνεται μόνο από το ύψος του χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ. Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Κριστίν Λαγκάρντ, που συμμετείχε κι αυτή στο

Eurogroup, κινήθηκε στο ίδιο μήκος κύματος σημειώνοντας ότι «πρέπει να εξετάσουμε για τη χρησιμοποίηση το χρέος και ποιο είναι το κόστος εξυπηρέτησής του».

Η κ. Λαγκάρντ, μιλώντας για τη στάση που θα τηρήσει τους επόμενους μήνες η ΕΚΤ καθώς ενισχύεται η οικονομική δραστηριότητα και δείχνει αυξητικές τάσεις ο πληθωρισμός, είπε ότι ο στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι η ανάκαμψη δεν θα είναι παροδική. Οι επόμενες κινήσεις της ΕΚΤ συνεπώς, όπως τόνισε, θα έχουν αυτό ως γνώμονα, παρακολου-

θώντας στενά τα δεδομένα για την εξέλιξη της οικονομίας.

Από την πλευρά του, ο πρόεδρος του Eurogroup Πασκάλ Ντόνοχιου εξέφρασε την ανακούφιση του Σώματος για την αποφυγή των αρνητικών σεναρίων που εξετάζονταν προ μηνών για ένα πιθανό κύμα πτωχεύσεων επιχειρήσεων, καθώς θα ξεκινούσε η απόσυρση των οριζόντιων μέτρων στήριξης. Τόνισε, πάντως, ότι δεν υπάρχει εφesusασμός για το συγκεκριμένο ζήτημα και πως «παρότι τα μέτρα θα είναι πιο στοχευμένα του χρόνου, η στάση θα παραμείνει υποστηρικτική».

Η Κομισιόν σχεδιάζει επέκταση των διασυνοριακών δασμών στους ρύπους

Σχέδια για να επεκτείνει τους διασυνοριακούς δασμούς στους ρύπους, προκειμένου να καλύψει περισσότερους τομείς και προϊόντα μετά το 2030, εξετάζει η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως ανακοίνωσε κορυφαίος αξιωματούχος της Κομισιόν και αναφέρεται σε δημοσίευμα του moneyreview.gr. Σε πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο, αναφέρεται η επιβολή διασυνοριακού δασμού βάσει των εκπομπών ρύπων διοξειδίου του άνθρακα, με στόχο την κλιματική αλλαγή. Επί του πρακτέου και εάν τελικώς η πρόταση γίνει αποδεκτή, αυτό θα σημαίνει ότι από το 2026 οι εισαγωγείς θα βαρύνονται με τέλος στο διασυνοριακό εμπόριο γαιάνθρακα και με

Στόχος, να καλυφθούν περισσότεροι τομείς και προϊόντα μετά το 2030.

γνώμονα της εκπομπής αερίων ρύπων διοξειδίου του άνθρακα, οι οποίες προκαλούνται από την παραγωγή των δικών τους προϊόντων εκτός συνόρων Ε.Ε. Ο δασμός αυτός προβλέπεται πως θα αφορά το τσιμέντο, τον σίδηρο, τον χάλυβα και το αλουμίνιο, καθώς και τα λιπάσματα και την ηλεκτρική ενέργεια.

Ο γενικός διευθυντής στο τμήμα της φορολογίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γεράσιμος Θωμάς, επισήμανε ότι προϊόντος του χρόνου θα προστεθούν ακόμα περισσότεροι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας, οι οποίοι θα βαρύνονται με δασμούς. Οπερ εστί μεθερμηνευόμενον, οι φόροι

Η διαρροή εκπομπών αερίων ρύπων αποτελεί τον βασικό κίνδυνο υπό το πρίσμα της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής.

θα βαρύνουν και τα αυτοκίνητα αυτά καθαυτά και όχι μόνο τον χάλυβα, ο οποίος ως πρώτη ύλη χρησιμοποιείται στην κατασκευή τους. Η Επιτροπή επί κάθε νέου κλάδου θα εξετάζει τις εμπορικές ροές, την αξία των αγαθών και το κόστος στις υπηρεσίες από την επιβολή του διασυνοριακού φόρου, όπως εξήγησε ο κ. Θωμάς. Η διαρροή εκπομπών αερίων ρύπων αποτελεί τον βασικό κίνδυνο υπό το πρίσμα της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής. Πολλές εταιρείες επιλέγουν να μεταφέρουν τις δραστηριότητές τους σε περιοχές όπου ισχύουν πιο χαλαροί περιβαλλοντικοί κανονισμοί, εξακολουθώντας να ρυπαίνουν κι εκεί, αντί να προβαίνουν σε επενδύσεις απορρύπανσης και πράσινης τεχνολογίας. Η απειλή αυτή αναμένεται να κλιμακωθεί ενόσω η Ευρωπαϊκή Ένωση αποπειράται να εκπληρώσει τους στόχους της για δραστητική περικοπή των ρύπων, που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου, σε

ποσοστό 55% έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Η Ε.Ε. αριθμεί περίπου 60 βιομηχανικούς τομείς, οι οποίοι είναι επιρρεπείς σε διαρροή αερίων ρύπων, συμπεριλαμβανομένων των μονάδων δύ- λης και των κατασκευαστών κεραμικών και γυαλιού.

Οι χώρες-μέλη της Ε.Ε. και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα διαπραγματευθούν τις λεπτομέρειες της επιβολής του φόρου στις διασυνοριακές συναλλαγές γαιάνθρακα, προτού τεθεί σε ισχύ. Οι διαπραγματεύσεις αυτές μπορεί να διαρκέσουν έως και δύο χρόνια. Είναι ενδιαφέρουσα η προσέγγιση της αναλυτικής στο Breakingviews/Reuters, Τζίνα Τσον, η οποία επισημαίνει ότι ο διασυνοριακός φόρος επί των εκπομπών αερίων ρύπων είναι απλώς το επόμενο επεισόδιο της πολιτικής διαμάχης γύρω από τη φορολόγηση των κερδών των πολυεθνικών, ώστε να μη μετακινούνται σε χώρες/πε-

ριφέρειες, όπου οι συντελεστές είναι χαμηλότεροι. Η Δύση δεν επιθυμεί να μεταφέρουν οι επιχειρήσεις της τη βάση τους στην Ινδία ή την Κίνα, όπου οι περιβαλλοντικές ρυθμίσεις είναι χαλαρές, καθιστώντας την παραγωγή φθηνότερη. Με την επιβολή ενός διασυνοριακού φόρου ρύπων τα προϊόντα αυτά θα ακριβύνουν, αποδυναμώνοντας το κίνητρο των ομίλων να μετακινούν θέσεις εργασίας στο εξωτερικό. Επίσης μπορεί να έχει και άλλη επίδραση. Δηλαδή, οι εγχώριες εταιρείες, των οποίων τα προϊόντα είναι ακριβότερα λόγω των αυστηρότερων κανονισμών ή για άλλους λόγους, μπορεί να εξασφαλίζουν εκπλήξεις φόρων, όταν τα εν λόγω εξάγονται. Αμβλύνονται, ως εκ τούτου, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στην παγκόσμια αγορά, εξ ου και στις ΗΠΑ τον φόρο υποστηρίζουν εργατικά συνδικάτα και ενώσεις ντόπιων παραγωγών χάλυβα.

«Καμπανάκι» ΟΟΣΑ για αύξηση ανισοτήτων στην Ευρώπη

Μια πολύ αδύναμη ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας δημιουργεί τον κίνδυνο να επιδεινωθούν οι ανισότητες και να υπονομευθεί η εμπιστοσύνη επιχειρήσεων, επενδυτών και νοικοκυριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως εκτιμά ο ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) σε έκθεσή του που δημοσιεύθηκε χθες και έχει ως θέμα την επίπτωση της πανδημίας του κορωνοϊού στη Γηραιά Ηπειρο.

Ο διεθνής οργανισμός ζητάει να χρησιμοποιηθεί ο σχεδιασμός για την αποκατάσταση της ανάκαμψης με το ειδικό ταμείο που έχει συσταθεί, ώστε να αμβλυνθούν οι μεταξύ των περιφερειών διαφορές και ανισότητες. «Η κρίση θα μπορούσε να αφήσει σημάδια και να ξανα-

Εκθεση του οργανισμού για τις επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομία.

νοίξει παλιές πληγές», επισημαίνει ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και αναφέρει σε δημοσίευσμά του το Αθηναϊκό - Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων. Η υγειονομική κρίση, η οποία ξέσπασε πριν από ενάμιση χρόνο επηρέασε με τρόπο ιδιαζόντως ανομοιόμορφο τα ευρωπαϊκά κράτη, ενώ οι διαδοχικοί εγκλεισμοί και οι απαγορεύσεις μετακινήσεων απέβησαν καταστροφικότεροι για τον κλάδο των υπηρεσιών – ως επί

το πλείστον. Ωστόσο, ο κλάδος αυτός απασχολεί συχνά «πληθώρα ανειδίκευτων εργαζομένων, που θα μπορούσε να οδηγήσει σε αύξηση των ανισοτήτων και της φτώχειας» στην Ευρώπη, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ. Και προσθέτει ο διεθνής οργανισμός: «Οι οικονομίες του νότου της Ε.Ε. είδαν το ΑΕΠ τους να μειώνεται πιο απότομα το 2020 λόγω της μεγάλης εξάρτησής τους από τον τουρισμό και του αυξημένου αριθμού των πολύ μικρών επιχειρήσεων, οι οποίες δραστηριοποιούνται σε αυτές».

Η Ιταλία ήταν η πρώτη ευρωπαϊκή χώρα που επλήγη από την πανδημία τον Φεβρουάριο του 2020. Ο ιός εξαπλώθηκε με ταχείς ρυθμούς στη Λομβαρδία, το οικονομικό κέντρο της χώρας, το οποίο για

ένα διάστημα κατέστη το παγκόσμιο επίκεντρο της ασθένειας. Το παρελθόν έτος το ΑΕΠ της Ιταλίας συρρικνώθηκε κατά 8,9%. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η όξυνση των διαφορών μεταξύ κρατών και περιφερειών, ο ΟΟΣΑ ζητάει να αξιοποιηθούν τα κονδύλια από το ευρωπαϊκό σχέδιο ανάκαμψης των 750 δισ. ευρώ μέσω επενδύσεων στον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη μετάβαση σε μια οικονομία περισσότερο φιλική στο περιβάλλον. «Εάν δεν αποτελέσει αντικείμενο δημόσιας δράσης ο ψηφιακός μετασχηματισμός, θα επιδεινωνόταν οι περιφερειακές ανισότητες και θα παρατηρούνταν ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας σε συγκεκριμένες περιοχές και μόνον», επισημαίνει στην έκθεσή του ο ΟΟΣΑ.

Οι οικονομίες του νότου της Ε.Ε. είδαν το ΑΕΠ τους να μειώνεται πιο απότομα το 2020 λόγω της μεγάλης εξάρτησής τους από τον τουρισμό, επισημαίνει ο διεθνής οργανισμός.

ecommbx
Fintech e-accounts platform

ECOMMBX provides convenient, quality payment solutions of the highest standards by innovatively incorporating e-money and e-accounts into one master platform for enhanced efficiency and transparency.

A platform to rule them all

SWIFT AND SEPA PAYMENTS

MULTI-CURRENCY CONVERSIONS

UNIQUE IBAN PER ACCOUNT

Participants of: SWIFT & SEPA Authorised & Licensed Central Bank of Cyprus Electronic Money Institution # 115.1.3.20/2018 / BIC # ECBXCX2N

www.ecommbanx.com
27 Pindarou Street, 3rd Floor, Office 301,
Block A, Alpha Business Center, 1060 Nicosia, Cyprus
+357 22270349 | info@ecommbx.com

Το Ισραήλ, διάυλος ανάμεσα σε Ευρώπη και Ασία

«Οι Συμφωνίες του Αβραάμ είναι μοντέλο για την ομαλοποίηση των σχέσεων με άλλες χώρες», τονίζει στην «Κ» ο Λαϊόρ Χάιατ

Συνέντευξη στον **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟ**

Ως διπλωματικά επιτεύγματα που συνδυάζονται και αυξάνουν τη σταθερότητα στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Μεσογείου περιγράφει τις Συμφωνίες του Αβραάμ ο εκπρόσωπος του υπουργείου Εξωτερικών του Ισραήλ Λαϊόρ Χάιατ στην αποκλειστική συνέντευξη που παραχώρησε στην «Κ», με αφορμή τη συμπλήρωση ενός έτους από τις πρώτες συμφωνίες της χώρας του αρχικά με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και έπειτα με το Μπαχρέιν και το Μαρόκο. Ο κ. Χάιατ θεωρεί τις συμφωνίες μοντέλο και για την ομαλοποίηση των σχέσεων και με άλλες χώρες, ενώ σημειώνει ότι, σε συνδυασμό με την τριμερή Ισραήλ, Ελλάδα και Κύπρου, οι συμφωνίες του Αβραάμ ανοίγουν εμπορικούς διαύλους ανάμεσα στην Ευρώπη και στην Ασία.

— **Ένα χρόνο μετά τις Συμφωνίες του Αβραάμ, μπορείτε να μοιραστείτε**

Ο εκπρόσωπος του ΥΠΕΞ του Ισραήλ επισημαίνει τη σημασία της τριμερούς μεταξύ Τελ Αβίβ, Αθήνας και Λευκωσίας.

μαζί μας κάποια χειροπιαστά αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας;

— Νομίζω ότι υπάρχουν πολλά χειροπιαστά αποτελέσματα. Πρώτα απ' όλα ζούμε σε μια νέα πραγματικότητα στη Μέση Ανατολή. Σίγουρα σε μια πραγματικότητα με περισσότερη σταθερότητα και ευημερία, σε μια περιοχή γνωστή για την αστάθειά της. Έχουμε υπογράψει περισσότερες από 40 συμφωνίες με τα ΗΑΕ, το Μπαχρέιν και το Μαρόκο. Αυτές οι

«**Η ειρήνη** είναι μια διαδικασία αμοιβαία επωφελής (win-win) ή θα μπορούσα να πω "win-win-win", διότι άλλες χώρες που δεν είναι μέρος των διμερών συμφωνιών θα επωφεληθούν από τη σταθερότητα και την ευημερία στην περιοχή», επισημαίνει ο κ. Λαϊόρ Χάιατ.

συμφωνίες είναι υποδομή των ειρηνικών σχέσεων με αυτές τις χώρες. Και ο στόχος που βλέπουμε στο Ισραήλ σε αυτές τις συμφωνίες ειρήνης, ομαλοποίησης των σχέσεων είναι ότι η ειρήνη δεν θα περιοριστεί μεταξύ των ηγεσιών των κρατών, αλλά ότι θα ωφεληθεί το σύνολο των πολιτών σε όλες τις χώρες, ότι θα επηρεάσει τη ζωή όλων με θετικό τρόπο. Μια από τις επιπτώσεις που έχουμε δει και είναι πολύ χειροπιαστή είναι οι 200.000 Ισραη-

λινοί που επισκέφθηκαν τα ΗΑΕ, σε μια χρονιά στην οποία κυριάρχησε η κρίση της COVID-19.

— **Η ισραηλινή κοινωνία έχει ενστερνιστεί τις συμφωνίες αυτές;**

— Νομίζω ότι η ισραηλινή κοινωνία έχει ενστερνιστεί τις συμφωνίες, η υποστήριξη στις συμφωνίες είναι κατά βάση σχεδόν συνολική. Βλέπουμε τα οφέλη. Είναι μέρος των μακροπρόθεσμων στόχων μας για ειρήνη με όλους τους γείτονες

μας. Σίγουρα κάθε χώρα έχει τον δικό της ρυθμό, αλλά είμαστε σε αυτή την προσπάθεια για ειρηνευτική διαδικασία από τη δεκαετία του '70, με τη συμφωνία με την Αίγυπτο το 1979, την Ιορδανία λίγα χρόνια αργότερα. Αναζητούμε να υπογράψουμε συμφωνίες με όλους τους γείτονές μας.

— **Πιστεύετε ότι θα έχουμε κάποια αποτελέσματα στις συζητήσεις για επέκταση των Συμφωνιών του Αβρα-**

Πρότυπο

— **Θεωρείτε ότι οι συμφωνίες μπορεί να αποτελέσουν πρότυπο για την ομαλοποίηση των σχέσεων με άλλες, μη αραβικές χώρες της περιοχής, όπως για παράδειγμα η Τουρκία;**

— Οι συμφωνίες αποτελούν αδιαμφισβήτητο πρότυπο. Ο τρόπος με τον οποίο τις επιτυγχάνουμε, ο τρόπος με τον οποίο χτίζουμε τις σχέσεις... Πρόκειται για μια αλλαγή παραδείγματος στην περιοχή και θα επηρεάσει και άλλες διαδικασίες. Χωρίς να αναφέρω άλλες χώρες, νομίζω ότι η σταθερότητα στην περιοχή θα επηρεάσει όχι μόνο τη Μέση Ανατολή, αλλά το σύνολο της ευρύτερης περιφέρειας, που χρειάζεται σταθερότητα. Η περιφέρεια είναι γνωστή για την αστάθειά της, για τις συγκρούσεις. Ο τελευταίος χρόνος ήταν εκπληκτικός για εμένα ως διπλωμάτη και εκπρόσωπο του υπουργείου Εξωτερικών, διότι μιλήσαμε για ειρήνη... Είμαι βέβαιος ότι η ειρήνη δεν ήταν βασικό θέμα στις ειδήσεις για χρόνια. Οπότε πρόκειται για ένα γενικότερα καλό σημάδι για το μέλλον της Μέσης Ανατολής.

ām, τους επόμενους μήνες ίσως;

— Νομίζω πως θα τα καταφέρουμε. Δεν είμαι σίγουρος ότι μπορώ να πω πως θα γίνει τους επόμενους μήνες, αλλά σίγουρα θα γίνει στο εγγύς μέλλον. Και θα είναι παραπάνω από μία χώρα. Υπάρχουν αρκετές χώρες που επιζητούν να ενταχθούν σε αυτό τον κύκλο ειρήνης. Δεν θέλω να αναφέρω καμία από αυτές τις χώρες, διότι δεν θεωρώ ότι ωφελεί τη διαδικασία. Αλλά σίγουρα, αυτό που έχουμε κάνει

τον τελευταίο χρόνο είναι ένα μοντέλο για άλλες χώρες. Άλλοι ηγέτες βλέπουν τις σχέσεις Ισραήλ με ΗΑΕ, Μπαχρέιν και Μαρόκο και καταλαβαίνουν τα οφέλη από τις σχέσεις με το Ισραήλ για τις δικές τους χώρες και τους δικούς τους πολίτες. Και αυτό είναι το πιο σημαντικό, διότι η ειρήνη δεν είναι κάτι που δόθηκε ως δώρο στο Ισραήλ. Η ειρήνη είναι μια διαδικασία αμοιβαία επωφελής (win-win) ή θα μπορούσα να πω «win-win-win», διότι άλλες χώρες που δεν είναι μέρος των διμερών συμφωνιών θα επωφεληθούν από τη σταθερότητα και την ευημερία στην περιοχή.

— **Το Ισραήλ μετατρέπεται σε διπλωματικό κόμβο στην περιοχή; Υπάρχουν οι Συμφωνίες του Αβραάμ, η τριμερής με την Ελλάδα και την Κύπρο. Αυτά τα διπλωματικά επιτεύγματα μπορεί να συνδυαστούν κατά κάποιον τρόπο, ώστε να βοηθήσουν στην ολοκλήρωση της περιοχής, από τη Βόρεια Αφρική, στη Μεσόγειο, στη Μέση Ανατολή;**

— Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι πρόκειται για μέρος των μακροπρόθεσμων στόχων μας. Ένας από τους ειδικούς μας για την οικονομία στη Μέση Ανατολή σύγκρινε τη συνεργασία ανάμεσα στο Ισραήλ και στα ΗΑΕ με την Ανατολική και τη Δυτική Ακτή των ΗΠΑ. Το Ισραήλ είναι η Δυτική Ακτή της Μέσης Ανατολής και ανοίγουμε την πύλη για τις ευρωπαϊκές αγορές. Και η τριμερής σχέση που έχουμε με την Κύπρο και την Ελλάδα τείνει σίγουρα προς αυτή την κατεύθυνση. Τα ΗΑΕ είναι η Ανατολική Ακτή της Μέσης Ανατολής και θα ανοίξει τις αγορές προς την Ασία. Οχι μόνο για το Ισραήλ, αλλά και για τους εταίρους του Ισραήλ στην Ευρώπη. Και θα υπάρχουν διαφορετικά στρώματα, διαφορετικοί κύκλοι που θα επωφεληθούν από τις συμφωνίες που υπογράψαμε με τα ΗΑΕ.

Πληθωρισμός και ανεργία πιέζουν τον Ταγίπ Ερντογάν

Έναρξη προεκλογικής περιόδου εν μέσω οικονομικής αβεβαιότητας

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Τα μεγάλα μέσα ενημέρωσης της Τουρκίας, τα οποία είτε ελέγχονται είτε διατηρούν στενές σχέσεις με την κυβέρνηση του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), επικρίνουν να περάσουν το μήνυμα ότι το κάλυμμα αρκετών τουρκικών επιχειρήσεων προς τον νεανικό πληθυσμό της Τουρκίας για εργοδότηση με ελκυστικούς όρους και ικανοποιητικό μισθό δεν βρίσκεται θετική ανταπόκριση. Σύμφωνα με τους φιλοκυβερνητικούς Τούρκους δημοσιογράφους, το γεγονός ότι μια μερίδα της τουρκικής νεολαίας παρουσιάζει επιλεκτική διάθεση στην αγορά εργασίας είναι μια εξέλιξη που μιλά από μόνη της και αποδεικνύει ότι η τουρκική οικονομία επιστρέφει σταδιακά σε τροχιά ομαλότητας.

Το παραπάνω προπαγανδιστικό μήνυμα των φιλοκυβερνητικών μέσων ενημέρωσης δεν πείθει τους Τούρκους και ξένους αναλυτές. Οι οικονομολόγοι, που προσεγγίζουν με επιφυλακτικότητα τα μηνύματα της κυβέρνησης Ερντογάν για την τουρκική οικονομία, υπενθυμίζουν ότι την παρούσα στιγμή ο πληθωρισμός τείνει να ξεπεράσει το φράγμα του 20%. Την ίδια στιγμή, παρά το γεγονός ότι το Ίδρυμα Στατιστικής της Τουρκίας παρουσιάζει το επίσημο ποσοστό ανεργίας στο 12,4%, τα πραγματικά δεδομένα στην τουρκική οικονομία είναι άκρως αποκαρδιωτικά. Οι πληροφορίες που φτάνουν στα επιτελεία των κομμάτων των αντιπολιτευόμενων από ολόκληρη την Τουρκία δείχνουν ότι το πραγματικό ποσοστό ανεργίας είναι πολύ μεγαλύτερο. Σε ορισμένες επαρχίες σχεδόν ένας στους δυο νέους Τούρκους πολίτες παραμένει δίχως εισόδημα.

Στα επικριτικά σχόλια και στις προειδοποιήσεις της αντιπολίτευσης και των

αναλυτών, η κυβέρνηση Ερντογάν «απαντά» κάνοντας αναφορά στο νέο «καταναλωτικό όργιο» που παρατηρείται τους τελευταίους μήνες, κυρίως μετά την άρση των απαγορεύσεων για την πανδημία, σε ολόκληρη την Τουρκία. Την περίοδο του καλοκαιριού η τουρκική οικονομία παρουσιάζει εντυπωσιακούς ρυθμούς ανάπτυξης. Τον Ιούνιο λ.χ. οι πωλήσεις κατοικιών στην Τουρκία αυξήθηκαν κατά περίπου 75.000 από τον προηγούμενο μήνα, φθάνοντας τις 135.000, σύμφωνα πάντα με τα επίσημα στοιχεία της τουρκικής κυβέρνησης. Περίπου το 20% των πωλήσεων πραγματοποιήθηκαν με ενυπόθηκα δάνεια, με το μεγαλύτερο μέρος

Υψηλό παραμένει το ποσοστό ανεργίας στην Τουρκία. Σε ορισμένες επαρχίες σχεδόν ένας στους δυο νέους Τούρκους πολίτες παραμένει δίχως εισόδημα.

των αγοραστών να χρησιμοποιούν τα δικά τους οικονομικά κονδύλια. Την ίδια στιγμή, το πρώτο εξάμηνο του έτους οι πωλήσεις αυτοκινήτων ανήλθαν σε περισσότερες από 310.000. Πρόκειται για μια αύξηση της τάξης του 52,4% σε σχέση με την ίδια περίοδο το 2020. Οι πωλήσεις ελαφρών επαγγελματικών οχημάτων αυξήθηκαν, επίσης, κατά 67% σε 85.000 την ίδια περίοδο. Όλα αυτά συνέβησαν σε μια περίοδο που οι ξένοι τουρίστες επέστρεψαν στην Τουρκία και η τουρκική τουριστική βιομηχανία ξεκίνησε να παρουσιάζει εκ νέου εντυπωσιακούς αριθμούς. Οι Τούρκοι πολιτικοί αναλυτές θεωρούν ότι οι παραπάνω

εξελίξεις παρέχουν στην κυβέρνηση Ερντογάν την δυνατότητα να ξεκινήσει την προεκλογική περίοδο από θέση ισχύος. Ύστερα από περίπου δυο χρόνια πανδημίας και διαιωνιζόμενη περίοδο οικονομικής αστάθειας, η κυβέρνηση Ερντογάν έχει την δυνατότητα να εντυπωσιάσει την συντηρητική και εθνικιστική εκλογική βάση της κυβερνητικής συμμαχίας με εντυπωσιακά οικονομικά δεδομένα. Σε κάθε περίπτωση η κυβέρνηση Ερντογάν είναι σε θέση να εκπέμψει το μήνυμα ότι «οι τροχοί της τουρκικής οικονομίας αρχίζουν να γυρίζουν και πάλι».

Υπό κανονικές συνθήκες στην Τουρκία οι προεδρικές και βουλευτικές εκλογές είναι προγραμματισμένες για τον Ιούνιο του 2023. Ωστόσο, στην Άγκυρα το τελευταίο διάστημα πολιτικοί και δημοσιογραφικοί κύκλοι δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο των πρόωγων εκλογών εντός του 2022. Και αυτό διότι, σύμφωνα με ορισμένες εταιρείες δημοσκοπήσεων, η αισθητή πτώση των ποσοστών των κομμάτων που υποστηρίζουν την κυβέρνηση Ερντογάν δεν αφήνει πολλά περιθώρια ελιγμών για τον ισχυρό πολιτικό άνδρα της Τουρκίας. Δημοσκοπήσεις του αντιπολιτευόμενου τύπου της Τουρκίας, θέλουν το ποσοστό του ΑΚΡ να έχει «αγκυροβολήσει» το τελευταίο διάστημα στο 30-32%. Την ίδια στιγμή, το ποσοστό του Κόμματος Εθνικιστικής Δράσης (ΚΕΔ) βρίσκεται στο 7-8%. Σύμφωνα με τους Τούρκους αναλυτές σε περίπτωση που συνεχιστεί η κατρακύλα των ποσοστών των συγκυβερνώντων κομμάτων το εγχείρημα της επανεκλογής του Ερντογάν θα καταστεί ιδιαίτερα δύσκολο. Ο ίδιος ο Πρόεδρος της Τουρκίας, λαμβάνοντας υπόψη του την σοβαρότητα της όλης κατάστασης, ανέλαβε ήδη κάποιες πρωτοβουλίες με φόντο την κάλυψη. Ο Ερντογάν ανακοίνωσε την εντατικοποίηση

Το κλίμα αβεβαιότητας στην τουρκική οικονομία διαιωνίζεται και οι χειρισμοί της κυβέρνησης Ερντογάν στο οικονομικό πεδίο εξακολουθούν να βρίσκονται σε αντίθεση με τους κανόνες της φιλελεύθερης οικονομίας. Στη φωτογραφία σπίτι σε συνοικία της Κωνσταντινούπολης κατεδαφίζεται για να δώσει τη θέση του σε μύργο.

των εργασιών της κυβερνητικής συμμαχίας για δημιουργία νέου πολιτεύματος. Στο τέλος αυτής της προσπάθειας η Τουρκία θα οδηγηθεί στις κάλπες για δημοψήφισμα για το νέο πολιτεύμα και τις προγραμματισμένες προεδρικές και βουλευτικές εκλογές. Η ανακοίνωση και προβολή του νέου συντάγματος αναμένεται εντός του επόμενου έτους.

Ανψυχούν οι οικονομολόγοι

Πολιτικοί αναλυτές και οικονομολόγοι προσεγγίζουν με επιφυλακτικότητα το σχέδιο της κυβέρνησης Ερντογάν για το νέο πολιτεύμα της χώρας και το νέο «καταναλωτικό όργιο» στην τουρκική αγορά, πάνω στο οποίο η κυβερνητική συμμαχία αναμένεται να οικοδομήσει το προεκλογικό κοινωνικοοικονομικό αφήγημα της. Σύμφωνα με τους Τούρκους οικονομολόγους, το γεγονός ότι μια μικρή μερίδα της τουρκικής κοινωνίας, περίπου το 10%, επιλέγει το τελευταίο διάστημα να επενδύσει το κεφάλαιο της στον τομέα των οικοδομών και σε είδη πολυτελείας δεν πρέπει να μας οδηγήσει σε λανθασμένα συμπεράσματα. Το κλίμα αβεβαιότητας στην τουρκική οικονομία διαιωνίζεται και οι χειρισμοί

της κυβέρνησης Ερντογάν στο οικονομικό πεδίο εξακολουθούν να βρίσκονται σε αντίθεση με τους κανόνες της φιλελεύθερης οικονομίας.

«Η καταπολέμηση του πληθωρισμού απαιτεί νομισματική λιτότητα», επισημαίνει ο Τούρκος οικονομολόγος Μουσταφά Σονμέζ, ο οποίος προσθέτει τα εξής: «Με άλλα λόγια, το οικονομικό επιτελείο της Τουρκίας θα πρέπει να αποθαρρύνει την κατανάλωση και να ενθαρρύνει την αποταμίευση, και η κεντρική τράπεζα πρέπει να αυξήσει το τρέχον επιτόκιο του 19% για να καταστήσει την τουρκική λίρα πιο ελκυστική τόσο για τους ξενώριους καταθέτες όσο και για τους ξένους επενδυτές εν όψει του αυξανόμενου πληθωρισμού. Ο περιορισμός της χρήσης των πιστωτικών οδών θα ήταν ένα άλλο αναπόφευκτο μέτρο για τον περιορισμό της όρεξης για εγχώρια καταναλώση».

Σύμφωνα με τον Σονμέζ, την παρούσα στιγμή η κυβέρνηση Ερντογάν παραγνωρίζει την παραπάνω συνταγή οικονομικής λιτότητας, την οποία προτείνουν οι ξένοι οικονομολόγοι σε αναπτυσσόμενες οικονομίες που αντιμετωπίζουν προκλήσεις παρόμοιες με αυτές της Τουρκίας. Επι-

πλέον, στην πράξη η αυτονομία της Κεντρικής Τράπεζας της Τουρκίας έχει καταρτηθεί εδώ και καιρό, με αποτέλεσμα την παρούσα στιγμή στην Άγκυρα να μην υφίσταται ένας ανεξάρτητος οικονομικός φορέας που είναι σε θέση να λάβει «ψυχραιμες» αποφάσεις για το μέλλον της τουρκικής οικονομίας.

Η έναρξη της προεκλογικής περιόδου στην Τουρκία, σε συνδυασμό με τις ανορθολογικές, λαϊκιστικές επιλογές και πρακτικές της κυβέρνησης Ερντογάν, θα μπορούσαν το επόμενο διάστημα να οδηγήσουν τον πληθωρισμό σε επίπεδα-ρεκόρ και την τουρκική λίρα σε νέα κατρακύλα. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι την στιγμή που γραφόταν το συγκεκριμένο ρεπορτάζ, οι αντοχές της τουρκικής λίρας έναντι των ξένων νομισμάτων είχαν τεθεί σε μια νέα δοκιμασία, με το αμερικανικό δολάριο, από το οποίο εξαρτώνται αρκετοί τομείς της τουρκικής οικονομίας, να σπάει για μια ακόμη φορά το φράγμα των 8,5 μονάδων. Υπενθυμίζεται ότι στις απαρχές της νέας κρίσης στην τουρκική οικονομία, προς τα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας, στην τουρκική αγορά το αμερικανικό δολάριο βρισκόταν στην μπάντα των 4-5 μονάδων.

RCB Bank Ltd. Κινητή Επικοινωνία: Αριθμός εγγραφής: 72376.
Εγγεγραμμένη Εδρα: Αμμότοπος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Βάζουμε πλῶρη για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

800 00 722

www.rcbcy.com

Οι μεγάλες αυξήσεις τιμών μπλοκάρουν τα εργοτάξια

Ανοδος από 15% έως και 75% στο κόστος υλικών κατασκευής

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

«**Εμφοραγή**» στα περισσότερα δημόσια έργα που εκτελούνται στη χώρα αυτή την περίοδο έχει δημιουργήσει η σημαντική αύξηση των τιμών των υλικών κατασκευής, ωθώντας τους αναδόχους σε «πάγωμα» των εργασιών σε πλείαδα εργοταξίων, έως ότου βρεθεί λύση. Ταυτόχρονα γεννάνται και ζητήματα για διαγωντι-

Η άνοδος του κόστους εκτέλεσης πολλών έργων έχει «πετάξει από το παράθυρο» τους προϋπολογισμούς και τις προσφορές που έχουν δοθεί.

σμούς που βρίσκονται σε εξέλιξη, καθώς είναι εξαιρετικά δύσκολη η υποβολή προσφορών, με δεδομένο ότι οι τιμές των υλικών έχουν αυξηθεί έως και 75% σε ορισμένες περιπτώσεις, χωρίς να έχουν αναθεωρηθεί οι αρχικοί προϋπολογισμοί των έργων.

Όπως σημειώνουν στελέχη της αγοράς, η διατάραξη της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας έχει επιδράσει και στις τιμές μιας σειράς υλικών, προκαλώντας αυξήσεις που κυμαίνονται από 15% μέχρι και 75% σε πολλές περιπτώσεις, ενώ επιπλέον επιβάρυνση προκαλεί και η αύξηση των

τιμών του πετρελαίου που είναι καθοριστικός παράγοντας όχι μόνο στο κόστος χρήσης των μηχανημάτων αλλά και σε υλικά, όπως τα ασφαλτικά προϊόντα και οι πλαστικοί σωλήνες. Μεγάλες αυξήσεις, τουλάχιστον κατά 50%, έχει καταγράψει και ο σίδηρος. Πρόκειται για ένα πρόβλημα που έθιξαν πρόσφατα και στελέχη του ομίλου ΤΙΤΑΝ, απευθυνόμενα σε αναλυτές, με αφορμή τα αποτελέσματα εξαμήνου της ελληνικής βιομηχανίας τοιμέντου και δομικών υλικών. Όπως τόνισαν, πολλά έργα, μικρά ή και μεγαλύτερα, τόσο δημόσια όσο και ιδιωτικά, έχουν «κολλήσει» λόγω της κατακόρυφης αύξησης του κόστους του χάλυβα και άλλων υλικών, με αποτέλεσμα οι κατασκευαστές να προχωρούν σε αναδιαπραγματεύσεις με τους προμηθευτές τους. Αλλωστε, το περιθώριο ανάμεσα σε ένα κερδοφόρο και ένα ζημιόγιο έργο είναι ιδιαίτερα στενό, με αποτέλεσμα να απειλείται η ομαλή εκτέλεση πληθώρας συμβάσεων, που έχουν υπογραφεί τους τελευταίους μήνες.

Η μεγάλη αύξηση του κόστους εκτέλεσης πολλών έργων έχει ουσιαστικά «πετάξει από το παράθυρο» τους προϋπολογισμούς και τις προσφορές που έχουν δοθεί για την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων, καθώς δεν έχουν γίνει προβλέψεις για τόσο σημαντικές διακυμάνσεις. Ταυτόχρονα δεν επιτρέπει η εκ των υστέρων αναθεώρησή τους, τη στιγμή που μια τέτοια κίνηση κρινεται από ορισμένους φορείς του κλάδου ως δυνατική προβληματική, καθώς ουσιαστικά θα διαφροποιήσει τους όρους του διαγωνισμού,

Επιπλέον επιβάρυνση στα κατασκευαστικά έργα προκαλεί και η αύξηση των τιμών του πετρελαίου, που είναι καθοριστικός παράγοντας όχι μόνο στο κόστος χρήσης των μηχανημάτων αλλά και σε υλικά, όπως τα ασφαλτικά προϊόντα και οι πλαστικοί σωλήνες. Μεγάλες αυξήσεις, τουλάχιστον κατά 50%, έχει καταγράψει και ο σίδηρος.

ανοίγοντας τον δρόμο στους υπόλοιπους μειοδότες ενός διαγωνισμού να προσφύγουν στη Δικαιοσύνη.

Το πρόβλημα είναι μεγαλύτερο σε δημόσια έργα, είτε του υπουργείου Υποδομών είτε των δήμων και των περιφερειών. Αντιθέτως, σε έργα ΣΔΙΤ και έργα παραχώρησης υπάρχουν σχετικές προβλέψεις, με αποτέλεσμα να είναι ευκολότερη η διαχείριση του σημερινού προβλήματος. Παράλληλα, οι μεγαλύτερες εταιρείες έχουν τη δυνατότητα, έστω και αν υφίστανται και συνεπείς οικονομική πίεση, να διαχειριστούν την κατάσταση, δεδομένων και των οικονομικών κλίμακας. Στον αντίποδα, οι μικρότερες εταιρείες αντιμε-

τωπίζουν πρόβλημα βιωσιμότητας, καθώς το ζήτημα αυτό έρχεται σε συνέχεια μιας από τις πιο δύσκολες περιόδους για τον κλάδο, ως αποτέλεσμα της ένδειας έργων και των υπερβολικών εκπτώσεων.

Το ζήτημα έχουν αναδείξει οι εργοληπτικοί φορείς ήδη από τις αρχές του έτους, καταθέτοντας μάλιστα και πρόταση νομοθετικής παρέμβασης από το τέλος Απριλίου για τη θεσμοθέτηση αναθεωρήσεων στις τιμές, ώστε να μπορέσουν να προχωρήσουν τα έργα με αλλαγές στους προϋπολογισμούς, ενσωματώνοντας τις αυξήσεις των υλικών. Ωστόσο, μέχρι σήμερα δεν έχει υπάρξει κάποια σχετική αντίδραση από τους αρμόδιους

κυβερνητικούς παράγοντες. Εκτός από την παραπάνω πρωτοβουλία των θεσμικών εκπροσώπων του κλάδου, έχουν γίνει και εισηγήσεις προς την κυβέρνηση να προχωρήσει σε μια συνολική αναθεώρηση του τιμοκαταλόγου των υλικών, ο οποίος δεν έχει ανανεωθεί από το 2015. Με αυτόν τον τρόπο θα διασφαλιστεί ότι τουλάχιστον τα έργα που θα προκηρυχθούν στο άμεσο μέλλον θα είναι τιμολογημένα σωστά.

Σημειωτέον ότι το πρόβλημα των ανατιμήσεων των υλικών κατασκευής δεν είναι ελληνικό, αλλά παγκόσμιο. Έχει επισημανθεί σε διεθνές επίπεδο και μάλιστα προκαλεί σοβαρά προβλήματα στο

σύνολο του κλάδου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η αγορά ράβδων οπλισμού, όπου οι τιμές τους αυξήθηκαν κατά 110% στην Ιταλία μέσα σε διάστημα τεσσάρων μηνών. Σύμφωνα με θεσμικούς φορείς του κλάδου, εκτός από τις ανατιμήσεις παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις στην παραλαβή των υλικών. Συχνά οι προμηθευτές είναι απρόθυμοι να συμφωνήσουν σε μια συγκεκριμένη προθεσμία παράδοσης των υλικών, λόγω των συνεχώς μεταβαλλόμενων συνθηκών της αγοράς, που με τη σειρά τους οδηγούν σε αδυναμία καθορισμού όχι μόνο της ημερομηνίας παράδοσης αλλά και της τιμής των υλικών.

Οι μεγάλοι κερδισμένοι από το ράλι στα μέταλλα

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Δροστική βελτίωση στα οικονομικά αποτελέσματα των μεγάλων Ελλήνων παραγωγών βιομηχανικών μετάλλων και επεξεργασμένων προϊόντων τους διαμορφώνει το διεθνές περιβάλλον, που χαρακτηρίζεται από μειωμένη προσφορά παγκοσμίως και αυξημένη ζήτηση.

Σε αυτό το περιβάλλον ο απόλυτα καθετοποιημένος βραχίονας μεταλλουργίας της Mytilineos απολαμβάνει ιστορικά υψηλά περιθώρια κέρδους στο αλουμίνιο, ωφελούμενος περαιτέρω και από τα περιβαλλοντικά φιλικά χαρακτηριστικά της ενέργειας που χρησιμοποιεί στην παραγωγή. Σημαντική ενίσχυση αναμένεται να παρουσιάσουν και τα αποτελέσματα του βραχίονα της χαλυβουργίας της Viohalco του ομίλου Στασινόπουλου, με το συγκρότημα Σιδενόρ / Sovel να εκτιμάται από την αγορά πως σημειώνει πλέον εύρωστη κερδοφορία μετά τις προηγούμενες ζημιολύσεις χρήσεις. Ομοίως βελτιωμένες είναι, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, και οι επιδόσεις της «Χαλυβουργίας Ελλάδος» του ομίλου Ν. Μάνεση.

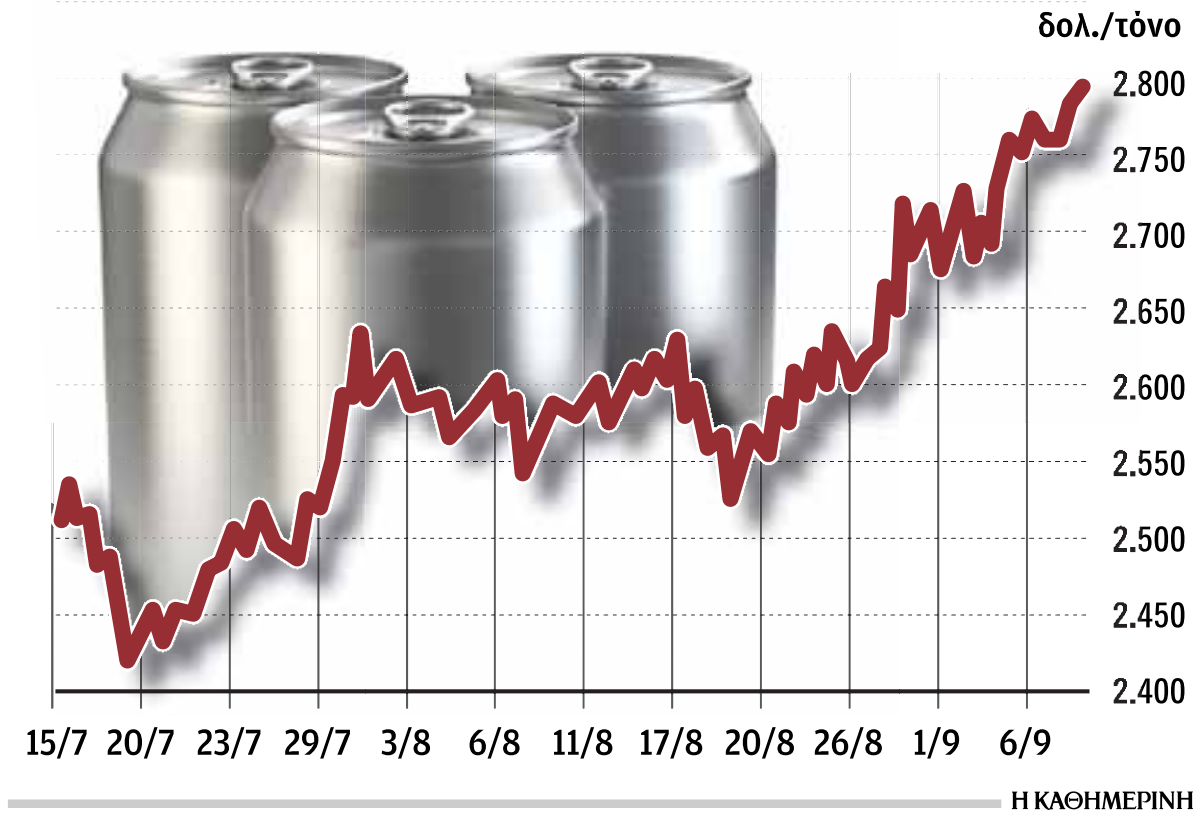
• Χάλυβας. Η μεγάλη άνοδος των τιμών του χάλυβα διεθνώς έχει και σε αυτή την περίπτωση βελτιώσει τα περιθώρια κέρδους. Τον Μάρτιο του 2020, πριν από την πανδημία, οι τιμές του χάλυβα διαπραγματεύονταν μεταξύ 500 και 800 δολαρίων ο τόνος και τώρα διαπραγματεύεται

Η εκτόξευση της ζήτησης και των τιμών σε αλουμίνιο, χάλυβα και χαλκό ισχυροποιεί Mytilineos, Viohalco και Ν. Μάνεση.

στα 1.800 δολάρια. Πολλοί που εμπλέκονται στην αγορά δεν βλέπουν μείωση της τιμής τουλάχιστον μέχρι το 2022. Κατά τους πρώτους μήνες της πανδημίας, πολλά χαλυβουργεία έκλειψαν την παραγωγή με την υπόθεση ότι ο κόσμος οδεύει προς μια βαθιά ύφεση. Ωστόσο, η μείωση της ζήτησης σιδηρομεταλλεύματος και χάλυβα δεν κράτησε πολύ. Αρκετά νωρίς στην πανδημία υπήρξε αλλαγή στα πρότυπα κατανάλωσης, και οι άνθρωποι αντί να πηγαίνουν διακοπές ή να πληρώνουν για εμπειρίες αγοράζαν προϊόντα έντασης χάλυβα, όπως καινούργια αυτοκίνητα, οικιακές συσκευές κ.ο.κ. Αυτό προκάλεσε πολύ μεγαλύτερη ζήτηση από την αναμενόμενη στη βιομηχανία χάλυβα. Σε ενδιαφέρον με μια πολύ περιορισμένη προσφορά λόγω του κλεισίματος πολλών χαλυβουργιών, οδήγησε στην εκτίναξη της τιμής του.

Ωστόσο η εγκώρια αγορά χάλυβα που αφορά τον παραγόμενο από τις ελληνικές χαλυβουργίες μπρετοσίδηρο δεν χαρακτηρίζεται ακόμα από ιδιαίτερα ενισχυμένη ζήτηση, λόγω της καθυστέρησης στην έναρξη μεγάλων δημοσίων και ιδιωτικών έργων, ενώ παράλληλα η δυνατότητα εξαγωγών υπονομεύεται έως ένα βαθμό από το ιδιαίτερα αυξημένο μεταφορικό κόστος. Επιπλέον, ο ανταγωνισμός μεταξύ των δύο ελληνικών χαλυβουργιών διατηρεί σχετικά συγκριτιζόμενες τις τελικές τιμές του προϊόντος. Αξίζει να σημειωθεί πως και η τιμή της πρώτης ύλης για την παραγωγή του χάλυβα, το scrap, δηλαδή τα παλιοσίδηρα, έχει αυξηθεί στα επίπεδα των 450 δολαρίων ο τόνος (που περιλαμβάνει και φύρα), ενώ οι εγκώριες τιμές του τελικού προϊόντος κινούνται κοντά στα 750 ευρώ ο τόνος. Όμως,

Η πορεία της τιμής αλουμινίου

ένα σημαντικό μέρος του περιθωρίου διαβρώνεται από τις ιδιαίτερα αυξημένες τιμές ενέργειας, εξηγούν οι ειδικοί. Ήδη, πάντως, οι εξαγωγές προς τις χώρες της Βαλκανικής και όχι μόνο έχουν ενισχυθεί σημαντικά και για τις δύο ελληνικές χαλυβουργίες.

• Αλουμίνιο. Εκεί που είναι ιδιαίτερα ορατή η χρυσή στιγμή του «σούπερ κύκλου» στα εμπορεύματα, είναι στο αλουμίνιο της Mytilineos. Με τις διεθνείς τιμές να έχουν φτάσει στις 2.700 δολάρια ο τόνος από 2.000 τον Ιανουάριο του 2020, η «Αλουμινίων της Ελλάδος» βρίσκεται σε προνομακία θέση: όντας καθετοποιημένη, λειτουργώντας σε περιβάλλον Ευρωζώνης και έχοντας «κλειδώσει» το κόστος ενέργειας (με ένα μεγάλο μέρος της, δε, να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές), προσδίδοντας περαιτέρω ανταγωνιστικά χαρακτηριστικά στο τελικό προϊόν (πολλοί αγοραστές είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν παραπάνω για αλουμίνιο που έχει «πράσινο» προφίλ παραγωγής καθώς το ενσωματώνουν στους δικούς τους δείκτες ESG), απολαμβάνει εξαιρετικά υψηλά premium για τις μηγιέτες αλουμινίου που παράγει. Οι μιγιέτες είναι το προϊόν που έχει το μεγαλύτερο περιθώριο σε σχέση με άλλα τελικά προϊόντα αλουμινίου και πωλείται έως και 1.200 δολάρια ο τόνος ακριβότερα από τη διεθνή χρηματιστηριακή τιμή.

Τι συμβαίνει όμως και «τρέχουν» έτσι οι τιμές του αλουμινίου; Κατ' αρχάς η ενεργειακή μετάβαση φέρνει σε πρώτο πλάνο το αλουμίνιο που είναι ένα μέταλλο με σημαντικό ρόλο στην απανθρακοποίηση αφού –αν και παραγωγή του απαιτεί μεγάλες ποσότητες ενέργειας– είναι επίσης πολύ ελαφρύ και πλήρως ανακυκλώσιμο και

χρησιμοποιείται ευρέως, όπως για παράδειγμα στην κατασκευή ηλεκτρικών αυτοκινήτων και φωτοβολταϊκών. Επιπλέον, οι κλιμακούμενες διεθνώς πληθωριστικές πιέσεις οδηγούν επενδυτικά κεφάλαια σε τοποθετήσεις σε μέταλλα και άλλα εμπορεύματα που παραδοσιακά αντιμετωπίζονται ως τρόπος προστασίας της αξίας των κεφαλαίων έναντι του πληθωρισμού. Η ζήτηση για τα βασικά μέταλλα και το αλουμίνιο ενισχύεται και από τα μέτρα τόνωσης των οικονομικών λόγω της πανδημίας σε συνδυασμό με τη χαλαρή νομισματική πολιτική. Χαρακτηριστικό του κλίματος είναι ότι η Goldman Sachs προβλέπει πως οι τιμές του αλουμινίου θα φτάσουν το 2023 στις 3.000 δολάρια.

• Χαλκός. Δεν είναι όμως μόνο ο χάλυβας και το αλουμίνιο τα μόνα μέταλλα των οποίων οι τιμές έχουν αυξηθεί. Σε υψηλότερα επίπεδα από το πρόσφατο παρελθόν κινούνται και οι τιμές του χαλκού. Ωστόσο το όφελος για τη Χαλκόρ του ομίλου Στασινόπουλου αν και σαφές περιορίζεται από το γεγονός ότι παραδοσιακά το συγκρότημα αγοράζει συμβόλαια αντιστάθμισης κινδύνου (hedging) προκειμένου να προστατευθεί από μεγάλες μειώσεις των τιμών. Έτσι, όμως, περιορίζεται και το όφελος από τις ανόδους. Ακόμα και έτσι όμως, η διεθνής και εγκώρια ζήτηση και η περιορισμένη προσφορά βελτιώνουν τις συνθήκες λειτουργίας της Χαλκόρ, εξηγούν οι αναλυτές. Το ίδιο συμβαίνει και για την ΕΛΒΑΛ που ευνοείται όμως από την πολύ μεγάλη ζήτηση για τα προϊόντα της, τα φύλλα αλουμινίου, που χρησιμοποιούνται από την αυτοκινητοβιομηχανία και τα φωτοβολταϊκά έως την κατασκευή πλοίων και αεροπλάνων.

Οι ανατιμήσεις στις πρώτες ύλες πιέζουν τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Ισχυρές πιέσεις δέχονται επιχειρήσεις και βιομηχανίες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της ένδυσης και της υπόδησης από τις ανατιμήσεις στις εισαγόμενες πρώτες ύλες, τις υψηλές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και από την εκρηκτική αύξηση του μεταφορικού κόστους από τρίτες χώρες όπως η Κίνα και η Ινδία. Την ίδια στιγμή, παράγοντες της αγοράς διακρίνουν ευκαιρίες για την ενίσχυση ή και αναγέννηση βιομηχανιών, όπως αυτή της ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας, οι οποίες τα τελευταία χρόνια απόλεσαν τη δυναμική και τη λάμψη που είχαν πριν από κάποιες δεκαετίες. «Δυστυχώς, αναμένουμε αυξήσεις στις τιμές ηλεκτρικού ρεύματος, οι οποίες μπορεί να αγγίξουν το 100% σε σχέση με πέρυσι. Ως βιομηχανία, δουλεύουμε 24 ώρες το 24ωρο, πράγμα που σημαίνει ότι καταναλώνουμε μεγάλη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας. Σε περίπτωση λοιπόν που διατηρηθούν οι τιμές σε τόσο υψηλά επίπεδα για μεγάλο χρονικό διάστημα, είναι πολύ πιθανόν η αύξηση αυτή να περάσει στο τελικό προϊόν –δηλαδή το βαμβακερό νήμα– που πουλάμε στον πελάτη μας.

Επίσης, είμαστε επιφυλακτικοί και για την επίπτωση που θα μπορούσε να έχει η αύξηση αυτή στα οικονομικά αποτελέσματα του 2022», επισημάνει στην «Κ» ο Βασίλης Πολύχρονος, πρόεδρος της Κλωστοϋφαντουργίας Ναυπάκτου, εισηγμένος εταιρείας στο Χρηματιστήριο Αθηνών, που παράγει ημερησίως περίπου 7,5 τόνους νήματος. Η εταιρεία, που χρησιμοποιεί ως πρώτη ύλη ελληνικό βαμβάκι, υλοποιεί ήδη επενδυτικό σχέδιο συνολικού ύψους 5,7 εκατ. ευρώ για τη δημιουργία νέας μονάδας με στόχο να αυξήσει την παραγωγική της δυναμική κατά 35%. Παρά την αβεβαιότητα, ο κ. Πολύχρονος διαβλέπει σημαντικές ευκαιρίες για την ανάπτυξη του κλάδου λόγω της αύξησης του μεταφορικού κόστους (κοντέινερ) από τρίτες χώρες.

Σύμφωνα με τον ίδιο, κάτι τέτοιο μπορεί να στρέψει πολλές επιχειρήσεις του κλάδου που εισήγαγαν

νήματα από την Κίνα σε ελληνικές βιομηχανίες. «Ήδη υπάρχει ενδιαφέρον από εταιρείες επεξεργασίας υφάσματος της Ευρώπης καθώς και από μερικές στην Ελλάδα για το προϊόν μας. Η κρίση που υπάρχει στις μεταφορές παγκοσμίως, αποτελεί ευκαιρία να επαναλειτούργησουν βιομηχανίες και κλωστοϋφαντουργίες που κάποτε είχαν πολύ καλούς τζίρους». Σημειώνεται πως το μεταφορικό κόστος έχει σημειώσει άνοδο 8 με 12 φορές πάνω το τελευταίο διάστημα ενώ, όσον αφορά την τιμή του νήματος, στελέχη του

Η μεγάλη αύξηση του μεταφορικού κόστους αποτελεί ευκαιρία για να επαναλειτούργησουν βιομηχανίες.

κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης επισημαίνουν πως έχει ήδη σημειωθεί αύξηση 30%-35% σε σύγκριση με την περίοδο πριν από την πανδημία, όταν διαδίδει οι οικονομίες ήταν κλειστές και η ζήτηση υποτονική.

Από την πλευρά του, ο Ρότζερ Βρεχόπουλος, πρόεδρος του ΕΛΣΕΒ-ΒΥΕ (Ελληνικός Σύνδεσμος Βιομηχανών Βιοτεχνών και Εξαγωγέων Υποδημάτων), τονίζει πως «πάντα σε μία κρίση υπάρχει ευκαιρία». Εξαιτίας της αύξησης του μεταφορικού κόστους από τρίτες χώρες, οι ελληνικές επιχειρήσεις υποδημάτων μπορούν να ενισχύσουν την παραγωγή τους ώστε να προσφέρουν ένα ποιοτικό προϊόν και να παραδώσουν μικρότερο όγκο παραγγελιών σε διάστημα συντομότερο σε σχέση με χώρες όπως η Κίνα. Όσον αφορά την ένδυση, παράγοντες της αγοράς μιλούν για αυξήσεις σε όλες τις πρώτες ύλες: βαμβάκι, πολυεστέρας, όλες οι συνθέσεις πρώτων υλών για την παραγωγή νημάτων, καθώς και τα χημικά που χρησιμοποιούνται στα βαφεία. Το ράλι τιμών στα διεθνή εμπορεύματα επιβεβαιώνει και η άνοδος της χρηματιστηριακής τιμής του βαμβακιού, που αυξήθηκε σχεδόν 50% μέσα σε ένα έτος.

Ισχυρές πιέσεις στη βιομηχανία από τις αυξήσεις των πρώτων υλών

Αδύνατη η απορρόφηση όλου του μέρους των ανατιμήσεων

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Πριν από μερικές ημέρες ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Νίκαιας στη Λάρισα πούλησε 1.000 τόνους σκληρού σιταριού –του σιταριού που χρησιμοποιείται στην παραγωγή ζυμαρικών– στους Μύλους Κεπενού προς 53,6 λεπτά ανά κιλό. Πρόκειται για τιμή-ρεκόρ τόσο αυτή, όσο και τα 52 λεπτά/κιλό που θα καταλήξουν στην τσέπη των παραγωγών. Πέρυσι ο ίδιος συνεταιρισμός είχε πουλήσει την ίδια περίοδο σκληρό σιτάρι προς 24 λεπτά/κιλό.

Ο υπερδιπλασιασμός της τιμής του σκληρού σιταριού μέσα σε ένα χρόνο δυστυχώς δεν αφορά μόνο τους παραγωγούς της Λάρισας και τους Μύλους

Από τις αρχές του χρόνου έχουν ανακοινωθεί από τους προμηθευτές προς τους λιανεμπόρους ανατιμήσεις σε 15 κατηγορίες βασικών προϊόντων.

Κεπενού. Πρόκειται για παγκόσμιο φαινόμενο με κύρια αιτία τους καταστροφικούς καύσωνες που έπληξαν φέτος τον... Καναδά!

Ο Καναδάς αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους παραγωγούς παγκοσμίως στο σκληρό σιτάρι και από εκεί προμηθεύεται κυρίως πρώτη ύλη για να καλύψει τις ανάγκες της βιομηχανίας ζυμαρικών η Ιταλία, η κατεξοχήν χώρα παραγωγής του δημοφιλούς τροφίμου. Φέτος η παραγωγή του Καναδά αντί για 6 εκατομμύρια τόνους που είναι συνήθως υπολογίζεται σε 3,5 εκατομμύρια

τόνους, ενώ στη χαμηλή προσφορά έρχεται να προστεθεί και το υψηλό μεταφορικό κόστος. «Οι παραπάνω παράγοντες καθιστούν απαγορευτική την εισαγωγή στην Ευρώπη σκληρού σιταριού από τον Καναδά. Έτσι, οι Ιταλοί αναζητούν άλλους προμηθευτές, μεταξύ αυτών και στην Ελλάδα. Λόγω της υψηλής ζήτησης, αλλά και λόγω της μειωμένης παραγωγής και στην Ελλάδα, οι τιμές των ελληνικών σιταριών έχουν διπλασιαστεί.

Αφού κάποιος μπορεί να εξάγει 500 ευρώ τον τόνο στην Ιταλία γιατί να το πουλήσει σε χαμηλότερη τιμή στηνγχώρια αγορά;», επισημαίνει, μιλώντας στην «Κ», ανώτατο στέλεχος γνωστής βιομηχανίας ζυμαρικών.

Ενδεχόμενο και ελλείψεις

Με δεδομένη την κατάσταση αυτή, μάλιστα, παράγοντες της αγοράς δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο στα μέσα του φθινοπώρου να παρατηρηθούν ακόμη και ελλείψεις σε σκληρό σιτάρι. Ηδη με βάση τους τιμοκαταλόγους που έχουν ανακοινωθεί από τους προμηθευτές στα σούπερ μάρκετ, στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η «Κ», προκύπτει ανατίμηση της τιμής των ζυμαρικών σε δύο φάσεις, αρχικά 4% και εν συνεχεία 9%.

Από το παραπάνω παράδειγμα προκύπτει αν μη τι άλλο ότι μέρος της αύξησης του κόστους εισροών έχει απορροφηθεί από τη βιομηχανία, ενώ σε σχετικές κινήσεις προβαίνουν και οι λιανέμποροι.

«Το λιανεμπόριο έχει απορροφήσει μεγάλο ποσοστό των ανατιμήσεων μέχρι στιγμής, αφενός με την αποθεματοποίηση σε τιμή πριν από την ανατίμηση και αφετέρου με αναβολή της ημερομηνίας έναρξης αυτών, μέσω της διαπραγματεύσεως με τους προμηθευτές.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Βέβαια αυτό δεν μπορεί να διαρκέσει για πάντα και αναμένεται μέχρι το τέλος του χρόνου μεγάλο μέρος αυτών να περάσει και στον καταναλωτή», εξηγεί στην «Κ» επικεφαλής κορυφαίας αλυσίδας σούπερ μάρκετ με πανελλαδικό δίκτυο. Η εκτίμηση των παραγόντων του κλάδου είναι ότι οι ανατιμήσεις θα επηρεάσουν σε ετήσια βάση τις τιμές μεσοσταθμικά (στο σύνολο όλων των προϊόντων) κατά 2% με 3%.

Η «λυυπητερή»

Τα ζυμαρικά, που αποτελούν από τα πλέον κύρια είδη διατροφής και αποτελούν βασική λύση και για τα ευάλωτα οικονομικά νοικοκυριά, δεν είναι δυστυχώς το μοναδικό παράδειγμα όπου έχουν γίνει ήδη ή αναμένονται το προσεχές διάστημα ανατιμήσεις. Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, από τις αρχές του χρόνου έως σήμερα έχουν ανακοινωθεί από τους προμηθευτές προς τους λιανεμπόρους ανατιμήσεις σε 15 κατηγορίες βασικών προϊόντων σούπερ μάρκετ, ανατιμήσεις που κυμαίνονται από 1,3% έως 30%.

Η «λυυπητερή» περιλαμβάνει γαλακτοκομικά (ανατιμήσεις 4%-5%), τυριά (αυξήσεις τιμών 5% και έως 15% για τα λευκά τυριά), λάδι (5%), ηλιέλαιο (30%),

όσπρια (5%), αλεύρα (6%), ζάχαρη (5%), καφέ (δύο ανατιμήσεις 3% και 6%).

Το ενεργειακό κόστος

Ενας επιπλέον λόγος που ο κλάδος των σούπερ μάρκετ υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να απορροφήσει μεγαλύτερο μέρος των ανατιμήσεων είναι τα ήδη χαμηλά περιθώρια κέρδους με τα οποία λειτουργεί ο κλάδος (κάτω από 2% το λειτουργικό και κοντά στο 1% το καθαρό περιθώριο κέρδους) – πιέζονται από τη σημαντική αύξηση του ενεργειακού κόστους. Τα καταστήματα σούπερ μάρκετ είναι από τις πλέον ενεργοβόρες επιχειρήσεις του λιανεμπορίου. Σε ετήσια βάση η αύξηση του ενεργειακού και του μεταφορικού κόστους υπολογίζεται ότι επιβαρύνει μια μεγάλη αλυσίδα με πανελλαδικό δίκτυο με επιπλέον 3 εκατ. ευρώ και άνω. Σε αυτό το ποσό δεν περιλαμβάνεται ούτε η έμμεση επίπτωση, δηλαδή το πόσο επιβαρύνει η αύξηση του ενεργειακού και του μεταφορικού κόστους τον προμηθευτή και τελικά τις τιμές των προϊόντων, ούτε το κόστος αναδρομικής αύξησης ΕΤΜΕΑΡ (Ειδικό Τέλος Μείωσης Εκπομπών Αερίων Ρύπων), που εάν τελικά επιβληθεί σημαίνει επιβάρυνση γι' αυτού του μεγέθους την αλυσίδα σούπερ μάρκετ με επιπλέον ένα εκατ. ευρώ.

Οι επιχειρήσεις αναζητούν εναλλακτικούς προμηθευτές

Τόσο η βιομηχανία όσο και το οργανωμένο λιανεμπόριο τροφίμων εκτιμούν ότι όπως έχει η κατάσταση, με τη διεθνή συγκυρία να είναι αυτή που καθορίζει τις εξελίξεις στο κόστος εισροών, τα περιθώρια αντίδρασης των ιδίων αλλά και της κυβέρνησης είναι περιορισμένα. Ακόμη και η μείωση έμμεσας φορολογίας, ειδικών φόρων κατανάλωσης και ΦΠΑ, σε μεγάλες κατηγορίες προϊόντων όπως είναι τα βασικά είδη διατροφής, δεν φαίνεται ορατή στο άμεσο μέλλον. Το ζήτημα τίθεται κατά καιρούς από τους εκπροσώπους του κλάδου, όπως το συμπέρασμα που έχουν αποκομίσει από τα αρμόδια κυβερνητικά στελέχη με τα οποία συνομιλούν τις τελευταίες ημέρες είναι ότι τώρα δεν υπάρχουν δημοσιονομικά περιθώρια για να γίνει κάτι τέτοιο. Η πλέον πρόσφατη παρέμβαση για το ζήτημα αυτό ήταν μέσα στην εβδομάδα του Ινστιτούτου Ερευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ), το οποίο επεσήμανε αφενός ότι η Ελλάδα έχει τον έκτο υψηλότερο ΦΠΑ στα τρόφιμα στην Ε.Ε., αφετέρου ότι πολλές χώρες εφαρμό-

ζουν πολύ χαμηλό ή ακόμη και μηδενικό συντελεστή ΦΠΑ σε βασικά είδη διατροφής. Η αναζήτηση εναλλακτικών προμηθευτών πρώτων υλών είναι μια λύση για την ανόταξη της αύξησης του κόστους λειτουργίας, όμως δεν είναι πάντα εφικτή. Μπορεί να γίνει, για παράδειγμα, στην προμήθεια παιχνιδιών, πλαστικών, τελικών προϊόντων χαμηλού κόστους, με επιχειρήσεις, κυρίως εμπορικές, να βρίσκουν πιο συμφέρουσες τιμές στην Ινδία απ' ό,τι στην Κίνα (σ.σ. εκεί φέρεται να έχει στραφεί περισσότερο η Jumbo, καθώς έτσι κι αλλιώς προμηθευόταν από την Ινδία αρκετά προϊόντα). Ωστόσο κι εκεί επιβάλλονται συνεχώς περιορισμοί λόγω COVID-19, ενώ η χώρα δεν διαθέτει δικά της εμπορευματοκιβώτια. Κάποιες βιομηχανίες, όπως για παράδειγμα του κλάδου των χημικών, στρέφονται σε προμηθευτές στην Ευρώπη. Ωστόσο, η πολύ αυξημένη ζήτηση σε πρώτες ύλες τόσο από την Ευρώπη όσο και από τις ΗΠΑ την ώρα που η προσφορά δεν είναι μεγάλη προκαλεί νέο κύκλο ανατιμήσεων.

Δοκιμάζονται οι αντοχές των ενεργειακών παρόχων

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Με το μάτι στραμμένο πρωτίστως στη διεθνή σκηνή και στο πώς θα διαμορφωθούν οι τιμές φυσικού αερίου και CO2 το επόμενο διάστημα και, παράλληλα, στη στάση που θα κρατήσει η ΔΕΗ ως δεσποζών παίκτης στην εσωτερική αγορά, καθώς είναι κοινή η ανησυχία ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως «όχημα» από την κυβέρνηση για τη συγκράτηση των εισαγομένων αυξήσεων στην τιμή του ρεύματος, βρίσκονται οι ιδιωτικές εταιρείες προμήθειας, τις αντοχές των οποίων δοκιμάζουν οι πρωτοφανείς αυξήσεις στη χονδρεμπορική αγορά.

Οι ιδιώτες προμηθευτές, καθετοποιημένοι και μη, δεν διαβλέπουν σύντομα εξομάλυνση των τιμών. Αντιθέτως, με δεδομένες τις υψηλές τιμές στα μελλοντικά συμβόλαια πώλησης φυσικού αερίου στην ευρωπαϊκή αγορά, εκτιμούν ότι δεν πρό-

Η εκτίναξη των τιμών φυσικού αερίου και ρύπων έχει φέρει σε δύσκολη θέση τον κλάδο.

κειται να υπάρξει αποικιμάκωση της τιμής του φυσικού αερίου πριν από το δεύτερο τρίμηνο του 2022, που σημαίνει ότι μέχρι τότε οι τιμές του ρεύματος θα παραμείνουν υψηλές.

Η εξέλιξη αυτή θα συνεχίσει να πιέζει τις εταιρείες του κλάδου, οι οποίες συγκεντρώνουν το 35,63% της κατανάλωσης (Αύγουστος 2021) και οι παράγοντες που θα κρίνουν τις αντοχές τους στο νέο αυτό τοπίο που διαμορφώνεται είναι αφενός η δυνατότητα στήριξης με κεφάλαια κίνησης των μετόχων τους και αφετέρου η εμπορική πολιτική που επέλεξαν το προηγούμενο διάστημα.

Υπό αυτήν την οπτική, εταιρείες καθετοποιημένες –Elpedison, Protergia, Hron, NRG– θα επιδείξουν μεγαλύτερες αντοχές σε σχέση με τις μη καθετοποιημένες, όπως Watt and Volt, Volterra και KEN, ενώ δύο ξεχωριστές περιπτώσεις αποτελούν η Φυσικό Αέριο Αττικής και η Zenith, λόγω της ισχυρής θέσης τους στη λιανική αγορά φυσικού αερίου ως πρώην μονοπώλια αλλά και της μικρής έκθεσής τους στην αγορά ηλεκτρισμού.

Εκτίμηση της αγοράς είναι ότι η κατάσταση που διαμορφώνεται με τις υψηλές τιμές θα οδηγήσει και σε βίαιη αναδιάρθρωση, η οποία όμως δεν θα αλλάξει τον συνολικότερο χάρτη στον οποίο κυριαρχούν, εκτός από τη ΔΕΗ, τέσσερις μεγάλοι ενεργειακοί όμιλοι.

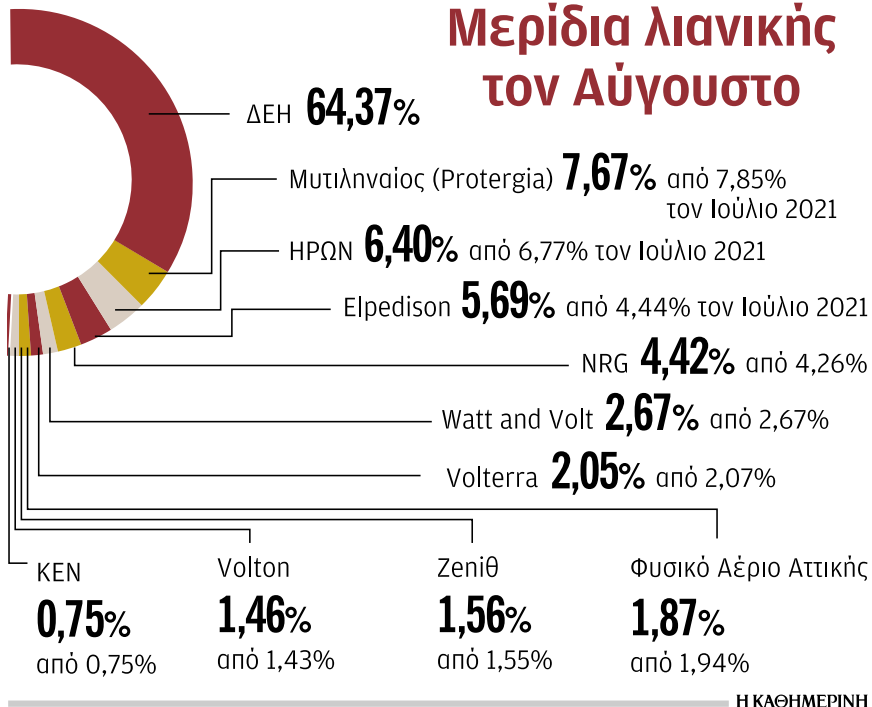
Ο παράγοντας «εμπορική πολιτική» έχει ήδη αρχίσει να «σκάει» και να επιβαρύνει δυσανάλογα τις εταιρείες λιανικής, με όσες κινήθηκαν στη λογική της προσφοράς χαμηλών τιμών «για να πάρουν εύκολα και γρήγορα τον πελάτη από τον ανταγωνισμό» να δέχονται τώρα τις μεγαλύτερες πιέσεις. Οι μεγαλύτερες ζημιές καταγράφονται από το καρτοφυλάκιο των πελατών μέσης τάξης, όπου η μέση τιμή των συμβολαίων λόγω του έντονου ανταγωνισμού είχε διαμορφωθεί στα 60 με 70 ευρώ η μεγαβάτώρα και ξεπέρασε τα 100, φτάνοντας ακόμη και τα 120 τον Αύγουστο. Την απόκλιση αυτή φορτώθηκαν οι προμηθευτές, αφού πουλούσαν σε σταθερά τιμολόγια, συσσωρεύοντας αντιστοίχες ζημιές, δεδομένης και της μεγάλης κατανάλωσης. Γενικότερα, ένα μεγάλο μέρος των ζημιών για τις εταιρείες προμήθειας είναι αποτέλεσμα των σταθερών τιμολο-

γίων, αφού κανείς δεν μπορούσε να προβλέψει την πορεία της χονδρεμπορικής τιμής, ενώ η ελληνική αγορά εξακολουθεί να είναι ανώριμη σε εργαλεία αντιστάθμισης κινδύνου.

Το γεγονός ότι σχεδόν το 90% των συμβολαίων στους ιδιώτες προμηθευτές είναι κυμαινόμενο, αναπροσαρμόζεται δηλαδή βάσει της χονδρεμπορικής τιμής (ρήτρα αναπροσαρμογής), έσωσε κυριολεκτικά τις εταιρείες προμήθειας από το να αρχίσουν να βαρύνε «κανόνι». Μέσω των κυμαινόμενων τιμολογίων οι υψηλές τιμές μετακυλίστηκαν στην κατανάλωση, μεταφέροντας την πίεση σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις και εμμέσως στην κυβέρνηση, η οποία καλείται να διαχειριστεί τις επιπτώσεις στα εισοδήματα και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, αλλά και το ανατιμπητικό κύμα σε σειρά προϊόντων και υπηρεσιών.

Το ενδεχόμενο ένα μέρος του προβλήματος να επιστρέψει στην αγορά, με τη μορφή ενός νέου κύματος ανεξόφλητων οφειλών, ασκώντας πιέσεις στη ρευστότητα των προμηθευτών, είναι μια από τις μεγάλες ανησυχίες τους, σύμφωνα με τα όσα μεταφέρουν εκπρόσωποι τους στην «Κ», γι' αυτό και αξιολογούν ως πολύ θετική την πρωτοβουλία της κυβέρνησης για τη λήψη μέτρων επιδότησης του λογαριασμού ρεύματος. «Είναι μέτρα που θα προσφέρουν κάποια ανακούφιση και θα διευκολύνουν ένα κομμάτι των καταναλωτών, όμως το πρόβλημα των υψηλών τιμών ρεύματος και του επιπτώσεων σε όλη την αλυσίδα στις οικονομίες δεν λύνεται.

Χρειάζονται ποσά που μπορεί να υπερβούν το 1 δισ. για να υπάρξει αντιστάθμιση», τονίζουν εκπρόσωποι των προμηθευτών, σημειώνοντας ότι μόνο με κεντρικά ευρωπαϊκά μέτρα μπορεί να αντι-

μετωπιστεί. Κάποιοι μάλιστα εκτιμούν ότι η Ευρώπη θα υποχρεωθεί να πάρει μέτρα σε αυτή την κατεύθυνση με την έλευση του χειμώνα, όταν οι καταναλωτές θα κληθούν να πληρώσουν το φυσικό αέριο για θέρμανση σε υπερδιπλάσια τιμή από πέρυσι και οι πιέσεις θα γενικευθούν.

Η ΔΕΗ και η κυβέρνηση

Τα όποια κυβερνητικά μέτρα για την επιδότηση του ρεύματος είναι «καλοδεχούμενα και αναγκαία» από την πλευρά των προμηθευτών. Κάθετα αντίθετοι, ωστόσο, είναι με την επικοινωνιακή γραμμή συγκράτησης των τιμών μέσω της ΔΕΗ. Εκφράζουν μάλιστα έντονη ανησυχία για το ενδεχόμενο η ΔΕΗ να υποχρεωθεί να απορροφήσει το κόστος των αυξήσεων πουλώντας κάτω του κόστους. «Μας ανησυχεί το μήνυμα που περνάει από την κυβέρνηση για χαμηλές τιμές από τη ΔΕΗ. Θα πρέπει να αναζητήσει άλλους τρόπους κοινωνικής πολιτικής και όχι να χρησιμοποιεί τη ΔΕΗ ως όχημα για τη συγκράτηση των τιμών. Η πώληση κάτω του κόστους θα οδηγήσει σε ζημιολύγες δραστηριότητες», τονίζουν.

Οι ιδιώτες πάροχοι αναμένουν την πολιτική που θα ακολουθήσει η ΔΕΗ το επόμενο διάστημα για να προσφύγουν τόσο

στη ΡΑΕ όσο και στα ευρωπαϊκά όργανα για αθέμιτο ανταγωνισμό. «Το αφήνμα η καλή ΔΕΗ είναι ό,τι χειρότερο για την αξιοπιστία της αγοράς, η οποία κτίστηκε με πολύ κόπο μετά τα γνωστά φαινόμενα του 2012 (σ.σ. Energa, Hellas Power) και δημιουργήσε ανταγωνισμό, τα αποτελέσματα του οποίου είδαν οι καταναλωτές στα πορτοφόλια τους», τονίζουν και θυμίζουν επίσης ότι η ΔΕΗ έχει μια υποχρέωση μείωσης του μεριδίου της. «Τέτοιες πολιτικές θα είναι εις βάρος του ανταγωνισμού και θα φέρουν σε αδιέξοδο εταιρείες του κλάδου, καθώς καμία δεν μπορεί να απορροφήσει το κόστος αυτών των αυξήσεων, ακόμη και εταιρείες με ισχυρούς μετόχους, αφού δεν θα μπορέσουν να το ανακτήσουν στο μέλλον», σημειώνουν. Κάποιοι επίσης υπενθυμίζουν το πλεονέκτημα των υδροηλεκτρικών που διαθέτει η ΔΕΗ και στην παρούσα φάση της περιορίζει σημαντικά το κόστος σε σχέση με τους ανταγωνιστές της. Εκτίμηση της αγοράς είναι ότι η κατάσταση που διαμορφώνεται με τις υψηλές τιμές θα οδηγήσει και σε βίαιη αναδιάρθρωση, η οποία όμως δεν θα αλλάξει τον συνολικότερο χάρτη στον οποίο κυριαρχούν, εκτός από τη ΔΕΗ, τέσσερις μεγάλοι ενεργειακοί όμιλοι.

Επιδότηση λογαριασμών ρεύματος

Τι προβλέπει ο σχεδιασμός – Εν αναμονή της εξειδίκευσης των μέτρων στήριξης, καταναλωτές, ενεργειακοί πάροχοι και ΔΕΗ

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Ανάκωμα στις υψηλές αυξήσεις ρεύματος για τουλάχιστον ένα τρίμηνο και για το σύνολο των νοικοκυριών της χώρας ανεξαρτήτως κατανάλωσης και εισοδήματος καθώς και για τις επιχειρήσεις που συνδέονται με το δίκτυο χαμηλής τάσης θα αποτελέσουν τα κυβερνητικά μέτρα που ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός από το βήμα της ΔΕΘ.

Ωστόσο, το συνολικό κόστος αυτών των μέτρων αλλά και ο επιμερισμός τους παραμένουν ασαφή.

Εν αναμονή της εξειδίκευσης των μέτρων βρίσκονται τόσο οι επωφελομένοι καταναλωτές όσο και οι προμηθευτές ενέργειας, που φέρονται να μην είχαν προηγουμένη ενημέρωση, μηδές της ΔΕΗ εξαιρουμένης. Τα κυβερνητικά μέτρα αφορούν περί τα επτά εκατομμύρια μετρητές που αντιπροσωπεύουν το 65% της ετήσιας κατανάλωσης, δηλαδή γύρω στις 35 τεραβάτρες (33 εκατ. μεγαβάτρες). Η κυβέρνηση θα συστήσει Ειδικό

Σύμφωνα με τον πρωθυπουργό, θα απορροφήσει το 80% των αυξήσεων για κατανάλωσεις από 300 έως 600 κιλοβατώρας τον μήνα.

Ταμείο Στήριξης για την Ενεργειακή Μετάβαση, στο οποίο θα διοχετεύσει σε πρώτη φάση ποσό 150 εκατ. ευρώ από τα αυξημένα έσοδα που αντιστοιχούν στη χώρα μας για το 2021 από το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Ρύπων. Μέσω του ειδικού αυτού Ταμείου θα επιδοτηθούν με το ποσό των 30 ευρώ/μεγαβάτώρα οι πρώτες 300 κιλοβατώρας

Η κυβέρνηση θα συστήσει Ειδικό Ταμείο Στήριξης για την Ενεργειακή Μετάβαση, στο οποίο θα διοχετεύσει σε πρώτη φάση ποσό 150 εκατ. ευρώ από τα αυξημένα έσοδα που αντιστοιχούν στη χώρα μας για το 2021 από το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Ρύπων. Μέσω του ειδικού αυτού Ταμείου θα επιδοτηθούν με το ποσό των 30 ευρώ/μεγαβάτώρα οι πρώτες 300 κιλοβατώρας κατανάλωσης για κάθε μήνα, που μεταφράζεται σε όφελος 9 ευρώ για τον καταναλωτή.

κατανάλωσης για κάθε μήνα, που μεταφράζεται σε όφελος 9 ευρώ για τον καταναλωτή.

Ανεξαρτήτως παρόχου

Η στήριξη αφορά όλους τους καταναλωτές χαμηλής τάσης, ανεξάρτητα από τον πάροχο με τον οποίο είναι συμβεβλημένοι και, σύμφωνα με τον πρωθυ-

πουργό, θα απορροφήσει το 80% των αυξήσεων για κατανάλωσεις από 300 έως 600 κιλοβατώρας τον μήνα. Το μέτρο, όπως ανακοίνωσε χθες το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τίθεται άμεσα σε εφαρμογή και την επιδότηση θα τη δουν οι καταναλωτές στον λογαριασμό του Οκτωβρίου, σε διακριτή γραμμή στις χρεώσεις ρεύματος. Στο τέλος του έτους

θα αξιολογηθεί εκ νέου η κατάσταση και εφόσον εξακολουθούν να ισχύουν έκτακτες συνθήκες στη διεθνή αγορά θα εξεταστεί η επέκταση της στήριξης από το Ειδικό Ταμείο. Εκτίμηση της αγοράς, πάντως, είναι ότι οι χειμερινές αυξήσεις θα αποτυπωθούν στους λογαριασμούς του πρώτου τριμήνου του 2022, που σημαίνει ότι τα μέτρα θα πρέπει να επεκτα-

θούν αντιστοίχως. Αυτό που δεν έγινε σαφές είναι το πώς θα μειωθεί το κόστος ρεύματος για τις κατανάλωσεις μεταξύ 300-600 κιλοβατώραν, στο οποίο αναφέρθηκε ο πρωθυπουργός. Το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας στη χθεσινή ανακοίνωσή του αναφέρθηκε ειδικά στη ΔΕΗ, η οποία, όπως είπε, θα επεκτείνει την εκπτώτικη πολιτική της, «καλύπτο-

Επέκταση μειωμένου ΦΠΑ

Επεκτείνεται η εφαρμογή των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ στις μεταφορές, στον καφέ και στα μη αλκοολούχα ποτά, στους κινηματογράφους και στο τουριστικό πακέτο έως τον Ιούλιο του 2022. Ταυτόχρονα μειώνεται ο συντελεστής ΦΠΑ στα γυμναστήρια και στις σχολές χορού, από το 24% στο 13%, έως τον Ιούνιο του 2022.

ντας πλήρως τις ανατιμήσεις που θα είχε ένα μέσο νοικοκυριό με κατανάλωση έως 600 kWh ανά μήνα». Κύκλοι της ΔΕΗ τόνιζαν χθες ότι εξετάζεται πράγματι η επέκταση της έκπτωσης του 30% που παρέχει ήδη στους πελάτες της στα επίπεδα του 33%-35%, ποσοστό που θα καθοριστεί από την άσκηση που έλυναν χθες τα αρμόδια επιτελεία της εταιρείας. Το πόσο, δηλαδή, θα επιβαρύνει τη ΔΕΗ το κόστος που προκύπτει και το πώς αυτό θα επηρεάσει συνολικότερα τα οικονομικά της, δεδομένου ότι το 2021 αποτελεί έτος σταθεροποίησης των ΕΒΙΤΔΑ της εισηγμένης σε υψηλά επίπεδα.

Με το βλέμμα στη ΔΕΗ

Το τι θα πράξει η ΔΕΗ είναι αυτό που αναμένουν να δουν και οι ιδιώτες προμηθευτές, οι οποίοι μετά τις πρωθυπουργικές εξαγγελίες νιώθουν πιο έντονα την πίεση για απορρόφηση των αυξήσεων. «Η ΔΕΗ είναι ο κυρίαρχος παίκτης της αγοράς και το πώς θα κινηθεί έχει μεγάλη βαρύτητα για εμάς. Εάν η απορρόφηση υπερβεί το κόστος, τότε μιλάμε για παραγωγή ζημιάς», τονίζουν εκπρόσωποι των ιδιωτών προμηθευτών, εγείροντας εμμέσως ζήτημα αθέμιτου ανταγωνισμού.

Αυξάνονται από τα 75 στα 90 εκατ. ευρώ οι πόροι για το επίδομα θέρμανσης

«**Επίδομα** θέρμανσης για όλους» θα ζητήσει η αγορά καυσίμων από την κυβέρνηση για τη φετινή σεζόν, που θα είναι ιδιαίτερα τσουχτερή για τους καταναλωτές. Τα μέχρι στιγμής δεδομένα στη διεθνή αγορά πετρελαίου και φυσικού αερίου προεξοφλούν πρεμιέρα του πετρελαίου θέρμανσης στις 15 Οκτωβρίου με αυξημένη τιμή κατά 30% σε σχέση με πέρυσι και του φυσικού αερίου κατά 100%. Η αγορά καυσίμων τάσσεται υπέρ της διεύρυνσης του επιδόματος έναντι της αύξησης κατά 20% που ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, επισημαίνοντας ότι τα κριτήρια που τίθενται αποκλείουν πάρα πολλούς χρήστες.

Η συνολική επιδότηση για φέτος, με την αύξηση του 20%, θα ανέλθει σε 90 εκατ. ευρώ από 75 εκατ. ευρώ πέρυσι. Εκπρόσωποι του κλάδου εμπορίας πετρελαιοειδών εκτιμούν ότι «η συνολική επιδότηση θα πρέπει να αυξηθεί στα 200 εκατ. ευρώ και να διευρυνθεί για όλους τους χρήστες». Ενδεχομένως θα μπορούσαν να εξαιρεθούν τα πολύ υψηλά εισοδηματικά κλίμακα, τονίζουν, ενώ σε κάθε περίπτωση επισημαίνουν ότι δεν θα πρέπει να υπάρχουν κριτήρια τουλάχιστον για τους καταναλωτές στις πυρόπληκτες περιοχές. Η πρόταση της αγοράς καυσίμων για οριζόντια επιδότηση θέρμανσης ξεκινάει από σκεπτικό ότι το επίδομα δόθηκε σε αντιστάθμιση της αύξησης της ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης από τα 60 ευρώ στα 240 ευρώ που επιβλήθηκε ως μηνιαίο μέτρο για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου.

Σήμερα θεωρεί ότι τα χρήματα αυτά που βγήκαν από την αγορά με την αύξηση

Η αγορά καυσίμων τάσσεται υπέρ της διεύρυνσης του επιδόματος έναντι της αύξησής του κατά 20%.

της φορολογίας μπορούν να επιστραφούν όχι με τη μείωση της, αλλά με τη διεύρυνση του επιδόματος θέρμανσης. Σχετικό αίτημα αναμένεται να υποβληθεί επισήμως μέσα στις επόμενες ημέρες στα συναρμόδια υπουργεία.

Σ ό,τι αφορά τη ζήτηση καυσίμων, πάντως, η αγορά άρχισε από τον Ιούνιο και μετά να ανακάμπτει στα επίπεδα του 2019, και μάλιστα σε κάποιες περιοχές με υψηλή τουριστική κίνηση, όπως οι Κυκλάδες, η Κρήτη και τμήμα της Πελοποννήσου, ξεπέρασε και τα επίπεδα του 2019. «Η αγορά φέτος σε σχέση με πέρυσι κάλυψε τις απώλειες του πρώτου εξαμήνου και θα κλείσει θετικά στο τέλος της χρονιάς, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξουν εθνικά lockdowns», τονίζει εκ-

πρόσωπος του κλάδου στην «Κ». Τον Ιούλιο οι πωλήσεις βενζινών αυξήθηκαν κατά 5,5% και του ντίζελ κίνησης κατά 13%. Σε επίπεδο επιταμίου, οι πωλήσεις βενζινών αυξήθηκαν κατά 1% και του ντίζελ κίνησης κατά 4%. Επειτα από έναν πολύ καλό Αύγουστο και έναν Σεπτέμβριο που δείχνει να κινείται επίσης ικανοποιητικά, η αγορά εκτιμάει ότι η χρονιά θα κλείσει με θετικό πρόσημο. Εντονή είναι πάντως η αγωνία για την πορεία της ζήτησης φυσικού αερίου για θέρμανση, καθώς συνεχίζεται το ρόλι της τιμής του καυσίμου στη διεθνή αγορά και στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, διαμορφώνοντας για τους Έλληνες καταναλωτές διπλάσιες τιμές σε σχέση με πέρυσι.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Μειώνονται οι χρεώσεις κινητής μετά την αναπροσαρμογή του ειδικού τέλους

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Σημαντική μείωση στους λογαριασμούς κινητής τηλεφωνίας αναμένεται να φέρει η αναπροσαρμογή του ειδικού τέλους κινητής από την 1η Ιανουαρίου 2022. Σύμφωνα με τις κυβερνητικές εξαγγελίες, το ειδικό τέλος κινητής και δεδομένου από τον νέο χρόνο καταργείται για τους νέους έως 29 ετών και μειώνεται στο 10% για όλους τους υπόλοιπους συνδρομητές. Το ειδικό τέλος αποτελεί στρέβλωση, όπως αναφέρουν παράγοντες του κλάδου τηλεπικοινωνιών, επειδή, εκτός από φορολογική επιβάρυνση που δεν εντοπίζεται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, επί αυτού όπως και επί της χρέωσης της κατανάλωσης προστίθεται ο ΦΠΑ 24%. Συνεπώς προκύπτει μια μεγάλη έμμεση φορολογική επιβάρυνση που «φρουσκώνει» τον τελικό λογαριασμό κινητής τηλεφωνίας.

Το τέλος κινητής, που υπολογίζεται προ του ΦΠΑ 24%, διαμορφώνεται για χρεώσεις έως 50 ευρώ σε 12%, από 50,01 μέχρι και 100 ευρώ σε 15%, από 100,01 μέχρι και 150 ευρώ σε 18% και από 150 ευρώ και άνω σε 20%. Στο ποσό, που προκύπτει μετά την επιβολή του ειδικού τέλους κινητής, προστίθεται ο ΦΠΑ 24%, με αποτέλεσμα η έμμεση φορολογία των κινητών επικοινωνιών στην Ελλάδα να κυμαίνεται από 37,8% έως 47,6% και να είναι η υψηλότερη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Υπολογίζεται ότι σε κάθε ευρώ κατανάλωσης αντιστοιχεί έμμεση επιβάρυνση 0,37 ευρώ.

«Η διάθεση δημοσιονομικού χώρου για την κατάργηση για νέους έως 29 ετών και τη μείωση του ειδικού τέλους

Υπολογίζεται ότι σε κάθε ευρώ κατανάλωσης αντιστοιχεί έμμεση επιβάρυνση λόγω του τέλους και του ΦΠΑ ύψους 0,37 ευρώ.

για τις υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες συνδρομητών φανερώνει τη σημασία των τηλεπικοινωνιών για την υλοποίηση του εθνικού σχεδίου ψηφιοποίησης. Το ειδικό τέλος αποτελεί αντικίνητρο για την αύξηση της χρήσης, ενώ η φορολογική επιβάρυνση αυξάνεται και κατά μία ακόμη μονάδα επειδή ο ΦΠΑ επιβάλλεται στο ποσό που προκύπτει μετά τον υπολογισμό του ειδικού τέλους», αναφέρει στην «Κ» ο γενικός διευθυντής της Ενωσης Εταιρειών Κινητής Τηλεφωνίας Γιώργος Στεφανόπουλος.

Σήμερα, για χρέωση 25 ευρώ –ισοδυναμεί με τα πάγια μηνιαία τέλη και τα τέλη χρήσης– το τέλος διαμορφώνεται σε 12%, δηλαδή σε 3 ευρώ. Εάν στα 28 ευρώ προστεθεί ο ΦΠΑ 24%, το ποσό που πληρώνει ο καταναλωτής διαμορ-

φώνεται σε 34,72 ευρώ. Από το 2022, οι συνδρομητές ηλικίας έως 29 χρόνων για χρέωση 25 ευρώ θα πληρώνουν συνολικά 31 ευρώ, δηλαδή ο λογαριασμός θα μειωθεί κατά 3,72 ευρώ ή κατά 11% λόγω της κατάργησης του ειδικού τέλους. Σημαντική είναι η εξοικονόμηση και για τις υπόλοιπες (ηλικιακές) κατηγορίες χρηστών, για τις οποίες το ειδικό τέλος μειώνεται στο 10%. Για παράδειγμα, σε χρέωση (χωρίς ΦΠΑ) ύψους 50 ευρώ θα αντιστοιχεί τέλος 10% (από 15% σήμερα), δηλαδή 5 ευρώ. Ο συνολικός λογαριασμός, δηλαδή, θα ανέρχεται σε 68,2 ευρώ από 71,3 ευρώ (-4,3%) σήμερα.

Για τον προπληρωμένο χρόνο ομιλίας κινητής, η αναπροσαρμογή του ειδικού τέλους, που ανέρχεται σε 12%, αφορά μόνο τα προγράμματα καρτοκινητής.

Ενισχύεται η ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας στην προσέλκυση νέων ταλέντων

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Βελτιωμένη είναι η εικόνα της Ελλάδας όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα της στην προσέλκυση νέων ταλέντων, ωστόσο παρά τη θετική εικόνα παράγοντες της αγοράς δυσκολεύονται να βρουν καταρτισμένο προσωπικό σε συγκεκριμένες κατηγορίες επαγγελμάτων, που συνδέονται κυρίως με τον κλάδο της τεχνολογίας και γνωρίζουν σημαντική ζήτηση παγκοσμίως τα τελευταία χρόνια.

Σύμφωνα με την έρευνα IMD World Talent Ranking 2020, την οποία επικαλείται και ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδος, μεταξύ 63 χωρών παγκοσμίως η Ελλάδα κατατάσσεται στην 37η θέση το 2020 στην λίστα με τις πιο ανταγωνιστικές οικονομίες του κόσμου ως προς την προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού, από την 40η θέση που κατείχε το 2019, την 44η το 2018 και την 41η ένα χρόνο νωρίτερα. Στην πρώτη θέση για πέμπτη συ-

νεχόμενη χρονιά βρίσκεται η Ελβετία, ακολουθούμενη από τη Δανία, το Λουξεμβούργο και την Ισλανδία, η οποία συμπληρώνει τη λίστα με τις τέσσερις πιο ανταγωνιστικές οικονομίες ως προς την προσέλκυση ταλέντων. Ο δείκτης World Talent Ranking της IMD World λαμβάνει υπόψη δεκάδες κριτήρια, τα οποία στοιχίζονται κάτω από τρεις βασικούς πυλώνες: επενδύσεις και ανάπτυξη σε νέα ταλέντα από την εκάστοτε οικονομία (investment and development), προσέλκυση ταλέντων (appeal) και, τέλος, επίπεδο ετοιμότητας, δηλαδή την ποιότητα των δεξιοτήτων που εντοπίζονται σε μια χώρα (readiness). Ως προς τον πρώτο πυλώνα, η Ελλάδα κατατάσσεται στην 30η θέση, ενώ ως προς τον τρίτο πυλώνα καταλαμβάνει την 36η θέση, συνεχίζοντας ωστόσο να μην είναι αποδοτική όσον αφορά τη διασύνδεση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς αλλά και όσον αφορά τα προσόντα που διαθέτουν οι απόφοιτοι σε επίπεδο

management και τα οποία αποζητάει η επιχειρηματική αγορά. Ως προς τον δεύτερο πυλώνα, που αφορά και την προσέλκυση ταλέντων, η χώρα μας κατατάσσεται στην 50η θέση, με το brain drain να αποτελεί εμπόδιο για την απορρόφηση ικανών επιστημονικών ταλέντων. Την ίδια στιγμή, σύμφωνα με την έρευνα, μικρός παραμένει και ο αριθμός ξένων εργαζομένων υψηλής εξειδίκευσης –σε σχέση με τις άλλες χώρες– που δίνουν ενδιαφέροντα να εργαστούν σε επιχειρήσεις στην Ελλάδα.

Παράγοντες της αγοράς νεοφυών επιχειρήσεων αναγνωρίζουν πως τα φορολογικά κίνητρα που έδωσε πρόσφατα η πολιτεία σε συνδυασμό με τις πρόσφατες επενδύσεις μεγάλων πολυεθνικών εταιρειών, όπως της Pfizer και της Cisco, θα επιδράσουν θετικά στην εύρεση επιστημονικών ταλέντων, όμως τονίζουν πως παραμένει το πρόβλημα της έλλειψης έμπειρων εργαζομένων σε συγκεκριμένους κλάδους, κυρίως σε προγραμματιστές -

μηχανικούς λογισμικού. «Επειδή η Ελλάδα είναι μια μικρή οικονομία και επειδή ο κλάδος των νεοφυών επιχειρήσεων έχει αρχίσει να αναπτύσσεται εντυπωσιακά και οι ανάγκες αυξάνονται, δυσκολεύομαστε να βρούμε κυρίως έμπειρους software engineers (mid-senior level). Η ζήτηση παγκοσμίως γι' αυτόν τον κλάδο είναι τεράστια και γίνονται πραγματικά αγωνιώδεις προσπάθειες για να εντοπίσεις τέτοιο ταλέντο και να του παράσχεις κίνητρα, ικανά ώστε να παραμείνει στην εταιρεία», αναφέρει στέλεχος της αγοράς. «Τα ελληνικά πανεπιστήμια δεν βγάζουν αρκετούς έμπειρους data scientists και software engineers, ενώ αρκετοί εξ αυτών φεύγουν στο εξωτερικό», αναφέρει. «Ενδεικτικά, σε παιδιά 24 και 25 χρόνων που δουλεύουν ως software engineers στην εταιρεία μου δίνω bonus και καθαρό μισθό 1.600 ευρώ και παλεύω για να τους κρατήσω, δεδομένου ότι το συγκεκριμένο επάγγελμα παρουσιάζει έντονη κινητικότητα».

Το brain drain αποτελεί εμπόδιο για την απορρόφηση ικανών επιστημονικών ταλέντων στην Ελλάδα.

ΜΕΤΑΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ
Disney
ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΡΟΜΑΝΟ ΣΚΑΡΠΑ

Ο ΜΟΡΙΑΚΟΣ ΣΥΡΡΙΚΝΩΤΗΣ

Κυριακή
19/09

Με το βλέμμα στραμμένο στο 2023 το ΥΠΟΙΚ

Προβληματισμός στο οικονομικό επιτελείο για την εποχή χωρίς νομισματική και δημοσιονομική χαλάρωση

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Διπλή πίεση κινδυνεύει να δεχθεί η χώρα το 2022, καθώς οι οικονομίες της Ευρώπης θα βγαίνουν από τα ειδικά καθεστώτα της πανδημίας, με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να αποσύρει το έκτακτο πρόγραμμα αγορών ομολόγων (PEPP) και την Ευρωπαϊκή Ένωση να αίρει τη «ρήτρα γενικής διαφυγής» και να επιστρέψει σε κανόνες δημοσιονομικής πειθαρχίας.

Αν η παροχή ρευστότητας και η στήριξη των ελληνικών ομολόγων από την ΕΚΤ περιοριστεί, τα επιτόκια δανεισμού της χώρας μοιραία θα αυξηθούν. Σε μια τέτοια περίπτωση, η Ε.Ε. θα ζητήσει υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα, προκειμένου να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα του χρέους, όταν έρθει η ώρα καθορισμού νέων δημοσιονομικών στόχων για το 2023 και

«Προσωπική μου εκτίμηση είναι ότι δεν θα μας αφήσει έξω η ΕΚΤ, όσο ακολουθούμε την ορθή οικονομική πολιτική», δήλωσε ο Γ. Στουρνάρας.

μετά. Η ανησυχία για τα νέα αυτά δεδομένα βρίσκεται πίσω από την ιδιαίτερος προσεκτική στάση του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης σε ό,τι αφορά τις ελαφρύνσεις και τις κάθε είδους παροχές, ακόμη και προσωρινού χαρακτήρα. Οι υπεύθυνοι της άσκησης οικονομικής πολιτικής προτιμούν να δείχνουν σύνεση τώρα, για να ισχυροποιήσουν τη διαπρα-

Η επικεφαλής της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ, την περασμένη Πέμπτη, μετά τη συνεδρίαση του Δ.Σ. της τράπεζας, παρέπεμψε στον Δεκέμβριο για την απόφαση σχετικά με την τύχη της Ελλάδας στην εποχή μετά το PEPP, το έκτακτο πρόγραμμα παροχής ρευστότητας λόγω πανδημίας.

ματευτική τους θέση αργότερα. «Έχουμε κερδίσει λόγω πανδημίας», υποστηρίζει υψηλόβαθμος οικονομικός παράγων, αναδεικνύοντας το παράδοξο να έχει εξασφαλίσει ισότιμη αντιμετώπιση για την Ελλάδα στην Ε.Ε. μια καταστροφή, όπως αυτή του κορωνοϊού.

Το καλό είναι ότι τα μηνύματα που έρθαν την προηγούμενη εβδομάδα από τη

Φρανκφούρτη και τη Σλοβενία, όπου συνεδρίασε το Ecofin, έδωσαν ελπίδες ότι η χώρα ίσως μπορέσει να μεταβεί στη μετα-κορωνοϊό εποχή ομαλά, χωρίς μεγάλες αναταράξεις.

Η επικεφαλής της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ, μετά τη συνεδρίαση του Δ.Σ. της τράπεζας, παρέπεμψε στον Δεκέμβριο για την απόφαση σχετικά με την τύχη της

Ελλάδας στην εποχή μετά το PEPP, του έκτακτου προγράμματος παροχής ρευστότητας λόγω πανδημίας. Ούτως ή άλλως, τότε θα πρέπει να προσδιοριστεί και η τύχη του PEPP, δηλαδή αν θα λήξει τον Μάρτιο ή θα παραταθεί και πώς θα διαμορφωθεί το κανονικό πλέον πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης, το APP. «Προσωπική μου εκτίμηση είναι ότι δεν θα μας

αφήσει έξω η ΕΚΤ, όσο ακολουθούμε την ορθή οικονομική πολιτική», είπε στην «Κ» ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας. Αυτό φαίνεται ότι πιστεύουν προς το παρόν και οι αγορές, αν κρίνει κανείς από τις αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων που υποχώρησαν την Παρασκευή. Ωστόσο, η φράση «όσο ακολουθούμε την ορθή οικονομική πολιτική» δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητη. Προϋπόθεση για να αναζητηθεί ένας τρόπος να περιληφθούν τα ελληνικά ομόλογα στο οποίο πρόγραμμα παροχής ρευστότητας από την ΕΚΤ είναι να επιδεικνύει σύνεση στην άσκηση πολιτικής η κυβέρνηση.

Η διαδικασία είναι αλυσισδωτή. Αν οι ίδιοι αξιολογήσουν διαπιστώσουν ότι υπάρχει δυναμική ταχείας μείωσης του χρέους, με άλλα λόγια ότι ασκείται συνετή δημοσιονομική πολιτική, αναμένεται να αναβαθμίσουν την Ελλάδα κατά ακόμη μία βαθμίδα την προσεχή άνοιξη, έτσι ώστε να τη χωρίζει ακόμη μία βαθμίδα από την επενδυτική, που –καλώς εκόντων των πραγμάτων– θα την πάρει στις αρχές του 2023. Η ΕΚΤ προφανώς θα λάβει υπόψη της αυτή την εξέλιξη και θα αναζητήσει έναν τρόπο να καλύψει τη χώρα στο μεσοδιάστημα. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται άλλοστε το ενδεχόμενο να παραταθεί έως το τέλος του 2022, τουλάχιστον, η παραμονή της χώρας στο καθεστώς της ενισχυμένων επιπτώσεων, καθώς αυτό παρέχει διασφαλίσεις στην ΕΚΤ ως προς την άσκηση συνετής πολιτικής.

Η εντυπωσιακή αύξηση του ΑΕΠ το β' τρίμηνο, με ρυθμό 16,2%, βοηθάει επίσης σε αυτή την κατεύθυνση. «Η Ελλάδα φαίνεται να βρίσκεται σε ενάρετο κύκλο», αναφέρει ευρωπαϊκή πηγή, προσθέτοντας ότι αυτό θα βοηθήσει στην εξεύρεση λύ-

σεων όταν θα έρθει η ώρα για αποφάσεις σε ό,τι αφορά την παροχή ρευστότητας αλλά και τους δημοσιονομικούς στόχους της. Στις Βρυξέλλες εκτιμούν πλέον, σύμφωνα με πληροφορίες, ότι ο ρυθμός ανάπτυξης της χώρας θα κινηθεί σε επίπεδα πάνω από 6% φέτος, έτσι ώστε η χώρα να ανακτήσει το χαμένο έδαφος της πανδημίας το α' τρίμηνο του 2022.

Η συζήτηση για τους νέους δημοσιονομικούς κανόνες θα ξεκινήσει επί της ουσίας μετά τον σχηματισμό κυβέρνησης στη Γερμανία και θα πάρει περισσότερο χρόνο, αφού άλλωστε η δημοσιονομική χαλάρωση θα συνεχιστεί και το 2022. Ήδη, όμως, από χτες στη Σλοβενία, στο άτυπο Ecofin, ξεκίνησε η εξέταση της πρότασης για εξίρεση των πράσινων επενδύσεων από τον υπολογισμό των ελλειμμάτων, δίνοντας ένα πρώτο σήμα προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης ευελιξίας. Οι πρώτες δηλώσεις αξιωματούχων επιβεβαίωσαν ότι αυτή είναι η τάση. «Θα χρειαστεί μια διαδικασία μείωσης του χρέους που θα είναι ρεαλιστική για όλα τα κράτη-μέλη. Θα πρέπει να βρεθεί μια ισορροπία μεταξύ της δημοσιονομικής βιωσιμότητας και της αναγκαίας στήριξης της οικονομικής ανάπτυξης», δήλωσε ο αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Βάλντις Ντομπρόβσκις, σε μια έμμεση αναφορά στον σημερινό κανόνα που προβλέπει μείωση του ποσοστού του χρέους πάνω από το 60% του ΑΕΠ κατά 1/20 κάθε χρόνο. Ενα ποσοστό υπερβολικά υψηλό για μια χώρα με χρέος πάνω από 200% του ΑΕΠ, όπως η Ελλάδα. Ωστόσο έκαναν την εμφάνισή τους και οι σκληροί του ευρωπαϊκού Βορρά. Οκτώ από αυτούς ζήτησαν σε κοινό κείμενό τους να μην υπάρξει σπουδή για την αλλαγή των δημοσιονομικών κανόνων.

Σε δύο δόσεις τα 1.200 ευρώ για προσλήψεις νέων 18-29 ετών

Πώς θα δοθεί η κρατική ενίσχυση σε νεοπροσλαμβανόμενους και εργοδότες

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Σε δύο δόσεις θα δίνεται η εφάπαξ παροχή των 1.200 ευρώ σε νεοπροσλαμβανόμενους ηλικίας 18-29 ετών και τους εργοδότες τους, με στόχο τον περιορισμό της ανεργίας των νέων. Η νέα αυτή παροχή, που εξαγγέλθηκε από τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη, αναμένεται να θεσμοθετηθεί μαζί με τα άλλα μέτρα που αφορούν τη στήριξη εργαζομένων και εργοδοτών το αμέσως επόμενο διάστημα, προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2022. Όπως διευκρίνισε χτες και το οικονομικό επιτελείο, θα δίνεται σε όλους

Διατηρούνται και το 2022 οι μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές στον ιδιωτικό τομέα.

τους νέους από 18 έως 29 ετών που δεν έχουν προηγούμενη εργασιακή εμπειρία και θα προσληφθούν εντός του επόμενου έτους. Τα 600 ευρώ θα καταβάλλονται στους νέους πιθανότατα σε δύο δόσεις (300 συν 300 ευρώ) μέσα στο πρώτο έτος εργασίας τους, ενώ άλλα 600 θα δίνονται στους εργοδότες τους για την κάλυψη του μισθολογικού κόστους. Για εργασία μερικώς απασχόλησης που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 50% της πλήρους θα δίνεται το ήμισυ του ποσού, ήτοι από 300 ευρώ έκαστος

Τα 600 ευρώ θα καταβάλλονται στους νέους πιθανότατα σε δύο δόσεις (300 συν 300 ευρώ) μέσα στο πρώτο έτος εργασίας τους, ενώ άλλα 600 θα δίνονται στους εργοδότες τους για την κάλυψη του μισθολογικού κόστους.

(εργαζόμενος και εργοδότης). Το δημοσιονομικό κόστος του μέτρου εκτιμάται σε 42 εκατ. ευρώ, τα οποία θα επιμεριστούν σε 28 εκατ. ευρώ για το 2021 και 14 εκατ. ευρώ για το 2022.

Ετσι, για παράδειγμα, νέος που θα προσληφθεί με τον κατώτατο μισθό τον 663 ευρώ από την 1η Ιανουαρίου 2022 θα λάβει καθαρά 570 ευρώ τον μήνα συν 100 ευρώ από την επιδότηση του πρώτου ενσήμου. Αυτά τα 100 ευρώ θα τα λαμβάνει για έξι μήνες, όχι απαραίτητα κάθε μήνα. Πιθα-

νότατα να τα λάβει στη μέση και στο τέλος του έτους. Αντίστοιχα, 100 ευρώ τον μήνα θα λαμβάνει και ο εργοδότης, με τα οποία θα καλύπτει ένα μέρος του μισθού.

• **Εισφορές.** Σημαντική αναμένεται η ελάφρυνση για εργοδότες και εργαζομένους σε όλο τον ιδιωτικό τομέα από τη διατήρηση και το 2022 των μειωμένων κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες ασφαλιστικών εισφορών. Ήδη το σχετικό μέτρο έχει ψηφιστεί, καθώς η τροπολογία του υπουργείου Εργασίας προηγήθηκε των εξαγγελιών,

με το συνολικό κόστος του μέτρου να ανέρχεται σε 816 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 245 εκατ. βαρύνουν τον προϋπολογισμό του ΕΦΚΑ και τα υπόλοιπα τον προϋπολογισμό του ΟΑΕΔ. Σύμφωνα βέβαια με την πρόβλεψη στον σχετικό νόμο, τα ποσά αυτά θα καλυφθούν από άλλες πηγές εσόδων.

• **Επιχορήγηση.** Ανοικτό, και μάλιστα μέχρι να καλυφθούν 150.000 θέσεις εργασίας, θα παραμείνει το 2022 και το πρόγραμμα επιχορήγησης των ασφαλιστικών εισφορών, για προσλήψεις πλήρους απασχόλησης. Να σημειωθεί ότι πρόκειται για πρόγραμμα που αρχικά αφορούσε 100.000 ανέργους, με τις περίπου 80.000 θέσεις να έχουν ήδη καλυφθεί. Πλέον επεκτείνεται ώστε να φθάσει τις 150.000 θέσεις εργασίας, με επιπλέον κόστος για τον προϋπολογισμό του 2022, ύψους 169 εκατ. ευρώ.

• **«Συν-Εργασία».** Παράλληλα επεκτείνεται το πρόγραμμα «Συν-Εργασία», το οποίο βέβαια δεν φαίνεται πως βρίσκεται στις πρώτες προτιμήσεις των εργοδοτών, τουλάχιστον έως το τέλος του έτους, με επιπλέον κόστος 50 εκατ. ευρώ. Να σημειωθεί ότι τον Ιούλιο ήταν ενταγμένοι στο πρόγραμμα μόλις 36.052 εργαζόμενοι, οι οποίοι στο τέλος Αυγούστου πληρώθηκαν συνολικά 7,2 εκατ. ευρώ.

• **Πολιτισμός.** Τέλος, το πρόγραμμα επιδότησης κενών θέσεων στον πολιτισμό επεκτείνεται έως τον Δεκέμβριο του 2021, όπως επεκτείνονται για δύο μήνες και οι αποζημιώσεις ειδικού σκοπού στους καλλιτέχνες και στους ξεναγούς.

Αίτημα πληρωμής 4 δις. στο Ταμείο Ανάκαμψης θα υποβάλει το ΥΠΟΙΚ

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Το πρώτο αίτημα πληρωμής από το Ταμείο Ανάκαμψης, μετά την προκαταβολή των 4 δις. ευρώ, ύψους –και αυτό– περίπου 4 δις. ευρώ, θα υποβάλει η κυβέρνηση σύντομα, με στόχο να εκταμειωθεί το ποσό έως το τέλος του χρόνου.

Συγκεκριμένα, όπως είπε ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θόδωρος Σκυλακάκης, το αίτημα θα αφορά περί το 1,97 δις. ευρώ ενισχύσεις και 2,12 δις. ευρώ δάνεια. Το ποσό είναι υψηλότερο από την αρχική εκτίμηση για πρώτη δόση ύψους 3,5-3,8 δις. ευρώ.

Μάλιστα, το οικονομικό επιτελείο προετοιμάζεται, σύμφωνα με τον ίδιο, για μια αναπροσαρμογή, εφόσον χρειαστεί, του προγράμματος «στη νέα πραγματικότητα της κλιματικής κρίσης, που έγινε με οδυνηρό τρόπο ορατή σε αρκετές χώρες της Ε.Ε. το καλοκαίρι αυτό, μέσω και της αξιοποίησης της δυνατότητας μερικής ανακατεθιθύνσης πόρων του Ταμείου, σύμφωνα πάντοτε με τις προβλέψεις του κανονισμού».

Προτού, όμως, υποβληθεί το αίτημα για την εκταμίευση της πρώτης δόσης του Ταμείου, η χώρα πρέπει να ολοκληρώσει έως τις 30 Σεπτεμβρίου δεκαπέντε ορόσημα. Ο κ. Σκυλακάκης εκτίμησε χτες ότι ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί στην ώρα του.

Όπως είπε, πέραν των δώδεκα έργων που είχαν ήδη ενταχθεί στο Ταμείο έως τον Ιούλιο, άλλα δεκαέξι έχουν εγκριθεί προς έγκληση από τον Ιούλιο έως σήμερα, μεταξύ των οποίων και σημαντικές δράσεις αντιμετώπισης της κλιματικής κρι-

σης: το Εθνικό Σχέδιο Ανανάσωσης, α-ντιπλημμυρικά, εγγειοβελτιωτικά και αρδευτικά έργα, καθώς επίσης και έργα εξοικονομικής ενέργειας, δράσεις ενίσχυσης καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.

Ο κ. Σκυλακάκης εκτίμησε ότι θα έχουν ολοκληρωθεί εντός του Σεπτεμβρίου ή των πρώτων ημερών του Οκτωβρίου οι προγραμματικές συμφωνίες της χώρας μας με δύο διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων/ΕΙΒ και Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης/ΕΒΡΔ) για την παροχή δανεισδοτήσεων επιχειρηματικών επενδύσεων.

Θα αφορά περί το 1,97 δις. ευρώ ενισχύσεις και 2,12 δις. ευρώ δάνεια.

Επίσης, εντός των προσεχών ημερών θα δημοσιευθεί η σχετική πρόσκληση προς τις ελληνικές τράπεζες και θα τεθούν σε διαβούλευση οι επιλεξιμότητες με βάση τις οποίες θα εντάσσονται στο σχήμα δανεισμού του Ταμείου Ανάκαμψης οι επιχειρηματικές επενδύσεις.

Όπως εξήγησε, εξάλλου, σε ενημερωτική εκδήλωση από τη Θεσσαλονίκη για το Ταμείο Ανάκαμψης ο κ. Νίκος Μαντζούφας, διοικητής της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης, τα πέντε κριτήρια επιλεξιμότητας είναι τα εξής: πρόσληψη και ψηφιακή μετάβαση, έρευνα και καινοτομία, εξωστρέφεια και μεγέθυνση.

Διασύνδεση επιδόματος ανεργίας με προγράμματα κατάρτισης

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Τη σύνδεση του επιδόματος ανεργίας με τον μισθό που έπαιρνε ο άνεργος πριν απολυθεί και τον ορισμό ενός ανώτερου ορίου που θα είναι πιο κοντά στον μισθό του και ενός κατώτατου, το οποίο δεν θα είναι κατώτερο του σημερινού επιδόματος των 400 ευρώ, περιλαμβάνει το σχέδιο αναμόρφωσης των λεγόμενων «παθητικών πολιτικών» του ΟΑΕΔ. Ήδη η ηγεσία του υπουργείου Εργασίας, σε συνεργασία με τη διοίκηση του Οργανισμού, καταρτίζουν σχέδιο νόμου για τον εκσυγχρονισμό του ΟΑΕΔ και την αναβάθμιση του συστήματος κατάρτισης και επανακατάρτισης κι όπως «φωτογραφίζεται» στην ειδική έκδοση του ΟΑΕΔ, που μοιράζεται στο περιπτερο του Οργανισμού στη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης, οι αλλαγές αφορούν και το επίδομα ανεργίας. Συγκεκριμένα, επισημαίνεται ότι το σύστημα των παθη-

τικών πολιτικών, που στήθηκε πολλά χρόνια πριν, «εξελισσεται» αναλλοίωτο, γεγονός που κάνει επιτακτική την ανάγκη εκσυγχρονισμού του. Μεταξύ δε των προτεινόμενων ενεργειών, συγκαταλέγονται:

• Ο ανασχεδιασμός του υφιστάμενου νομικού πλαισίου, με απλοποίηση και συγχώνευση επιδομάτων και παροχών.

• Η ανάπτυξη ενός νέου πλαισίου υποχρεώσεων των ανέργων, με την ενεργή αναζήτηση εργασίας να αναδεικνύεται σε καθοριστικό παράγοντα διατήρησης των «προνομιών» που απορρέουν από την ιδιότητα του ανέργου.

• Η έμφαση στην αναβάθμιση των προσόντων και η κατάργηση πιθανών αντικινήτρων.

• Η διασύνδεση του ύψους του επιδόματος ανεργίας με τον μισθό, με ασφαλιστική δικλίδα τον καθορισμό ενός ανώτατου και ενός κατώτατου ορίου (που δεν θα είναι χαμηλότερο από αυτό που

Εφόσον ο άνεργος εγγράφεται στους καταλόγους του ΟΑΕΔ και λαμβάνει επίδομα, θα δίδεται και ότι είναι άμεσα διαθέσιμος για να συμμετάσχει σε προγράμματα κατάρτισης.

είναι σε ισχύ με τις ισχύουσες διατάξεις).

• Ο εκσυγχρονισμός του επιδόματος μακροχρονίως ανέργων.

Μάλιστα, στο πλαίσιο του εκσυγχρο-

νισμού των παθητικών πολιτικών του ΟΑΕΔ, επισημαίνεται και η πρόσφατη θέσπιση της χορήγησης γονικής άδειας και στους δύο γονείς και η επιδότηση τη-

ματος αυτής από τον ΟΑΕΔ (για τους δύο πρώτους μήνες).

Σύμφωνα με πληροφορίες, στο υπουργείο Εργασίας εξετάζουν τη σταδιακή διασύνδεση της καταβολής του επιδόματος ανεργίας με τα νέα προγράμματα κατάρτισης και την «ενεργή αναζήτηση εργασίας» ως υποχρέωση του ανέργου, με στόχο την επανένταξή του στην αγορά το ταχύτερο δυνατό.

Στην πράξη, αυτό θα σημαίνει ότι εφόσον ο άνεργος εγγράφεται στους καταλόγους του ΟΑΕΔ και λαμβάνει επίδομα, θα δηλώνει και ότι είναι άμεσα διαθέσιμος για να συμμετάσχει σε προγράμματα κατάρτισης.

Στο πλαίσιο των αλλαγών αυτών εξετάζεται επίσης η κλιμάκωση του επιδόματος με βάση τον μισθό που έπαιρνε ο άνεργος, πριν από την απόλυση. Θα υπάρξει βέβαια ένα ανώτατο όριο, όπως κι ένα κατώτατο, το οποίο –σύμφωνα με στελέχη του υπουργείου Εργασίας– δεν

θα είναι κάτω από τα 400 ευρώ που είναι σήμερα το επίδομα ανεργίας ή τα 407 ευρώ, όπως θα διαμορφωθεί από την 1η Ιανουαρίου 2022 και μετά (ακολουθεί την αύξηση του κατώτατου μισθού).

145.000 νέες θέσεις

Στην ίδια έκδοση και στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», αποκαλύπτεται και ο σχεδιασμός για την ανάκαμψη της αγοράς εργασίας μέσα από την υλοποίηση απλυστευμένων προγραμμάτων απασχόλησης «ανοικτού τύπου». Στόχος είναι η δημιουργία 75.000 νέων θέσεων εργασίας στην πραγματική οικονομία της χώρας, επιπλέον των 70.000 νέων θέσεων εργασίας που περιλαμβάνονται στον σχεδιασμό του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027.

Ετσι, συνολικά, για τα επόμενα χρόνια ο στόχος είναι η δημιουργία περίπου 145.000 νέων θέσεων εργασίας μέσω νέων επιχειρηρήσεων.

Διπλό όφελος από τη μείωση μη μισθολογικού κόστους

*Ενίσχυση αγοραστικής δύναμης
μισθωτών και επίσημης απασχόλησης*

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Η πρόσφατη διάταξη που επέκτεινε και για το 2022 τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες αποκάλυψε την πρόθεση της κυβέρνησης να δώσει προτεραιότητα στη μείωση του μη μισθολογικού κόστους και στην προώθηση μέτρων μόνιμης διάρκειας στον τομέα της φορολογίας των εργασιών.

Είχε βέβαια προηγηθεί και η απόφαση για αύξηση του κατώτατου μισθού, από τον 1η Ιανουαρίου 2022, κατά 2%, μέσω της οποίας σχεδόν ένας στους τέσσερις μισθολογικούς τομείς, που αμείβεται με τα κατώτατα όρια, θα δει έστω και περιορισμένες αυξήσεις στον μισθό του. Υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι και ο πληθωρισμός θα ξεκινήσει την πορεία αποκλιμάκωσής του μετά το φθινόπωρο. Τον Ιούνιο του επόμενου έτους, άλλωστε, θα υπάρξει και νέα μέτρηση των ασφαλιστικών εισοδημάτων κατά 0,5 ποσοστιαία μονάδα, στον κλάδο της επικούρησης, με το «κέρδος» να επιμερίζεται εξίσου σε εργοδότες και εργαζομένους. Στο προκείμενο παραμένει και η επιπλέον μείωση κατά 0,6 ποσοστιαία μονάδα, που ανατελεί δέσμευση της κυβερνήσεως η σωρευτική μείωση των εισοδημών, έως το τέλος του 2023, κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες.

Η επιλογή μονιμοποίησης των ήδη εφαρμόζομενων μειώσεων καθώς και η επεκτάσις τους εκτιμάται από τους οικονομολόγους αλλά και στελέχη της αγοράς ότι θα έχει άμεσα θετικές συνέπειες στο διαθέσιμα εισοδήματα των νοικοκυριών, βελτιώνοντας την αγοραστική δύναμη των χαμηλόμισθων εισοδηματικών κλιμακίων,

ενώ θα αποτελέσει κίνητρο για την αύξηση της «επίσημης» απασχόλησης, με ευεργετικές επιδράσεις για την πραγματική οικονομία.

Είναι άλλωστε γνωστό ότι η εγκώρια αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από μεγάλο μη μισθολογικό κόστος, με αποτέλεσμα να μη λειτουργεί αποδοτικά, αφού το κόστος αυτό αποτελεί της αν ουσία μια στρέβλωση στη λειτουργία της αγοράς.

Σύμφωνα με τα στοιχεία στις Ε.Ε., η χώρα μας εμφανίζεται στην 6^η θέση των χωρών με τον υψηλότερο συντελεστή ασφαλιστικών εισφορών του εργαζομένου στην περίπτωση ενός χαμηλόμισθου μισθωτού, 5,9 ποσοστιαίες μονάδες πάνω από τον μέσο όρο των ανεπτυγμένων οικονομιών του ΟΟΣΑ. Αντίστοιχα, το 2019 η Ελλάδα είχε το έβδομο υψηλότερο ποσοστό εισφορών των εργοδοτών στις χώρες στις Ε.Ε., κατά 14,1 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από τον μέσο όρο των ανεπτυγμένων οικονομιών του Ο.Ο.Σ.Α. Ετσι προκύπτει ότι το άθροισμα εισφορών εργαζομένου και εργοδότη είναι το πέμπτο υψηλότερο στις χώρες της Ε.Ε. και κατά 14,2 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από τον μέσο όρο των ανεπτυγμένων οικονομιών του ΟΟΣΑ.

Όπως φαίνεται από τα παραδείγματα που παρουσιάζει σήμερα η «Κ», η διατήρηση των μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών κατά 3 ποσοστιαίους μονάδες για εργοδότες και εργαζομένους του ιδιωτικού τομέα, σε συνδυασμό με την αύξηση των κατώτατων μισθού, έχει ως αποτέλεσμα, στις αρχές του 2022, ένας εργαζόμενος που αμείβεται με τα κατώτατα όρια να λάβει «καθαρό» στο χέρι 569,39 ευρώ, έναντι 550 ευρώ που λάμβανε το 2020.

Πώς διαμορφώνονται οι μισθοί μετά τη μείωση των εισφορών

Μείωση εισφορών (ποσοστιαίες μονάδες)	Μισθός	Εισφορές εργαζομένου	Εισφορές εργοδότη	Σύνολο εισφορών	ΦΜΥ	Καθαρές αποδοχές	Συνολικό κόστος εργοδότη	ΕΤΗΣΙΟ ΟΦΕΛΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ	ΕΤΗΣΙΟ ΟΦΕΛΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗ
3,00	663	93,62	149,44	243,06	0	569,38	812,44		
3,00	800	112,96	180,32	293,28	6,33	680,71	980,32		
3,00	1500	211,8	338,1	549,9	143,67	1.144,53	1.838,1		
0,50	663	91,96	147,32	239,28	0	571,04	810,32	23,24	29,68
0,50	800	110,96	177,76	288,72	6,51	682,53	977,76	25,48	35,84
0,50	1500	208,05	333,3	541,35	144,57	1.147,38	1.833,3	39,90	67,20
0,60	663	89,97	145,33	235,3	0	573,03	808,33	51,10	57,54
0,60	800	108,56	175,36	283,92	6,73	684,71	975,36	56,00	69,44
0,60	1.500	203,55	328,8	532,35	145,65	1.150,80	1.828,8	87,78	130,2

ΠΗΓΗ: Νικόλαος Α. Φραγκιαδάκης – NAF Accounting.Tax.Consulting

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

πριν δηλαδή από την αύξηση της τάξης του 2% αλλά και τη μείωση των εισφορών. Το όφελος σε μεικτούς μισθούς της τάξης των 2.000 ευρώ θα είναι 23 ευρώ τον μήνα, τα οποία θα «κάνονταν» αν η ελάφρυνση δεν διατηρούνταν και το 2022. Το όφελος παραμένει ισχυρό και για τους εργοδότες, καθώς ξεπερνάει τα 12 ευρώ για τον κατώτατο μισθό και τα 35 ευρώ εάν ο μισθός είναι άνω των 2.000 ευρώ.

Με την εφαρμογή και της μείωσης των εισφορών επικουρικής ασφάλισης κατά 0,5 ποσοστιαία μονάδα το «κέρδος» αυξάνεται. Έτσι, μισθωτός με τον κατώτατο μισθό θα λάβει καθαρά 571,04 ευρώ, ενώ στον εργοδότη το κόστος θα μειωθεί από 812,44 ευρώ σε 810,32 ευρώ. Επομένως, το νέο αυτό

όφελος για τον εργαζόμενο των 663 ευρώ θα είναι 23,24 ευρώ και για τον εργοδότη 29,68 ευρώ. Σε μισθό 1.500 ευρώ (μεικτό) το επιπλέον κέρδος για τον εργοδότη ανέρχεται σε 67,20 ευρώ τον χρόνο και για τον εργαζόμενο σε 39,9 ευρώ. Με την περαιτέρω μείωση των εισφορών κατά 0,6 ποσοστιαία μονάδα, ο μισθός με τον κατώτατο μισθό θα λάβει στο χέρι 573,03 ευρώ και ο εργοδότης θα επιβαρυνθεί για εισφορές 808,33 ευρώ, κερδίζοντας συνολικά, το έτος, 57,54 ευρώ. Στα 800 ευρώ μεικτό μισθό, το επίδο όφελος για τον εργαζόμενο είναι 56 ευρώ και για τον εργοδότη 69,44 ευρώ.

Στα 245 εκατ. το κόστος
Υπενθυμίζεται ότι η μείωση των 3 πο-

σοστιαίων μονάδων επιμερίζεται σε -1,79 ποσοστιαία μονάδα για τον εργοδότη και -1,21 ποσοστιαία μονάδα για τους εργαζομένους, περιορίζοντας τη συνολική επιβάρυνση τους, και συμβάλλει αφενός στην αύξηση της αγοραστικής δύναμης των εργαζομένων, αφετέρου στην ενίσχυση των ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Όσο για το κόστος, εκτιμάται σε περίπου 245 εκατ. ευρώ ετησίως.

Υπενθυμίζεται ότι οι εισφορές είχαν ήδη μειωθεί κατά 0,9 ποσοστιαία μονάδα τον Ιούνιο του 2020 για τους εργαζομένους πλήρους απασχόλησης και πλέον η συνολική μείωση των ασφαλιστικών εισφορών ανέρχεται σε 3,9 ποσοστιαίες μονάδες. Επομένως οι συνολικές ασφαλιστικές εισφορές των

μισθωτών –εργοδοτικές και εργατικές– ανέρχονται σε 36,66%.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 4387/2016, γνωστού και ως νόμου Κατρούγκαλου, από τον Ιούνιο του 2019 έως τον Μάιο του 2022 οι εισφορές επικουρικής ασφάλισης -υποχρεωτικές για τους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα- ανέρχονται σε 6,5%. Από τον Ιούνιο του 2022 οι εν λόγω εισφορές ήδη προβλέπεται να πέσουν στο 6%.

Με την επιπλέον μείωση κατά 0,6 ποσοστιαία μονάδα η σωρευτική ελάφρυνση του μη μισθολογικού κόστους της μισθωτής απασχόλησης θα φτάσει τις 5 ποσοστιαίες μονάδες και οι εισφορές θα μειωθούν στα 35,56%, ήτοι μια ελάφρυνση της τάξης του 12,32%.

Ο ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΑΡΩΝΩΝ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

5^ο

Αγροτικό

ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ 2021

24-26/9
ΜΟΛΟΣ

ΠΟΛΥΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ
ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΟ
ΠΑΡΚΟ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΩΡΑ 19:00

ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΤΑΛΑΡΑΣ
ΒΙΟΛΕΤΑ **ΙΚΑΡΗ**, ΑΣΠΑΣΙΑ **ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ**
ΓΕΩΡΓΙΑ **ΝΤΑΓΑΚΗ**, ΛΙΖΑ **ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ**
ΠΑΡΗΣ **ΠΑΡΑΣΧΟΣ**, ΚΑΤΕΡΙΝΑ **ΠΑΡΑΣΧΟΥ**
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ **ΠΙΤΣΙΛΛΙΔΗΣ**
ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ «**ΔΙΟΝΥΣΟΣ**»
ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ «**ΖΗΔΡΟΣ**»
ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ **ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ**
ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ **ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ**

ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΔΩΡΕΑΝ ΕΙΣΟΔΟΣ
ΜΕ ΑΡΙΘΜΗΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΑΠΟ

Tickethour.com.cy 7777 7040
a ticketmaster company

ΚΑΙ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ «**ΟΔΟΥ ΕΙΡΗΝΗΣ 158**» **25372855**
ΚΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
22557666 ΘΑ ΤΗΡΗΘΟΥΝ ΟΛΑ
25372855 ΤΑ ΕΝΔΕΛΞΙΜΕΝΑ
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ **γαστρονόμος**

FlashArt 2@Rialto

/09

Στηρίζουμε τις τέχνες και τους δημιουργούς
We support the arts and artists

8/ Πεθαίνω σαν Χώρα

ΜΙΤΟΣ

Τετάρτη 20:30 (45')

Η κινηματογραφημένη εκδοχή του έργου του Δ. Δημητριάδη ως σκόλιο για τον ρόλο του θεάματος σε περίοδο κρίσης.

Σκηνοθεσία / Δραματοουργία: Έλενα Αγαθοκλέους
Περφόρμερ: Μαρίνα Αργυρίδου, Νεκτάριος Θεοδούρου, Ελένα Αλεξάνδρου, Δημήτρης Χειμάνος, Μαριάννα Μιχαήλ

€ 8

11/ Η τελευταία απολογία ενός πεθαμένου που 'σφαξε τρεις και οκτώ λάβωσε ακόμα

Σάββατο 20:30 (60')

Ο Νίκος Κοεμτζής, που το 1973 διαπράττει φονικό για μια «παραγγελιά», παρουσιάζει τη δική του εκδοχή.

Κείμενο: Βαγγέλης Γέτας
Σκηνοθεσία: Λεωνόρος Τσιλιώτης
Επί σκηνής: Αλεξάνδρος Παρίσης

€ 12 / 10

15+

17/ Περιμένοντας τις Ευτυχισμένες Μέρες

Παρασκευή 20:30 (55')

Βασισμένη στο έργο του Σάμιουελ Μπέκετ, η παράσταση φέρνει τους χαρακτήρες αντιμετώπισης με ένα αβέβαιο παρόν και μια αιωρούμενη αίσθηση αναμονής.

Κείμενο / Σκηνοθεσία: Δάφνη Μιλτιάδου
Επί Σκηνής: Στέλιος Καλλιτράτης, Αυγουστίνια Στυλιανού

Σκηνογραφία: Θεοδώρα Φούτρου
Μουσική Επιμέλεια: Ανδρέας Μικαλόπουλος
Εκτέλεση παραγωγής: Minimis Παραγωγές

€ 12 / 10

26/ Dystopia: Inferno | Μαριάννα Παφίτη

Κυριακή 20:30 (50')

Το έργο αποτυπώνει τη σχέση μιας γυναίκας με αναπνοή με τον φροντιστή της.

Ερμηνεία / Περφόρμανς:
Μαριάννα Παφίτη
Σκηνοθεσία / Εικαστική προσέγγιση:
Λουκάς Ιωάννου

€ 12 / 10

28&30/ Σάββατο του Λαζάρου | ΜΙΤΟΣ

Τρίτη & Πέμπτη 20:30 (60')

Επί Σκηνής

Η παράσταση βασίζεται στην ιστορία του Λαζάρου των Γραφών.

Σκηνοθεσία / Δραματοουργία / Performer: Έλενα Αγαθοκλέους

€ 12 / 10

Χορηγός:

FAMELINE
HOLDING GROUP

Χορηγός Επικοινωνίας:

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

77 77 77 45
rialto.com.cy

Οριακή άνοδος με περιορισμένο όγκο συναλλαγών στο Χ.Α.

Στις 906,81 μονάδες ο Γενικός Δείκτης – Συνεχίζεται η διστακτικότητα των επενδυτών

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Με μικρές διακυμάνσεις και ήπια κέρδη κινήθηκε το Χρηματιστήριο Αθηνών, ακολουθώντας τον επιφυλακτικό βηματισμό των ευρωπαϊκών αγορών, με το επενδυτικό ενδιαφέρον να παραμένει χαμηλό και τις πωσές σε αρκετά low chips και τράπεζες να μην βοηθούν το Χ.Α. να ξεφύγει από την περιοχή των 905 μονάδων.

Όπως σχολιάζουν εγκώριοι αναλυτές, το θετικό αφήγημα του Χ.Α. σε καμία περίπτωση δεν έχει χαθεί, ωστόσο θα χρειαστεί χρόνος για να ξεπεραστεί η γενικευμένη αποστροφή των επενδυτών προς το ρίσκο και να αρχίσουν να αποτιμώνονται στα χαρτοφυλάκια οι θετικές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Προς το παρόν εκτιμούν ότι θα συνεχιστούν οι διακυμάνσεις με σκοπό τη μετακίνηση των θέσεων στα παράγωγα, ενώ το ενδιαφέρον θα συνεχιστεί να επεκταρτώ-

**Μικρό εύρος διακύμανσης
για τον Γενικό Δείκτη, με τη
συναλλακτική δραστηριότητα
να παραμένει χαμηλή.**

νεται σε τίτλους με θετικούς καταλύτες. Στα στατιστικά του Χ.Α., ο Γενικός Δείκτης σημείωσε άνοδο στις τάξεις του 0,16%, στις 906,81 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 57,18 εκατ. ευρώ. Κατά τη Merit Securities, η βραχυπρόθεσμη τάση είναι ανοδική, με τα σημεία στήριξης να εντορίζονται στις 900 και 890 μονάδες και τα σημεία αντίστασης στις 910 και 920 μονάδες.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης κατέγραψε κέρδη 0,16%, στις 2.182,56 μονάδες, ενώ κατά 0,42% ενισχύθηκε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης, κλείνοντας στις 1.498,65 μονάδες.

Από τα μη τραπεζικά blue chips, ανοδικά κινήθηκαν ο ΟΠΑΠ στο +1,75%, η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή στο +1,52% και ο ΟΤΕ στο

Το κύμα γενικευμένων ανατιμήσεων στις πρώτες ύλες και στα τρόφιμα συνεχίζεται, ενώ η υγειονομική κρίση εξακολουθεί να απασχολεί την καθημερινότητα όλων των πολιτών, και η ατμόσφαιρα που δημιουργείται εντείνει την αποστραφή των επενδύτων στην ανάληψη ρίσκου, τονίζουν χρηματιστηριακοί αναλυτές.

+1,14%, ενώ απώλειες 2,03% κατέγραψε η «Ελλάκτωρ» και πτώση άνω του 1% σημείωσαν οι Jumbo, EXAE και ΕΥΔΑΠ.

Ο τραπεζικός δείκτης ενισχύθηκε οριακά κατά 0,05%, στις 567,18 μονάδες, λόγω της ανόδου σε Τράπεζα Πειραιώς (+1,72%) και Eurobank (+0,93%), ενώ η Alpha Bank, η οποία αυτή την εβδομάδα θα βγει στις αγορές με senior preferred ομόλογο όπως ανακοινώθηκε, έκλεισε στο -0,86% και η Εθνική Τράπεζα στο -0,63%.

Μετά την επίδοση-έκπληξη στο ΑΕΠ του β' τριμήνου, η εγκώρια επικαιρότητα συνεχίσιο να καταγράφει θετικά μηνύματα: το τίμημα για το ΔΕΠΑ Υποδομών ξεπέρασε τις προσδοκίες, ενώ η αναγγελία του ονόματος του αυστραλιανού fund Macquarie

και για το ποσό υπέκλιξη που προσέφερε για το 49% του ΔΕΔΔΗΕ αποτέλεσε ψήφο εμπιστοσύνης, σημειώνει ο Δημήτρης Τζιζάνης το «Κύκλος Χρηματοπιστωτικής». Ταυτόχρονα, όπως προβάλλει, η αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας από τη Scope Ratings προσδίδει για ανάλογη κίνηση από την DBRS το βράδυ της Παρασκευής, ενώ το πακέτο στήριξης ύψους 3,4 δις. ευρώ που ανακοινώνει η κυβέρνηση περιλαμβάνει φερολογικές ελαφρύνσεις που συμβάλλουν στην βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος προς το φιλικότερο.

Η εξήγηση της συνεχιζόμενης απροθυμίας για εκδήλωση αγοραστικού ενδιαφέροντος μετοχικών τίτλων από ξένους αλλά και Έλληνες επενδυτές, που συνεχιζουν να δια-

κρατούν «βουνά» καταθέσεων με μηδενικές αποδόσεις, πρέπει να αναζητήσουν στο εξωτερικό περιβάλλον, όπου το κύμα γενικευμένων ανατιμήσεων στις πρώτες ύλες και στα τρόφιμα συνεχίζεται, ενώ την ίδια ώρα ο αριθμός των κρουσμάτων από την πανδημία υπενθυμίζει ότι η υγειονομική κρίση συνεχίζει να απασχολεί την καθημερινότητα όλων των πολιτών.

Ως αποτέλεσμα, οι κεντρικές τράπεζες αδυνατούν να διαμορφώσουν μια σαφή στάση σε σχέση με τον σχεδιασμό της μελλοντικής νομισματικής πολιτικής, με τις αγορές να παρακολουθούν στενά όλες τις ανακοινώσεις. Είναι λοιπόν εύλογη η στάση αναμονής της επενδυτικής κοινότητας ενόσω το περιβάλλον παραμένει ομιχλώδες.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

[illegible]

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ		ΤΙΜΕΣ SPOT	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1814	ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6114
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	130,08	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	6,1788
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4951
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	25,389	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,6168
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4361	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	9,1899
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,85260	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16857,27
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	350,05	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,7968
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,5542	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	87,0370
ΛΕΙ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9485	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1382,66
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,1453	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	23,5067
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0887	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,9170
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	151,20	ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6625
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,1745	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	58,868
ΚΟΥΝΑ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	7,4760	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,5870
ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ	86,1062	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	38,927
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	9,9848	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	16,8097

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1723
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8518
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4368
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,2233

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	344,80
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	344,80
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	344,80
ΠΩΛΗΣΗ	415,71

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	906,81	905,37	1,44	0,16%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.182,56	2.179,06	3,50	0,16%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.311,82	5.266,14	45,68	0,87%
FTSE/Χ.Α.ΥΦΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.059,08	3.047,65	11,43	0,38%
ATHEX SELECT PLUS	3.430,89	3.433,95	-3,06	-0,09%
ATHEX SELECT	4.560,08	4.521,47	38,61	0,85%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	429,28	429,06	0,22	0,05%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.236,39	4.196,86	39,53	0,94%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.498,65	1.492,34	6,31	0,42%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.483,22	2.481,45	1,77	0,07%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	540,11	539,10	1,01	0,19%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.549,84	1.547,38	2,46	0,16%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	567,18	566,90	0,28	0,05%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.303,62	5.316,70	-13,08	-0,25%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	758,87	764,31	-5,44	-0,71%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.876,32	3.868,31	8,01	0,21%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	53,20	53,22	-0,02	-0,04%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.320,58	7.393,49	-72,91	-0,99%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	10.847,43	10.869,77	-22,34	-0,21%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.641,50	7.623,84	17,66	0,23%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ	3.233,58	3.252,90	-19,32	-0,59%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.322,17	3.310,83	11,34	0,34%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	2.107,54	2.072,50	35,04	1,69%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.759,62	1.740,10	19,52	1,12%
FTSE/Χ.Α. ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.633,56	4.584,18	49,38	1,08%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.328,29	5.342,36	-14,07	-0,26%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	14.341.725,85
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	8.192.519,61
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.534.903,33
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	5.578.253,16
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΕΦΩΝΙΑ	4.000.468,47
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.712.074,37
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2.046.363,74
ΔΙΔΥΛΤΗΡΙΑ	1.831.624,57
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.278.913,58
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	936.572,60
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	928.242,19
ΕΞΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	859.168,95
ΥΔΡΕΥΣΗ	482.283,16
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	408.304,97
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	401.093,40
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	375.799,37
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	365.061,28
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	354.804,87
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	296.647,77
ΟΧΗΜΑΤΑ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΠΕΝ. ΟΧΗΜΑΤΑ	287.682,88
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	239.785,73
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ	220.667,40
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	194.620,39
ΤΡΟΦΙΜΑ	188.730,88
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	188.672,68
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	181.422,54
ΚΑΘΕΤΟ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	163.460,98

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	17,580	8,38%	ΑΤΤΙΚΑ BANK (ΚΟ)	0,104	-4,92%
EPSILON NET (ΚΟ)	12,500	5,04%	SPACE HELLAS (ΚΟ)	9,200	-2,95%
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	2,000	4,71%	ΛΑΜΨΑ (ΚΟ)	18,400	-2,65%
INTRAKAT (ΚΟ)	2,480	4,64%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,401	-2,03%
ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	0,290	3,57%	INFORM ΛΥΚΟΣ Π. (ΚΟ)	1,500	-1,96%
ΙΝΤΕΑΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΚΟ)	3,630	3,42%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	7,740	-1,90%
ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	1,435	2,50%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,816	-1,69%
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,034	2,41%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,315	-1,56%
ΛΟΥΗ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	2,700	2,27%	ΑΤΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,010	-1,46%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	18,100	2,26%	JUMBO (ΚΟ)	12,900	-1,38%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
JUMBO (ΚΟ)	8.192.519,61
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7.319.277,24
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	4.640.321,35
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	4.435.379,91
ΟΤΕ (ΚΟ)	4.000.468,47
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	3.568.542,49
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	3.490.856,74
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.269.596,71
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.030.758,80
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	1.947.727,31
PHOENIX VEGA MEZZ PLC (ΚΟ)	0,55%
PROFILE (ΚΟ)	0,52%
JUMBO (ΚΟ)	0,47%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,35%
ΑΤΤΙΚΑ BANK (ΚΟ)	0,31%
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,29%
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	0,27%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,27%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,26%
ΒΙΟΤΕΡ (ΚΟ)	0,24%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

13/9/21

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	192	1.167	5.027
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	4
FTSE/Χ.Α. Large Cap	192	1.167	5.023
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.717	92.560	570.029
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	166	2.811	9.569
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	193	15.990	54.700
ΑΤΤΙΚΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	4	12	143
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	11	51	336
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	144	13.663	10.741
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	108	7.766	8.675
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	130	7.919	37.987
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	9	51	871
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	46	430	2.850
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	128	1.433	9.525
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	18	335	1.525
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	60	1.296	2.505
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	100	1.038	4.390
JUMBO (ΚΟ)	75	542	2.698
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	67	600	7.537
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	19	1.932	25.229
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	108	809	3.494
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	172	2.287	6.264
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	170	8.535	37.212
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	33	381	1.559
ΟΤΕ (ΚΟ)	28	113	3.009
ΟΛΠ (ΚΟ)	24	338	432
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	77	10.074	310.097
ΔΕΗ (ΚΟ)	594	4.787	16.634
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	29	330	2.652
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	51	604	1.103
ΒΙΟΗΛCO SA/NV (ΚΑ)	153	8.433	8.292
Δικαιώματα σε Δείκτες	17	272	2.267
FTSE/Χ.Α. Large Cap	17	272	2.267
Δικαιώματα σε Μετοχές	56	697	2.043
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	150
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	305
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	55
ΟΤΕ (ΚΟ)	8	40	30
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	48	657	1.503
Συνολική Δραστηριότητα	2.982	94.696	579.366

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 14 Σεπτεμβρίου 2021

	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΘ	ΑΝΟΤΑΘ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,8620	0,8700	0,8700	0,1100	2.004	0,8640	0,8700	0,8700	0,46
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,0750	1,0750	1,0750	-0,7460	134.883	1,0750	1,0900	1,0750	0,47
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0,4000	0,4000	0,4000	0,0000	526	0,4000	0,4100	0,4000	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,0115	0,0115	0,0115	-0,0480	47.700	0,0115	0,0120	0,0115	-4,17
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0745	0,0790	0,0767	0,1660	5.000	0,0705	0,0790	0,0790	5,33
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	0,1090	0,1090	0,1090	0,9800	3.990	0,0000	0,1090	0,1090	0,00
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD						1,5800	1,5900		
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,6000	1,6000	1,6000	0,0000	250	1,5900	1,6000	1,6000	0,00
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0650	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0165	0,0175	0,0172	-0,0460	11.960	0,0170	0,0190	0,0170	-2,86
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0220		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0380	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3300	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0,0000	0,1170		
ΚΕΛΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0855		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0025	0,0035		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0005	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0,2100	0,0000		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0020	0,0000		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ -						1,1000	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD	0,1180	0,1200	0,1190	-0,2200	10.000	0,1190	0,1360	0,1180	-5,60
ΚΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0150	0,0160		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,0940	0,0940	0,0940	0,8500	4.600	0,0775	0,0940	0,0940	9,94
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0475	0,0475	0,0475	0,4000	8.000	0,0415	0,0000	0,0475	9,20
ΛΟΣΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7200	0,8600		
ΝΤΟΛ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						1,4500	1,6500		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0,1370	0,1370	0,1370	0,1000	900	0,1340	0,1370	0,1370	0,74
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0570	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0295		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,6300	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,5200	0,5200	0,5200	-0,3010	2.000	0,5200	0,5300	0,5200	-1,89
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1210	0,0000		
ΤΕΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΗΚΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	2,5400	2,5800	2,5484	3,1470	8.941	2,5200	2,5600	2,5600	0,79
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΩΑΝ	CHRIS IOANNIDU PUBLIC LTD (Σ)						0,0080	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1,3500	1,4500		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,2300	0,2500		
ΜΠΑΕ	BLUE ISLAND PLC						0,6800	0,7700		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0,3020	0,3020	0,3020	1,0000	5.000	0,2820	0,3020	0,3020	3,42
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0,0000	1,2500		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0740	0,0790		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,2320	0,0000		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0425	0,0470		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,2740		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0300	1,0400	1,0351	0,4070	4.100	1,0300	1,0400	1,0400	0,97
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΞΕΠ	D.A.P.P. Digital Access Pass PTE Investments Public Company Ltd (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΕΦΘ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0145		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0325		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
Βιομηχανία										
ΣΣΤΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,1540	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,1030		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗΟ24	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ουλόγοι)						0,0000	0,0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						60,2000	67,0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						62,2000	63,0000		
ΙΝΓΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ουλόγοι) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΙΝΓΚΑΡΤ2	Pultenney Bond Designated Activity Company (Ουλόγοι) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ουλόγοι)						0,0000	0,0000		

Νότιο Μανχάταν: Μια αποτίμηση μετά 20 έτη

Η ανοικοδόμηση ως θετική επίπτωση των επιθέσεων της 11ης Σεπτεμβρίου

Του **MICHAEL KIMMELMAN**
THE NEW YORK TIMES

Τις ημέρες μετά την επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, οι κάτοικοι της Νέας Υόρκης επέδειξαν πνεύμα αλληλεγγύης και αγχώλιασαν πάλι τους δημόσιους χώρους της μεγαλούπολης. Δύο δεκαετίες μετά τις επιθέσεις, το νότιο Μανχάταν παραμένει τόπος αρχιτεκτονικού πειραματισμού, με ορισμένα δείγματα επιτυχημένων παρεμβάσεων, αλλά και σημαντικές και δαπανηρές αποτυχίες.

Μία από τις θετικές επιπτώσεις των επιθέσεων υπήρξε η σταδιακή μετατόπιση του αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού κέντρου

Χάρη στις νέες αντιλήψεις περί αστικού σχεδιασμού, η συνοικία έγινε πιο φιλική προς τους κατοίκους της.

βάρους της Νέας Υόρκης από το Μανχάταν στους γύρω δήμους, όπως το Μπρούκλιν και το Κουίνς.

Το παραδοσιακό πρότυπο της αστικής οικονομικής ανάπτυξης, με τις παραγωγικές τάξεις να συνωστίζονται σε ουρανοξύστες, παρακώρσωσε τη θέση του σε ευρύτερη οικιστική θεώρηση εύκολης κινητικότητας και συνοικιακής θαλπυρής.

Μετά την 11η Σεπτεμβρίου, οι οπαδοί της ποδηλασίας, του βαδίσματος, των δημόσιων συγκοινωνιών και των δημόσιων κήπων βρήκαν συμμάχους στη Γουόλ Στρίτ και στο δημαρχείο. Οι σύμμαχοι αυτοί συ-

νειδητοποιήσαν ότι το νότιο Μανχάταν δεν άξιζε να μετατραπεί αποκλειστικά σε τόπο μνήμης, πλαισιωμένο από ουρανοξύστες γραφείων. Ομάδα αρχιτεκτόνων εγκαίνιασε, έτσι, εκστρατεία με στόχο να προσελκύσει εργαζομένους που είχαν γοντευθεί από τη ζωντάνια των δρόμων του Μπρούκλιν, προκειμένου να επιστρέψουν στο νότιο Μανχάταν.

Νέες αντιλήψεις αστικού σχεδιασμού προέκυψαν, λοιπόν, από τα ερείπια των Δίδυμων Πύργων. Οι αρχιτέκτονες φρόντισαν αυτή τη φορά να εντάξουν στα σχέδια ανανέωσης κατοικίες για χαμηλόμισθους εργαζομένους ή ανέργους. Οι Αρχές αντιμετώπισαν μεγάλες δυσκολίες από τις οικογένειες των θυμάτων, οι οποίες απαιτούσαν τη δημιουργία μεγάλου μνημείου. «Ο συνδυασμός μεγάλων επενδύσεων, υψηλών τιμών γης, της θλίψης των συγγενών και του ναρκισσισμού κάποιων αρχιτεκτόνων οδήγησαν στην παρούσα μπλεγμένη κατάσταση», έγραφε το 2016 η εφημερίδα αυτή. Τα κίνητρα που προσέφερε η δημορχία Μπλούμπεργκ για την επιστροφή των κατοίκων στο νότιο Μανχάταν στάθηκαν ικανά να προσελκύσουν στην περιοχή πολλούς νέους επαγγελματίες, διαψεύδοντας όσους υποστήριζαν ότι κανείς δεν θα ήθελε πια να ζει σε ψηλά κτίρια, μετά τις επιθέσεις στους Πύργους. Το σημείο όπου υψώθηκαν οι Δίδυμοι Πύργοι, όμως, συνεχίζει να δίνει την αίσθηση εξωγίνης ζώνης. Η έντονη παρουσία της αστυνομίας σε κάθε δημόσιο χώρο και το επιβλητικό μνημείο των θυμάτων στερούν από τη συνοικία κάθε ζεστασιά. Η συζήτηση, ωστόσο, γύρω από την τρομοκρατία έχει πλέον παρθεί, με νέα ζητήματα να απασχολούν την κοινωνία.

Η αστική οικονομική ανάπτυξη, με τις παραγωγικές τάξεις να συνωστίζονται σε ουρανοξύστες, παρακώρσωσε τη θέση της σε μια ευρύτερη οικιστική θεώρηση εύκολης κινητικότητας και συνοικιακής θαλπυρής.

Το «Imagine» του Τζον Λένον έκλεισε τα 50

Μισός αιώνας συμπληρώθηκε από την κυκλοφορία του δίσκου του Τζον Λένον «Imagine», ο οποίος περιέχει το ομώνυμο τραγούδι, που οραματίζεται ένα διαφορετικό, ειρηνικό μέλλον για την ανθρωπότητα.

Με αφορμή την επέτειο, ο εμβληματικός στίχος «Φαντασθείτε όλοι οι άνθρωποι να ζουν ειρηνικά» προβλήθηκε χτες σε διάφορα αξιοσημείωτα κτίρια και τοποθεσίες ανά την υφήλιο, από τον καθεδρικό ναό του Αγίου Παύλου στο Λονδίνο μέχρι την Times Square της Νέας Υόρκης.

«Το τραγούδι αυτό ενσαρκώνει όλα όσα πιστεύαμε την εποχή που κυκλοφόρησε», ανέφερε συγκινημένη η Γκιονέζα Καλλιτέχνης, χήρα του Βρετανού μουσικού, Γκόκο Ονο, συμπληρώνοντας ότι ο Λένον θα έβιωθε ιδιαίτερα χαρούμενος με τους επετειακούς εορτασμούς. «Το μήνυμα του τραγουδιού παραμένει σήμερα εξίσου σημαντικό όσο και την εποχή που γράφτηκε», αναφέρει σε δήλωσή της που δημοσιεύθηκε την προηγούμενη εβδομάδα. Με τους στί-

Ο εμβληματικός στίχος «Φαντασθείτε όλοι οι άνθρωποι να ζουν ειρηνικά» προβλήθηκε σε διάφορες τοποθεσίες ανά την υφήλιο.

χους του να κάνουν έκκληση για μια ειρηνική παγκόσμια συνύπαρξη και έναν κόσμο δίχως κράτη, ιδιοκτησία και κοινωνικές τάξεις, το «Imagine» εξελίχθηκε σε έναν από τους πιο διαχρονικούς αντιπολεμικούς ύμνους της τελευταίας πεντηκονταετίας. Εκτός από το «Imagine», το ομώνυμο άλμπουμ του Λένον περιέχει ακόμη εννέα τραγούδια –μεταξύ αυτών τα δημοφιλή «Jealous guy» και «It's so hard»– και παραμένει μέχρι σήμερα ο πιο επιτυχημένος σόλο δίσκος του τραγουδιστή των Beatles. Για την επέτειο των 50 ετών από την

κυκλοφορία του, η Γκόκο Ονο, ο γιος τους Σον και το Ίδρυμα «Τζον Λένον», καθώς και η εταιρεία Universal, προσκάλεσαν κάθε μουσικόφιλο να παρακολουθήσει την ταινία «Imagine», που λόγω της περιστάσεως επανακυκλοφόρησε στις περισσότερες πλατφόρμες ψυχαγωγίας, η οποία περιέχει εκτελέσεις όλων των τραγουδιών του δίσκου, καθώς και επιπλέον συνθέσεις των Λένον και Ονο. Ταυτόχρονα, σήμερα κυκλοφορεί μια περιορισμένη συλλεκτική έκδοση του δίσκου, σε διπλό βινύλιο, που περιλαμβάνει το αρχικό demo και ακυκλοφόρητες ηχογραφήσεις από τότε.

Παράλληλα, μια συναρπαστική συλλογή κασετών με συντεχνίες του Λένον, όπου αναφέρεται στα αγαπημένα του τραγούδια των Beatles, στην αγάπη του για την Ονο και στη δύναμη της υστεροφημίας, αναμένεται να δημοπρατηθεί αυτόν τον μήνα. Οι 91 λεπτών ηχογραφήσεις ανήκαν στον Καναδό δημοσιογράφο Κεν Ζέιλινγκ, ο οποίος συνάντησε τον τραγουδιστή τρεις φορές, το 1969 και το 1970.

Η Γκόκο Ονο σε παλαιότερη συνέντευξη Τύπου στο Τόκιο, με φόντο ένα πορτρέτο του Λένον και της ίδιας.

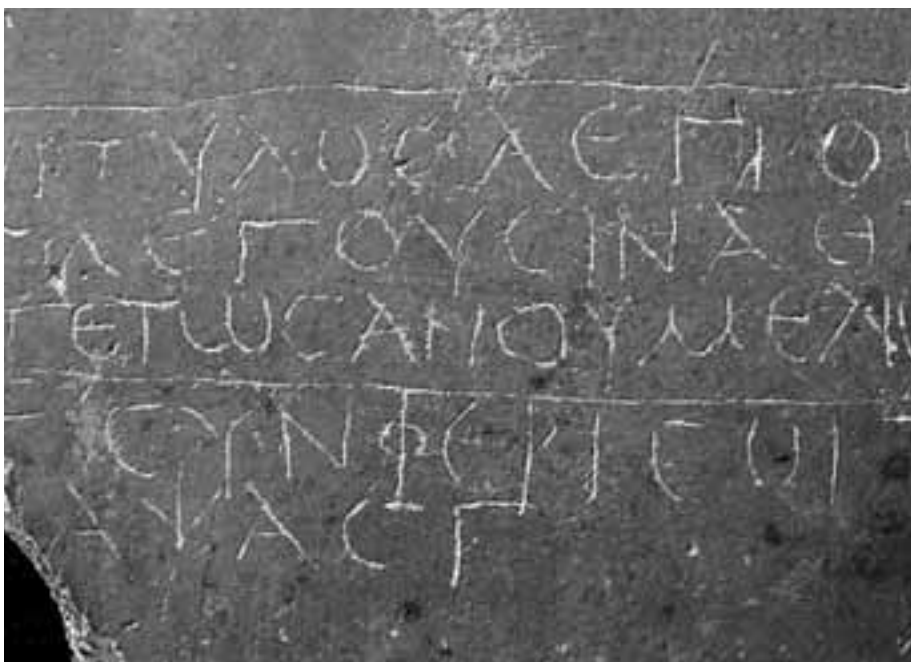
Μοντέρνα ποίηση του 2ου αιώνα μ.Χ. σε ελληνική επιγραφή

ΛΟΝΔΙΝΟ. «Λέγουσιν/α θέλουσιν/λεγέτωσαν/ου μέλι μοι/συ φιλή με/συνφέρι σοι» («As λένε ό,τι θέλουν, δεν με νοιάζει, αγάπα με, σου κάνει καλό»). Τους στίχους σύγχρονο μουσικού κομματιού θυμίζει η ελληνική επιγραφή που βρέθηκε στην Καρταχένα της Ισπανίας και χρονολογείται από τον 2ο με 3ο αιώνα μ.Χ., κάνοντας τον καθηγητή Κλασικών Σπουδών Τιμ Ουίτμαρς να μιλάει για το πρώτο μοντέρνο ποίημα στην ιστορία της λογοτεχνίας. Το ποίημα, που εντοπίσθηκε σε 20 μικροσκοπικά κοσμήματα και σφραγιδολίθους, αλλά και σε σκάλισμα σε τοίχο

Οι στίχοι θυμίζουν σύγχρονα τραγούδια και ειδικότερα ένα των Sex Pistols.

ανασκαφές στην Ισπανία, κάνει λόγο για την αδιαφορία του ερωτευμένου απέναντι στις επικρίσεις της κοινωνίας και αποτελεί κλέωμα ή νουθεσία σε ανώνυμο ερωτικό σύντροφο.

Ο καθηγητής Ουίτμαρς επισημαίνει ότι ο δημιουργός του έχει εγκαταλείψει τη ρίμα, εκφράζοντας ίσως για πρώτη φορά στην καταγεγραμμένη ιστορία τον έρωτά του χωρίς τους περιορισμούς των ποιητικών κανόνων της αρχαιοελληνικής γραμματείας. «Γνωρίζαμε εδώ και χρόνια για την ύπαρξη λαϊκών ποιήσεων στην αρχαία Ελλάδα. Όσα έργα επέζησαν, όμως, υποτάσσονταν στις

Το ποίημα εντοπίσθηκε σε 20 μικροσκοπικά κοσμήματα και σφραγιδολίθους, αλλά και σε σκάλισμα σε τοίχο ανασκαφής, στην Ισπανία.

επιταγές της λόγιας ποίησης. Το ποίημα αυτό, αντίθετα, αποκαλύπτει ότι οι ρίμες του βρίσκονται στην προφορική παράδοση. Οφείλουμε να είμαστε ευγνώμονες που το έργο αυτό αποτυπώθηκε σε σημαντικό αριθμό πολύτιμων λίθων. Δεν χρειάζονται λόγοι ποιητές για τη δημιουργία μιας τόσο μουσικής γλώσσας. Επρόκειτο για δημο-

κρατική, προσιτή σε όλους, μορφή λογοτεχνίας. Αποκτήσαμε συναρπαστική εικόνα της λαϊκής –ή ποπ– κουλτούρας της εποχής, κάτω από τον μανδύα της κλασικής κουλτούρας», λέει ο δρ Ουίτμαρς στην εφημερίδα The Guardian.

«Η ποίηση είχε μεγάλη σημασία στην αρχαιότητα. Όλοι γνώριζαν τα έπη του Ο-

μήρου. Ο προφορικός λόγος όμως, για παράδειγμα, δεν θεωρείτο κατάλληλος για ελεγειακά ποίηση. Η χρήση της προφορικής γλώσσας στην ποίηση σημειώνεται για πρώτη φορά σε κάποια άγνωστη ακόμη χρονική συγκυρία του ελληνικού πολιτισμού. Αυτό που μπορεί να πω, όμως, με βεβαιότητα είναι ότι το ποίημα αυτό μετατοπίζει την πρώτη εμφάνιση της σύγχρονης ποίησης κατά τουλάχιστον τρεις αιώνες πίσω», σημειώνει ο Ουίτμαρς, η μελέτη του οποίου δημοσιεύθηκε στην επιστημονική επιθεώρηση Cambridge Classical Journal.

Ο τονισμένος λόγος, πρόγονος της σύγχρονης ποίησης και του τραγουδιού, ήταν άγνωστος πριν από τον 5ο αιώνα, όταν άρχισε να χρησιμοποιείται σε βυζαντινούς χριστιανικούς ύμνους. Πριν από την εμφάνιση της ρίμας η ποίηση ήταν μάλλον ποσοτική, αφού βασιζόταν στο μήκος της συλλαβής. Το ποίημα εντόπισε ο Ουίτμαρς χάρη στην παρατηρητικότητα της συναδέλφου του στο Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ, Άννας Λευτεράτου, η οποία επεσήμανε πρώτη την υφολογική και νοηματική συνάφεια του ποιήματος με τη βυζαντινή ποίηση. Ο Ουίτμαρς θεωρεί το θέμα του εξαιρετικά σύγχρονο, φθάνοντας στο σημείο να το συγκρίνει με στίχους των Sex Pistols στο «Pretty vacant»: «Είμαστε αρκετά κενοί/και δεν μας νοιάζει». Το πιο καλοδιατηρημένο από τα κοσμήματα επάνω στα οποία είχε καταγραφεί το ποίημα βρέθηκε στον λαϊκό νεαρόν γυναικάς που είχε ενταφιασθεί σε σαρκοφάγο, στη σημερινή Ουγγαρία.

Δωρεάν αντισύλληψη για όλες τις Γαλλίδες κάτω των 25 ετών

ΠΑΡΙΣΙ. Δωρεάν θα είναι εφεξής η αντισύλληψη για κάθε Γαλλίδα κάτω των 25 ετών, σύμφωνα με χθεσινή ανακοίνωση του υπουργού Υγείας της χώρας, Ολιβιέ Βεράν. Μέχρι τώρα, δωρεάν αντισύλληψη στη Γαλλία μπορούσαν να εξασφαλίσουν μόνο οι ανήλικες.

«Διαπιστώσαμε, από κοινού με τις επιστημονικές υπηρεσίες, υποχώρηση της χρήσης αντισυλληπτικών σε σημαντικό αριθμό νέων γυναικών. Το κίνητρο για την απόφασή τους αυτή ήταν η έλλειψη χρημάτων», είπε ο υπουργός. Η κυβέρνηση δεσμεύθηκε να αναλάβει τη δαπάνη των ορμονικών μεθόδων αντισύλληψης και κάθε ιατροφαρμακευτική δαπάνη που συνδέεται με την αντισύλληψη για όλες τις γυναίκες κάτω των 25 ετών από την 1η Ιανουαρίου 2022. «Όλες οι μέθοδοι αντισύλληψης θα καλύπτονται από τα ασφαλιστικά ταμεία, χωρίς καμία εξαίρεση», υπογράμμισε ο Βεράν.

Μέχρι πρότινος, οι υγειονομικές υπηρεσίες κάλυπταν πλήρως κάθε δαπάνη αντισύλληψης για ανήλικα κορίτσια, όπως συγκεκριμένα χάπια, εμφυτεύματα και διαφράγματα. Αλλά χάπια όμως, όπως και τα σπυρματοκτόνα επιθέματα, οι κολπικοί δακτύλιοι και τα προφυλακτικά (εκτός από δύο μάρκες), θα εξακολουθήσουν να μην καλύπτονται από την κοινωνική ασφάλιση.

Η δωρεάν αντισύλληψη χορηγείται ήδη από το 2013 σε κορίτσια ηλικίας 15-18 ετών, όπου το ποσοστό αμβλώσεων έχει μειωθεί από 9,5% σε 6% ανά 1.000, μεταξύ 2012 και 2018. Από τον Αύγουστο επεκτάθηκε σε κορίτσια κάτω των 15 ετών.

Για να δικαιολογήσει την ηλικιακή επέκταση, η κυβέρνηση είχε αναφέρει στα τέλη του 2019 ότι «κάθε χρόνο, περίπου 1.000 κορίτσια ηλικίας 12 έως 14 ετών μένουν έγκυοι στη Γαλλία» και «από αυτές τις εγκυμοσύνες, οι 770 κορίτσια είναι αμβλώσεις».

«Η διευρυνση της δωρεάν παροχής αντισυλληπτικών αποτελεί προσπάθεια με ετήσιο κόστος 21 εκατ. ευρώ. Επιλέξαμε το 25ο έτος της ηλικίας ως ανώτατο όριο, καθώς η ηλικία αυτή αντιπροσωπεύει την πηγή των ορόσημων οικονομικών ανεξαρτησίας και κοινωνικής ολοκλήρωσης μιας γυναίκας. Είναι

Μέχρι πρότινος, οι υγειονομικές υπηρεσίες κάλυπταν πλήρως κάθε δαπάνη αντισύλληψης μόνο για ανήλικα κορίτσια.

Αφορμή για την απόφαση του υπουργού Υγείας στάθηκε η υποχώρηση της χρήσης αντισυλληπτικών από νέες γυναίκες εξαιτίας του υψηλού κόστους.

επίσης η ηλικία στην οποία οι περισσότερες εγκαταλείπουν το ασφαλιστικό πρόγραμμα των γονιών τους», σημείωσε ο υπουργός Υγείας, ο οποίος καλείται να εξευμενίσει ορισμένες καθολικές οργανώσεις που αντιδρούν στη μείωση του κατώτατου ορίου χορήγησης δωρεάν αντισυλληπτικών σε κορίτσια, από τα 15 έτη στα 12. Τη διαφώνια τους με τον αποκλεισμό των γυναικών άνω των 25 ετών από τη δωρεάν αντισύλληψη εξέφρασαν φεμινιστικές οργανώσεις, κάνοντας λόγο για υποχώρηση της φιλελεύθερης κυβέρνησης απέναντι στις απαιτήσεις των καθολικών εξτρεμιστών. Οι συγκεκριμένες οργανώσεις εκτιμούν ότι η αντισύλληψη –όπως και η αμβλώση– πρέπει να προσφέρεται δωρεάν σε γυναίκες κάθε ηλικίας.

REUTERS

Η Μπρίτνεϊ Σπίαρς είναι, επιτέλους, ελεύτερη

ΛΟΣ ΑΝΤΕΛΕΣ. Ο Τζέιμι Σπίαρς, πατέρας της Αμερικανίδας τραγουδίστριας Μπρίτνεϊ Σπιρς, συμφώνησε τελικά να τερματίσει την κηδεμονία της κόρης του. Αυτή η εξέλιξη έρχεται δύο μήνες αργότερα η τραγουδίστρια κατέθεσε δημόσια εναντίον της κηδεμονίας της τα τελευταία 13 χρόνια, περιγράφοντάς την σχεδόν ως ομηρία.

Σύμφωνα με το CNN, η αλλαγή πλεύσης του Τζέιμι Σπίαρς ήρθε ύστερα από πρόσφατες δηλώσεις της κόρης του. Όπως επισημαίνει στο σχετικό αίτημα ο πατέρας της, «η κ. Σπίαρς είπε στο δικαστήριο ότι θέλει τον έλεγχο της ζωής της πίσω, χωρίς τις μπάρες ασφαλείας μιας κηδεμονίας. Θέλει να μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τη δική της ιατρική φροντίδα, αποφασίζοντας πότε, πού και πόσο συχνά θα λάβει θεραπεία. Θέλει να ελέγχει τα χρήματα που έχει κερδίσει από την καριέρα της και να τα ζοδεύει χωρίς επίβλεψη. Θέλει να μπορεί να παντρευτεί και να αποκτήσει παιδί, εάν το επιλέξει. Εν ολίγοις, θέλει να ζήσει τη ζωή της όπως επιλέγει, χωρίς τους περιορισμούς ενός κηδεμόνα ή κάποιας δικαστικής διαδικασίας».

Η 39χρονη τραγουδίστρια έχει καταφύγει δύο φορές στο δικαστήριο τους τελευταίους μήνες, χαρακτηρίζοντας την κηδεμονία της «καταχρηστική» και ζητώντας την απομάκρυνση του πατέρα της από τον ρόλο του. Οι δικηγόροι του Τζέιμι Σπίαρς δήλωσαν ότι «όπως είπε ο κ. Σπίαρς ξανά και ξανά, το μόνο που θέλει είναι το καλύτερο για την κόρη του. Εάν η κ. Σπίαρς θέλει να τερματίσει την κηδεμονία και πιστεύει ότι μπορεί να διαχειριστεί τη ζωή της, ο κ. Σπίαρς θεωρεί ότι πρέπει να της δοθεί αυτή η ευκαιρία». Ο νέος δικηγόρος της τραγουδίστριας, Μάθιου Ρόζενγκαρτ, δήλωσε στο Associated Press ότι το αίτημα του πατέρα της ήταν

Η 39χρονη σήμερα Μπρίτνεϊ Σπίαρς τους τελευταίους μήνες είχε καταφύγει δύο φορές στο δικαστήριο.

Ο πατέρας της συμφώνησε στο αίτημά της να τερματίσει την κηδεμονία της κόρης του, την οποία η ίδια περιέγραφε σχεδόν ως ομηρία.

μια νίκη και δικαίωση για την ίδια, προσθέτοντας: «Ο κ. Σπίαρς πιστεύει ότι μπορεί να προσταθθεί να αποφύγει τις ευθύνες και τη δικαιοσύνη, όπως και να δώσει ένορκη κατάθεση και να απαντήσει σε άλλες αποκαλύψεις. Εκτιμάμε όμως την αλλαγή στάσης του, παρότι δημοσιοποιήθηκε πρώτα στα ΜΜΕ –πρώτο γνωστοποιήθηκε δικηγόρο. Θα συνεχίσουμε να διερευνούμε όλες μας τις επιλογές».

CNN, A.P.

ΑΝΑΛΥΣΗ
EUROBANK*

Ο περιορισμός του PEPP δεν επηρέασε το ευρώ

Στη συνεδρίαση νομισματικής πολιτικής την Πέμπτη, η ΕΚΤ αποφάσισε να επιβραδύνει «ελαφρώς» τον ρυθμό αγοράς στοιχείων ενεργητικού στο πλαίσιο του έκτακτου προγράμματος λόγω πανδημίας (PEPP) τους επόμενους τρεις μήνες σε σύγκριση με τα προηγούμενα δύο τρίμηνα.

Η απόφαση αυτή ήταν αναμενόμενη, δεδομένης της πρόσφατης βελτίωσης των χρηματοοικονομικών συνθηκών και της συνεχιζόμενης ενίσχυσης των πληθωριστικών πιέσεων τους τελευταίους μήνες στην Ευρώζων. Σύμφωνα με την επίσημη ανακοίνωση, η ΕΚΤ εκτιμά ότι οι ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης μπορούν να διατηρηθούν με έναν μέτρια χαμηλότερο ρυθμό καθαρών αγορών, ενώ στη συνέντευξη Τύπου, η πρόεδρος Κριστίν Λαγκάρντ τόνισε ότι η ανάκαμψη στην Ευρώζων προχωράει όλο και περισσότερο βοηθούμενη από το επιτυχημένο πρόγραμμα εμβολιασμού, σημειώνοντας όμως ότι η εξέλιξη της μετάλλαξης «Δέλτα» παγκοσμίως ενέχει τον κίνδυνο διατάραξης της πορείας προς την πλήρη ανάκαμψη.

Η πρόβλεψη για τον ετήσιο πραγματικό ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ για το τρέχον έτος αναθεωρήθηκε ανοδικά στο 5,0% από 4,6% τον Ιούνιο, εκτιμώντας επιστροφή στα προ πανδημίας επίπεδα μέχρι το τέλος του έτους, δηλαδή ένα τρίμηνο νωρίτερα σε σύγκριση με την προηγούμενη πρόβλεψη. Αναφορικά με τον πληθωρισμό, η πρόεδρος επανέλαβε την άποψη ότι οι παράγοντες που τον ωθούν ανοδικά θεωρούνται σε μεγάλο βαθμό παροδοικοί, σημειώνοντας

όμως τον κίνδυνο να αποδειχθούν πιο επίμονοι σε περίπτωση που τα προβλήματα στις εφοδιαστικές αλυσίδες παραγωγής παραταθούν και οδηγήσουν σε υψηλότερες από τις αναμενόμενες αυξήσεις μισθών.

Στο μέτωπο του πληθωρισμού, οι προβλέψεις για τον δείκτη τιμών καταναλωτή αναθεωρήθηκαν ανοδικά και για τα τρία χρόνια της περιόδου πρόβλεψης, ήτοι 2,2% το τρέχον έτος, 1,7% το 2022 και 1,5% το 2023, παραμένοντας δηλαδή μεσοπρόθεσμα κάτω από τον στόχο της κεντρικής τράπεζας, γεγονός που στηρίζει την εκτίμηση για διατήρηση χαλαρής νομισματικής πολιτικής ακόμα και όταν τερματιστεί το πρόγραμμα PEPP τον Μάρτιο του 2022, όπως έχει προγραμματιστεί.

Αντιδρώντας στην απόφαση της ΕΚΤ για μικρή μόνο μείωση του ρυθμού αγοράς στοιχείων ενεργητικού, τα ευρωπαϊκά κυβερνητικά ομόλογα ενισχύθηκαν, με την απόδοση του 10ετούς γερμανικού τίτλου να υποχωρεί κατά περίπου 2 μ.β. σε σχέση με τα επίπεδα στα μέσα της εβδομάδας πριν από τη συνεδρίαση της κεντρικής τράπεζας.

Στις αγορές συναλλάγματος, το ευρώ τελικά δεν επηρεάστηκε σημαντικά, με την ισοτιμία ευρώ/δολ. να διατηρείται πάνω από το τεχνικά σημαντικό επίπεδο στήριξης 1,1800 αλλά και χωρίς να φαίνεται να έχει τη δυναμική να τεστάρει το υψηλό έξι εβδομάδων 1,1908 που είδαμε την προηγούμενη εβδομάδα.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαγορών της Eurobank.

Μικρά κέρδη κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο

Μικρά κέρδη κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης σημείωσε άνοδο σε ποσοστό 0,37% και έκλεισε στις 67,75 μονάδες.

Ο Δείκτης FTSE/CySE20 έκλεισε με άνοδο 0,40%, στις 40,50 μονάδες. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €180.630.

Σε ό,τι αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη σημείωσαν η Κύρια Αγορά σε ποσοστό 0,48%, η Εναλλακτική Αγορά σε ποσοστό 0,25% και ο δείκτης των Ξενοδοχείων κατά 0,74%. Αμετάβλητος παρέμεινε ο δείκτης των Επενδυτικών Εταιρειών.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου με €144.999 (τιμή κλεισίματος €1,07 – άνοδος 0,47%), της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με όγκο συναλλαγών €22.785 (τιμή κλεισίματος €22,56 – άνοδος 0,79%), της Πετρολίνας με όγκο συναλλαγών €4.244 (τιμή κλεισίματος €1,04 – άνοδος 0,97%), της Ελληνικής Τράπεζας με όγκο συναλλαγών

Ο Γενικός Δείκτης σημείωσε άνοδο σε ποσοστό 0,37% και έκλεισε στις 67,75 μονάδες.

€1.743 (τιμή κλεισίματος €0,87 – άνοδος 0,46%) και της Φρου Φρου με όγκο συναλλαγών €1.510 (τιμή κλεισίματος €0,30 – άνοδος 3,42%).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 9 κινήθηκαν ανοδικά, 4 καθοδικά και 3 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 43.

Ετοιμος να αναβαθμίσει τις εκτιμήσεις του για την ελληνική οικονομία εμφανίζεται ο οίκος Moody's, επισημαίνοντας στην «Κ» ότι αιφνιδιαστικέ θετικά από τις πολύ καλές επιδόσεις της χώρας στο δεύτερο τρίμηνο. «Ήταν πολύ ισχυρότερες από ό,τι περιμέναμε, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις».

Ανάπτυξη πάνω από 7% βλέπουν οι διεθνείς οίκοι για την Ελλάδα

Μετά το 16,2% του β' τριμήνου «ανεβάζουν» τις προβλέψεις τους

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ευχάριστα νέα θα πρέπει να αναμένει σύντομα το οικονομικό επιτελείο από το μέτωπο των οίκων αξιολόγησης, μετά τις εντυπωσιακές επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας στο β' τρίμηνο και το +16,2% που σημείωσε η ανάπτυξη σε ετήσια βάση. Καθώς τα στοιχεία του γ' τριμήνου είναι αυτά που θα δείξουν την ώθηση από τον τουρισμό, αυτό οδηγεί σε ένα συνολικό αποτέλεσμα για το 2021 που σίγουρα ξεπερνάει τις αρχικές προσδοκίες, με την Ελλάδα να έχει κλείσει το κενό παραγωγής που προκάλεσε η πανδημία. Οι επικεφαλής των οίκων αξιολόγησης που μίλησαν στην «Κ» εκτιμούν πως η ανάπτυξη φέτος μπορεί να ξεπεράσει το 7% ή το 8%, σπνρίζοντας εμμέσως πλην σαφώς την αναθεώρηση των πολύ συντηρητικών εκτιμήσεων που έχει δώσει η ελληνική κυβέρνηση για ρυθμούς της τάξης του 3,6% φέτος, και διαμνύοντας παράλληλα πως και οι ίδιοι θα «ανεβάσουν» τις τρέχουσες προβλέψεις τους στο αμέσως επόμενο διάστημα.

Ετοιμος να αναβαθμίσει τις εκτιμήσεις του για την ελληνική οικονομία εμφανίζεται ο οίκος Moody's, επισημαίνοντας στην «Κ» ότι αιφνιδιαστικέ θετικά από τις πολύ καλές επιδόσεις της χώρας στο δεύτερο τρίμηνο. «Ήταν πολύ ισχυρότερες από ό,τι περιμέναμε, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις», όπως επισημαίνει ο αντιπρόεδρος της Moody's και νέος επικεφαλής της για την Ελλάδα, Στέφεν Ντικ. «Συνολικά, η ελληνική οικονομία έχει πλέον σημειώσει τέσσερα συνεχόμενα τρίμηνα

όπου το πραγματικό ΑΕΠ αυξάνεται περισσότερο από 3% σε τριμηνιαία βάση. Συγκριτικά, ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης ανά τρίμηνο ήταν μόνο 0,1% μεταξύ του 2013 και του 2019, και μόνο οριακά υψηλότερος στο 0,3% μεταξύ του 2018 και του 2019», σημειώνει χαρακτηριστικά και μας... προετοιμάζει έτσι για θετικές ανα-

Η ελληνική οικονομία έφτασε τα επίπεδα παραγωγής προ κρίσης κατά το δεύτερο τρίμηνο.

θεωρήσεις προσεχώς.

Συγκεκριμένα, όπως αναφέρει, η ισχυρή επίδοση στο δεύτερο τρίμηνο αποτελεί σαφώς ανοδικό κίνδυνο για την πρόβλεψη της Moody's η οποία, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις της, τοποθετεί την ετήσια ανάπτυξη της Ελλάδας περίπου στο 4% για το 2021. «Η ελληνική οικονομία θα μπορούσε να καταγράψει ρυθμούς της τάξης του 6,5% ή 7% τελικά φέτος», όπως τονίζει ο κ. Ντικ.

Η αύξηση των επενδύσεων ήταν πολύ ισχυρή πρόσφατα, θα παραμείνει υποστηρίζομενη από το Ταμείο Ανάκαμψης και άλλες εισροές το 2022 και μετά, αλλά σίγουρα αντιμετωπίζει επίσης προκλήσεις από περιορισμούς δυναμικότητας και περιορισμούς στην προσφορά, επισημαίνει. Η ισχυρή αύξηση των επενδύσεων οδηγεί επίσης σε γρήγορη αύξηση των εισαγωγών, γεγονός που εξισορροπεί σε κάποιο βαθμό την ανάκαμψη του τουρισμού,

αλλά οι συνολικές καθαρές εξαγωγές θα πρέπει να βελτιωθούν. Συνολικά, εάν η ανάπτυξη του 2021 αποδειχθεί ότι θα φτάσει κοντά στο 6% ή το 7%, το 2022 θα μπορούσε να κινηθεί περίπου στο 4% έως 5%, καταλήγει ο κ. Ντικ.

Από την πλευρά του ο οίκος Scope Ratings εκτιμά ότι το ελληνικό ΑΕΠ μπορεί φέτος να εκπνυχθεί ακόμα και άνω του 8%. Όπως σημειώνει μιλώντας στην «Κ» ο Ντένις Σεν, νέος επικεφαλής της Scope για την Ελλάδα, τον περασμένο Ιούνιο αναβάθμισε την εκτίμησή του για την ανάπτυξη φέτος στο 6,5%, πολύ υψηλότερα από τις εκτιμήσεις των θεσμών και της ελληνικής κυβέρνησης. Παρόλο που ο οίκος ανέμενε ότι η αύξηση του ΑΕΠ στο β' τρίμηνο θα ήταν ισχυρή (στο 2,5% σε τριμηνιαία βάση), το αποτέλεσμα του 3,4% ξεπέρασε τις προσδοκίες και παρουσίασε ανοδικό κίνδυνο για τις ήδη υψηλές του προβλέψεις όσον αφορά το σύνολο του έτους.

«Ο ρυθμός ανάπτυξης της Ελλάδας φέτος φαίνεται πιο πιθανό να κινηθεί ακόμα και άνω του 8%, υποστηρίζομενος από την απελευθέρωση της συσσωρευμένης εγχώριας ζήτησης, καθώς οι «αναγκαστικές» αποταμιεύσεις δαπανώνται μετά το άνοιγμα της οικονομίας, αλλά αυξάνονται παράλληλα από τα νομισματικά και δημοσιονομικά κίνητρα, συμπεριλαμβανομένων των εκταμιεύσεων του Ταμείου Ανάκαμψης», τονίζει ο κ. Σεν. Όπως παρατηρεί, η ελληνική οικονομία έφτασε τα επίπεδα παραγωγής προ κρίσης κατά το δεύτερο τρίμηνο.

Υψηλότερα από ό,τι έχει προβλέψει έως τώρα βλέπει την ανάπτυξη του ελληνικού ΑΕΠ φέτος και η Fitch Ratings. Όπως εξηγεί στην

«Κ» ο Αλεξ Μουσκατέλι, επικεφαλής αναλυτής της Fitch για την Ελλάδα, η τρέχουσα πρόβλεψη του οίκου είναι για ανάπτυξη 4,3% φέτος. «Τα στοιχεία του ΑΕΠ του δεύτερου τριμήνου, μαζί με τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου, υποδηλώνουν υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης από αυτόν που περιμέναμε. Κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, η αύξηση του ΑΕΠ ήταν περίπου 7,0% σε ετήσια βάση και εάν διατηρηθεί αυτή η δυναμική ανάπτυξης, το επίπεδο αυτό θα μπορούσε να είναι κοντά στο πραγματικό αποτέλεσμα για το σύνολο του έτους», επισημαίνει.

Η Fitch αναμένει ότι η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας θα συνεχιστεί το 2022, με τη διάθεση των κεφαλαίων της NGEU να ανεβάζει ρυθμούς και να οδηγεί σε αύξηση των πραγματικών δαπανών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Ισχυρή ανάπτυξη και στο β' εξάμηνο αναμένει από την πλευρά της η S&P, η οποία πρόσφατα αναβάθμισε την εκτίμησή της για την Ελλάδα, τονίζοντας ότι παραμένει αισιόδοξη για τις προοπτικές της χώρας. «Η ανακοίνωση του ΑΕΠ β' τριμήνου επιβεβαιώνει την ισχυρή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, η οποία είναι σύμφωνη με τις προσδοκίες μας, καθώς παραμένουμε πολύ επικοινωνιακοί στις οικονομικές προοπτικές της Ελλάδας. Τον Ιούνιο αναθεωρήσαμε την πρόβλεψή μας για οικονομική ανάπτυξη για το 2021 στο 5,6% από 4,9% τον Απρίλιο, ενώ αναμένουμε ισχυρές επιδόσεις και κατά το δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους», σημειώνει στην «Κ» Μάρκο Μπρονίχ, επικεφαλής αναλυτής του οίκου.

Αυξήθηκε κατά 17,1% το εμπορικό έλλειμμα στο επτάμηνο

Σε ανοδική τροχιά κινήθηκαν οι ελληνικές εξαγωγές και τον Ιούλιο, με συνέπεια συνολικά το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2021 να καταγράφουν διψήφιο ρυθμό ανάπτυξης, κοντά στο 25%. Η αύξηση, ωστόσο, την ίδια ώρα της τιμής των ενεργειακών προϊόντων και άλλων εισαγόμενων πρώτων υλών, σε συνδυασμό με την ενίσχυση της ζήτησης που προκάλεσε η αναθέρμανση της οικονομίας, έχει προκαλέσει σημαντική περαιτέρω διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος «μόνιμο ποнокέφαλο».

Ειδικότερα, σύμφωνα με όσα ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), η συνολική αξία των εξαγωγών τον Ιούλιο του 2021 διαμορφώθηκε, συμπεριλαμβανομένων των

Η άνοδος της τιμής των ενεργειακών προϊόντων και άλλων εισαγόμενων πρώτων υλών διεύρυνε το έλλειμμα.

πετρελαιοειδών, σε 3,53 δισ., σημειώνοντας αύξηση 20,7%. Εξαίρουμένων των πετρελαιοειδών η αύξηση των εξαγωγών ήταν 10,7%.

Η συνολική αξία των εξαγωγών το διάστημα Ιανουαρίου - Ιουλίου 2021 διαμορφώθηκε σε 22,11 δισ. ευρώ, καταγράφοντας αύξηση 24,7%. Εξαίρουμένων των πετρελαιοειδών οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 18,1%.

Οι εισαγωγές, από την άλλη, ενισχύθηκαν ακόμη περισσότερο. Τον Ιούλιο διαμορφώθηκαν σε 5,65 δισ., συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, καταγράφοντας αύξηση σε σύγκριση με τον περσινό Ιούλιο κατά 23,7%. Εξαίρουμένων των πετρελαιοειδών οι εισαγωγές ενισχύθηκαν κατά 11,1%. Στο επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2021 οι εισαγωγές διαμορφώθηκαν σε 34,50 δισ. καταγράφοντας αύξηση 21,9%, ενώ εξαίρουμένων των πετρελαιοειδών η αύξηση ήταν 17,1%. Αποτέλεσμα των παραπάνω ήταν το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου να αυξηθεί τον Ιούλιο του 2021 κατά 28,9%, φτάνοντας τα 2,12 δισ., συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών. Το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2021 το εμπορικό έλλειμμα διαμορφώθηκε σε 12,38 δισ., καταγράφοντας αύξηση

17,1% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2020. Σχετικά με τις μεγάλες κατηγορίες προϊόντων, τον Ιούλιο του 2021 καταγράφονται ανοδικές τάσεις σε όλους τους κλάδους ανεξαιρέτως. Πιο συγκεκριμένα, τη σημαντικότερη ποσοστιαία αύξηση για τον Ιούλιο του 2021 καταγράφουν οι κλάδοι των πετρελαιοειδών - καυσίμων (63,9%), των χημικών (3,4%), των βιομηχανικών προϊόντων (30,3%), των τροφίμων (5,8%), των μηχανημάτων (6,1%), των διαφόρων βιομηχανικών προϊόντων (11,9%) και των πρώτων υλών (23,8%).

Ανάλογη είναι η εικόνα και το επτάμηνο, με τις εξαγωγές πετρελαιοειδών να είναι αυξημένες κατά 48,9%, των τροφίμων - πρώτων υλών κατά 10,6%, των βιομηχανικών προϊόντων κατά 21,2%, των χημικών κατά 16,6%.

Deloitte.

2021 Global Impact Report

Μια χρονιά διασυνδέσεων, δράσης και επίδρασης

globalreport.deloitte